

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญาณิพนธ์
ของ
ปราณี จ้อยรอด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
มีนาคม 2552

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
ปราณี จ้อยรอด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
มีนาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
ปราณี จ้อยรอด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
มีนาคม 2552

ปราณี จ้อยรอด. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินูญานินพนธ์ วทม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร,
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จิน่ง.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายของการวิจัย 3 ประการคือ 1) เพื่ออธิบายและทำนายพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยตัวแปรปัจจัยภายใน-ภายนอก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน-ภายนอก ที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ 3) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณระหว่างนักเรียนที่มีเพศและคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสมต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 314 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบวัดตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ พฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างมีเหตุผล การควบคุมตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ การได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way Analysis of Variance) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละตัว (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ตัวแปรวิจัยปัจจัยภายใน ซึ่งได้แก่ การคิดอย่างมีเหตุผล ความรับผิดชอบต่อสังคม ตัวแปรปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่ การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ได้ร้อยละ 39

2. พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมตนเองและการได้รับตัวแบบจากครอบครัวที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร คือ ในกลุ่มนักเรียนที่มีการควบคุมตนเองมาก นักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัวมากมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัวน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกัน ได้แก่

3.1 นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 นักเรียนที่มีคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสมมาก มีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่มีคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสมน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

FACTORS AFFECTING CRITICAL INTERNET-CONSUMPTION BEHAVIOR
OF SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS IN BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
PRANEE JOYROD

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science degree in Applied Behavior Science Research
at Srinakharinwirot University

March 2009

Pranee Joyrod. (2009). *Factors Affecting Critical Internet-Consumption Behavior of Senior High School Students in Bangkok*. Master thesis, M.S. (Applied Behavior Science Research). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committee: Assoc.Prof. Laddawan Kasemnet,
Asst.Prof. Prateep Jinnge

The purposes of this study were three-fold. First it aimed to describe and predict critical internet-consumption behavior through internal and external factors of senior high school students in Bangkok, second, to examine interaction between internal and external factors affecting critical internet-consumption behavior, and third, to compare those of critical internet-consumption behavior according to students' gender and average grade. The subjects comprised 314 senior high school students in Bangkok. The instrument for collecting data were questionnaire concerning personal data and tests including critical internet-consumption behavior, reasonable thinking, locus of control, social responsibility, attitude toward critical internet-consumption behavior, family model's perception, peer model's perception, teacher model's perception, teacher's social support and media's social support. Then data were analyzed and presented by fundamental statistic, t-test, Two-way Analysis of Variance, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results revealed as follows:

1. Internal factors including reasonable and social responsibility, and external factors including peer model's perception, teacher's social support and media's social support could predict critical internet-consumption behavior (39%)

2. It was found that there were significant interaction between locus of control and family model's perception, and critical internet-consumption behavior by senior high school students in Bangkok. That was students with high locus of control and family model's perception significantly gained more critical internet-consumption behavior than those with low family model's perception at .05 level.

3. Students in different family background significantly gained critical internet-consumption behavior as

- 3.1 Female students significantly gained more critical internet-consumption behavior at .05 level than male students.

- 3.2 Students with high average grade more critical internet-consumption behavior at .05 level than students low average grade.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ของ
ปราณี จ้อยรอด

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
วันที่ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร)

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ชูชม)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินฉี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินฉี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประณต คำฉิม)

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2551
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นจำนวนเงิน 6,000 บาท (หกพันบาทถ้วน)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร ประธานกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินฉิ่ง กรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ที่คอยให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำอันมีประโยชน์ทั้งด้านวิชาการและอื่นๆ อย่างดียิ่งเสมอมา

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ชูชม และรองศาสตราจารย์ประณต คำฉิม กรรมการสอบที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และมีคุณค่ายิ่งในการปรับปรุงงานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ชูชม รองศาสตราจารย์ฉันทนา ภาคบงกช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี และอาจารย์ทัศน ทองภักดี ที่ได้รับเป็นคณะกรรมการตรวจสอบเครื่องมือวัดของงานวิจัยครั้งนี้ จนสามารถนำมาวิเคราะห์ได้เป็นผลสำเร็จ

ท้ายสุดนี้ ขอกราบของพระคุณบิดา มารดา คุณสุรางค์ อินทุณห์ ที่คอยเป็นกำลังใจ ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในทุกด้านเป็นอย่างดีเสมอมา จนสามารถสำเร็จการศึกษาในวันนี้ได้

ปราณี จ้อยรอด

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
นิยามปฏิบัติการ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
สมมติฐานการวิจัย	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
พฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ	12
แนวทางในการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ต	
อย่างมีวิจารณญาณ	19
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในตัวบุคคล กับพฤติกรรมการรับ	
สื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ	20
การคิดอย่างมีเหตุผลกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ต	
อย่างมีวิจารณญาณ	21
การควบคุมตนเองกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ	23
ความรับผิดชอบต่อสังคมกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ต	
อย่างมีวิจารณญาณ	25
เจตคติต่อการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณกับพฤติกรรม	
การรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ	28
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกตัวบุคคล กับพฤติกรรมการรับ	
สื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ	32
การได้รับตัวแบบกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ	33
การได้รับตัวแบบจากครอบครัวกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ต	
อย่างมีวิจารณญาณ	34
การได้รับตัวแบบจากเพื่อนกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ต	
อย่างมีวิจารณญาณ	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การได้รับตัวแบบจากครูกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ต อย่างมีวิจารณญาณ.....	40
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ต อย่างมีวิจารณญาณ.....	42
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวกับพฤติกรรมการรับสื่อ อินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ.....	44
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนกับพฤติกรรมการรับสื่อ อินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ.....	47
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูกับพฤติกรรมการรับสื่อ อินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ.....	49
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อกับพฤติกรรมการรับสื่อ อินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ.....	52
ภูมิหลังกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ.....	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	87
การสรุปผลการวิจัย.....	89
การอภิปรายผล.....	90
ข้อเสนอแนะ.....	93

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	95
ภาคผนวก.....	106
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	141

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 คุณภาพเครื่องมือวัด.....	63
2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม.....	70
3 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4.....	70
4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัยภายใน-ภายนอก และพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ.....	72
5 แสดงอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ.. จากตัวแปรปัจจัยภายในภายนอก.....	73
6 แสดงค่าสถิติพื้นฐานพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ.....	75
7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี วิจารณญาณ จำแนกตามตัวแปรการคิดอย่างมีเหตุผล และตัวแปรปัจจัย ภายนอก.....	76
8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี วิจารณญาณ จำแนกตามตัวแปรการควบคุมตนเอง และตัวแปรปัจจัย ภายนอก.....	77
9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ จำแนกตามตัวแปรการควบคุมตนเอง และการได้รับรูปแบบจากครอบครัว.....	81
10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี วิจารณญาณ จำแนกตามตัวแปรความรับผิดชอบต่อสังคม และตัวแปรปัจจัย ภายนอก.....	82
11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี วิจารณญาณ จำแนกตามตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมฯ และตัวแปรปัจจัย ภายนอก.....	84
12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ จำแนกตามลักษณะชีวสังคม.....	86
13 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อสังคม.....	131
14 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่อ อินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ.....	132
15 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการได้รับรูปแบบจากครอบครัว.....	133
16 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการได้รับรูปแบบจากเพื่อน.....	134
17 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการได้รับรูปแบบจากครู.....	135

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
18 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคม จากครอบครัว.....	136
19 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคม จากเพื่อน.....	137
20 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคม จากครู.....	138
21 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคม จากสื่อ.....	139
22 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต อย่างมีวิจารณญาณ.....	140

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	10
2 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมตนเอง และการได้รับตัวแบบจากครอบครัว...	80
3 แสดงปฏิสัมพันธ์แบบ Ordinal ระหว่างการควบคุมตนเอง และการได้รับตัวแบบจากครอบครัว.....	81

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพเศรษฐกิจและสังคมไทยในปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นอย่างมาก อินเทอร์เน็ตจึงเข้ามามีบทบาทในสังคมไทย เนื่องจากเป็นวิธีการติดต่อสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว ตลอดจนมีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ มีการใช้งานอย่างแพร่หลาย โดยที่ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ได้ทั่วโลก ประมาณกันว่าในแต่ละวันมีผู้คนมากกว่า 50 ล้านคนในประเทศต่างๆ กว่า 150 ประเทศทั่วโลกกำลังใช้อินเทอร์เน็ตกันอยู่ คุณสมบัติอันหลากหลายเหล่านี้ ทำให้ผู้ใช้สามารถทำธุรกรรมที่หลากหลายผ่านระบบอินเทอร์เน็ตตามวัตถุประสงค์แตกต่างกัน (อรรถยา เลวีจันทร์. 2549: 1) ผลของเทคโนโลยีการสื่อสารอันทันสมัย โดยมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นตัวเชื่อมโยงนั้น สามารถสื่อสารได้ฉับไว สะดวกในการใช้แสดงข้อมูลในรูปแบบตัวอักษร ภาพและเสียง มีศักยภาพสูงในการสื่อสารแบบสองทาง ผู้ใช้สามารถสื่อสารกันในลักษณะโต้ตอบกันได้ มีการเชื่อมโยงเครือข่ายถึงกันหมด ซึ่งผู้ใช้นั้นสามารถติดต่อสื่อสารได้ทั่วโลก รวมทั้งมีอิสระในการใช้สูง เพราะว่ามีมาตรการในการควบคุมน้อยมาก ผู้ใช้จึงมีอิสระในการใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างเต็มที่ อินเทอร์เน็ตจึงกลายเป็นช่องทางการสื่อสาร เป็นแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ที่ผู้คนนิยมเข้าไปใช้บริการ เป็นการติดต่อสื่อสารข้ามโลกโดยไม่ต้องสนใจความแตกต่างของเวลาและสถานที่ (ธนิกันต์ มาชะชิตารานนท์. 2545: 22)

จากการสำรวจของสำนักเอบแคโพล เรื่อง “ความคิดเห็นและพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเยาวชนไทย โดยสำรวจจากประชาชนทั่วไป อายุ 15-24 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่า ร้อยละ 90 เล่นเกมออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 53.9 คุยผ่านโปรแกรม ร้อยละ 62.6 ดูภาพโป๊เปลือย ร้อยละ 54.8 ดาวน์โหลดภาพ/วิดีโอโป๊รวมทั้งเล่นเว็บแคม และยังพบว่ามียัยรุ่นเคยได้รับภาพ/วิดีโอโป๊เปลือยผ่านทางอีเมล ร้อยละ 53.1 (ไทยรัฐ. 10 กุมภาพันธ์ 2550: 19) เพราะเหตุนี้เนื้อหาที่ไหลเวียนอยู่ในอินเทอร์เน็ต จึงมีทั้งเนื้อหาที่มีประโยชน์และโทษ อีกทั้งยังมีรูปแบบของการกระทำผิดที่เข้าข่ายอาชญากรรมที่น่าเสนอข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์ เช่น “เด็กหญิงวัย 12 ปี ตกเป็นเหยื่อหนุ่มวัยรุ่นที่เจอในห้องแชตทางอินเทอร์เน็ต คุยกันแค่ 5 วันฝ่ายชายนัดให้ออกมาเจอก่อนพาไปที่ห้องลงมือข่มขืน” (<http://webboard.mthai.com>) “บุกวัดดังกลางกรุง จับสามเณรแอบลงขืนใจนักศึกษาสาวในกุฏิ หลังแชตกันจนเหยื่อสาวตายใจ นัดให้มาเจอที่วัดลงมือปล้ำขืนใจเหยื่อ” (<http://www.thaisafenet.org>) หรือ “แบกปากีฯ จอมโหดฆ่าหั่นศพครูสาว เผยรู้จักกันทางอินเทอร์เน็ต โดยฆาตรกรอยู่กรุงเทพฯ ส่วนเหยื่อเป็นครูอยู่จังหวัดอุบลราชธานี หลอกส่งรูปเพื่อนชายหน้าตาดีไปให้จนเหยื่อหลงกลเดินทางมาถึงกรุงเทพฯ อ้างเพื่อนให้มารับและพาเข้ามานรูด เมื่อเหยื่อรู้ความจริง โดยหนุ่มปากีฯจอมโหดขืนใจและฆาตรักจนเสียชีวิต และลงมือหั่นศพใส่กระเป๋

เดินทางนำไปทั้งตามจุดต่างๆ” (<http://www.backtohome.org>) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหล่านี้สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากเนื้อหาที่เบี่ยงเบนไปจากความจริง รวมถึงความน่าสนใจ/ดึงดูดใจของสารนั้นๆ อีกส่วนหนึ่งมาจากการที่บุคคลเลือกรับข่าวสาร และเชื่อในสารเหล่านั้นโดยไม่ได้ผ่านการพิจารณา ไตร่ตรองอย่างรอบคอบ นอกจากนี้รูปแบบการกระทำผิดที่เป็นการประทุษร้ายต่อสังคม เช่น กระดานข่าว การพนัน การขายบริการทางเพศ การล่อลวงโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการเผยแพร่ การแอบถ่ายภาพส่วนตัวแล้วนำไปเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต การเจาะระบบเข้าไปในเครือข่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต ตลอดจนการขโมยข้อมูลส่วนตัวแล้วนำไปใช้ในการกระทำผิดโดยที่เจ้าของมิได้ล่วงรู้ และพบว่าวัยรุ่นไทยสมัยนี้ส่วนใหญ่จะใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงและความสนุกสนานที่ไม่เป็นสาระ เช่น การเข้าห้องสนทนาและ web board ดารา (รจิตลักษณ์ แสงอุไร. 2548: 182)

วัยรุ่นเป็นช่วงที่มีความสำคัญมากช่วงหนึ่งของชีวิต เพราะเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นช่วงที่จะต้องมีการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ เพื่อรับบทบาทใหม่ เตรียมที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไป วัยรุ่นในปัจจุบันมีพฤติกรรมทางสังคมที่แตกต่างไปจากเดิม ทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น การแสดงออกของพฤติกรรม สืบเนื่องมาจากความเจริญ ความซับซ้อนทางสังคม ซึ่งปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นในปัจจุบันอย่างหนึ่ง คือ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การสื่อสาร สารสนเทศ (รัชนิกร ลักษณะ. 2546: 2-3) จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีให้เลือกมากมายตามความต้องการของผู้ใช้ แม้กระทั่งเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในวันข้างหน้า ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงนี้ไปจากยุคแห่งสังคมสารสนเทศไปได้ จะทำได้ก็แต่เพียงปรับตัวและเรียนรู้ เพื่อใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะกับชีวิตประจำวัน (วรพรรณ พงศ์สวัสดิ์. 2540: 2-3) พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต. 2549: 12-13) กล่าวว่า หากบุคคลมีพฤติกรรมการเสพบริโภคซึ่งรวมถึงเทคโนโลยี ด้วยความลุ่มหลงมัวเมา ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย เสื่อมคุณภาพชีวิต เบียดเบียนสังคม ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และเกิดมลภาวะ ก็จะก่อปัญหาอย่างมากแก่ทั้งชีวิต สังคม และโลก ด้วยเหตุนี้จึงต้องพัฒนาพฤติกรรมการเสพบริโภคเทคโนโลยี ให้เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากปัญญาที่รู้เข้าใจและปฏิบัติให้ถูก พิจารณาการเสพบริโภคเทคโนโลยีให้ตรงพอดีกับวัตถุประสงค์ของการบริโภค และจากแนวคิดการบริโภคสินค้าโดยรู้จักพอดีตามหลักมัตตัญญูตาของท่านพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต. 2539: 29-67) พบว่าบุคคลที่รู้จักประมาณในการบริโภค บริโภคอย่างพอดีจะต้องเป็นบุคคลที่มีเหตุผล หรือความมุ่งหมายของการบริโภค รู้จักควบคุมตนเองในการบริโภคสิ่งต่างๆ ที่พัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยไม่ก่อความเดือดร้อนแก่สังคม คือมีความรับผิดชอบต่อสังคมนั่นเอง พฤติกรรมการเลือกรับสื่อของแต่ละบุคคลนั้นจะต้องเลือกรับให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และเป็นไปตามความพึงพอใจ แต่การที่จะมีพฤติกรรมนั้นได้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความต้องการ ความเชื่อ เจตคติ ความรู้สึกนึกคิด ฯลฯ ที่ไม่เหมือนกันของแต่ละบุคคล (พีระ จิโรโสภณ. 2533: 637) จากผลการวิจัยของศศกร วุฒิวงศ์ภักดี (2546) พบว่า ความต้องการของการบริโภคข้อมูลข่าวสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น ต้องการข้อมูลข่าวสารประเภทข้อมูลสนับสนุนการทำงานและธุรกิจ และ

ข้อมูลเพื่อการศึกษายังเป็นอันดับหนึ่งของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด วัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่มีลักษณะของความปรารถนาที่จะเหมือนกับผู้อื่นในสังคม (Identification) ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของอัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) ที่อธิบายว่าบุคคลเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ โดยการเรียนรู้ผ่านตัวแบบ (ปาริชาต สถาปิตานนท์ สโรบล. 2543: 291) และส่วนใหญ่ตัวแบบคือพ่อแม่พี่น้องในบ้าน หรือจากครูอาจารย์ในโรงเรียน เด็กวัยรุ่นยังให้ความสำคัญต่อกลุ่มเพื่อนมาก กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นจนเกิดการเอาอย่างกัน (พรพิมล เจียมนาครินทร์. 2539: 75,84) และยังพบว่าการได้รับการสนับสนุนทางสังคม เป็นการที่บุคคลรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ การได้รับการยอมรับ ได้รับการรัก รู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น โดยได้รับจากกลุ่มบุคคลในระบบสังคม จะทำให้บุคคลนั้นสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม (พิมพ์พรณ กิตติวงศ์ภักดี. 2547: 39 อ้างอิงจาก Pender. 1987: 396) โดยที่การได้รับการสนับสนุนทางสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน ครู และสื่อ

จากเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าเด็กวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยภายใน-ภายนอกตัวบุคคลเป็นสำคัญ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของเยาวชนในอนาคต ในการศึกษาครั้งนี้จึงศึกษากับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เนื่องจากวัยรุ่นมีความสามารถทางการรู้ การคิด หากได้รับการชี้แนะที่เหมาะสม หรือรับข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมตรงกับความต้องการของตนเอง เด็กก็จะสามารถวางแผนชีวิตและประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงานในอนาคตได้ เพราะความสำเร็จในชีวิตมนุษย์และความแตกต่างทางด้านพฤติกรรมต่างๆ ในวัยผู้ใหญ่ ล้วนมีรากฐานมาจากการพัฒนาในวัยเด็ก

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่ออธิบายและทำนายพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยตัวแปรปัจจัยภายใน-ภายนอก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน-ภายนอก ที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณระหว่างนักเรียนที่มีเพศและคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสมต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้ทราบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งข้อมูลที่ได้นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของเยาวชนในอนาคต นอกจากนี้ผลการวิจัยจะเป็นพื้นฐานของการวิจัยขั้นสูงต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2550 เขตการศึกษา 1, 2 และ 3 ที่มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต แบ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 37,306 คน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 34,965 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 33,789 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2550 และเมื่อกะประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วยความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวนไม่ต่ำกว่า 395 คน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 285 อ้างอิงจาก Yamane, 1967: 886-887) ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยแบ่งเขตการศึกษา 3 เขต สุ่มอย่างง่ายมาเขตละ 1 โรงเรียน สุ่มห้องเรียนในแต่ละระดับชั้นของแต่ละโรงเรียนมาระดับชั้นละ 1 ห้อง ได้โรงเรียนละ 3 ห้องเรียน รวมเป็นทั้งหมด 9 ห้องเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 405 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 ปัจจัยภายใน ได้แก่

1.1.1 การคิดอย่างมีเหตุผล

1.1.2 การควบคุมตนเอง

1.1.3 ความรับผิดชอบต่อสังคม

1.1.4 เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

1.2 ปัจจัยภายนอก ได้แก่

1.2.1 การได้รับตัวแบบ

1.2.1.1 การได้รับตัวแบบจากครอบครัว

1.2.1.2 การได้รับตัวแบบจากเพื่อน

1.2.1.3 การได้รับตัวแบบจากครู

1.2.2 การได้รับการสนับสนุนทางสังคม

1.2.2.1 การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว

1.2.2.2 การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน

1.2.2.3 การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู

1.2.2.4 การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ

1.3 ภูมิหลัง ได้แก่ เพศ คะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสม

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

นิยามศัพท์เฉพาะ

วิจารณญาณ หมายถึง การพิจารณาไตร่ตรอง ตัดสินใจที่จะยอมรับหรือปฏิเสธสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยคำนึงถึงคุณภาพและคุณประโยชน์ มากกว่าการคำนึงถึงคำโฆษณาชักจูง และรูปลักษณะ จุดมุ่งหมายที่แท้จริงในการยอมรับหรือปฏิเสธสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อทำหน้าที่และปฏิบัติงานอื่นๆ ได้สำเร็จ ในขอบเขตและปริมาณที่พอเหมาะพอดี โดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน

นิยามปฏิบัติการ

พฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การที่บุคคลใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อทำกิจกรรมด้านการสื่อสาร ด้านการศึกษาค้นคว้า และด้านบันเทิง บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมโยงข้อมูลถึงคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ โดยที่การรับนี้ บุคคลจะต้องพิจารณาไตร่ตรอง ตัดสินใจที่จะเลือกรับข้อมูลข่าวสารจากสื่ออินเทอร์เน็ตโดยคำนึงถึงคุณภาพและคุณประโยชน์ที่จะได้รับมากกว่าการคำนึงถึงคำโฆษณาชักจูง และรูปลักษณะของสิ่งเหล่านั้น จุดมุ่งหมายที่แท้จริงในการรับ เป็นการรับเพื่อจะได้ทำหน้าที่และปฏิบัติงานอื่นๆ ได้สำเร็จ ครอบคลุมขอบเขตปริมาณในการรับ ให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการ รู้จักประมาณในการรับสื่ออินเทอร์เน็ตให้อยู่ในปริมาณที่พอเหมาะพอดี และละเว้นการรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่จะทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน การคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นถ้ารับสื่ออินเทอร์เน็ตตามความรู้สึกพอใจหรือตามกระแสสังคม วัดโดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงจะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

การคิดอย่างมีเหตุผล หมายถึง ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา โดยอาศัยปัญญาในการวิเคราะห์ สาเหตุของปัญหา แนวทางแก้ไขที่ดีงามและเป็นประโยชน์ ครอบคลุมทุกด้าน วัดการคิดอย่างมีเหตุผล โดยใช้แบบสอบถามการคิดอย่างมีเหตุผลของ ผจงจิต อินทสุวรรณ และคณะ (2547:12) ซึ่งมี 20 ข้อ แต่ละข้อเป็นสภาพการณ์ในชีวิตประจำวัน โดยยึดเนื้อหา 4 เรื่อง คือ ทรัพยากร เงิน เวลา และสิ่งของเครื่องใช้ แต่ละข้อมีตัวเลือก 4 ตัวเลือก ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน

นอกนั้นให้ 0 คะแนน ผู้ที่ตอบได้คะแนนสูงกว่า แสดงว่ามีการคิดอย่างมีเหตุผลมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

การควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถในการกำหนดตนเองของนักเรียน ด้านความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ในสิ่งที่มีคุณค่าหรือในทางดี และละเว้นในทางไม่ดี ใช้แบบสอบถามการควบคุมตนเองของ ผจงจิต อินทสุวรรณ และคณะ (2539: 34) จำนวน 11 ข้อ เป็นข้อความที่แสดงถึงความสามารถในการกำหนดตนเองของนักเรียนในสถานการณ์ต่างๆ ให้ผู้ตอบระบุว่าตนเองสามารถควบคุมตนเองได้ในระดับใดในแต่ละสถานการณ์ มีระดับให้ตอบ 3 ระดับ และให้คะแนน 1 (ปฏิบัติน้อย) ถึง 3 (ปฏิบัติมาก) ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าจะมีการควบคุมตนเองสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การที่บุคคลเข้าใจ สนใจ และตั้งใจปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบ กฎเกณฑ์ของสังคม คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ วัดความรับผิดชอบต่อสังคมโดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงจะมีความรับผิดชอบต่อสังคมสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

เจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ความรู้สึกชอบ พอใจในการรับสื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อใช้ในการศึกษาหาความรู้ เพื่อความบันเทิงสนุกสนาน และเพื่อการติดต่อสื่อสาร วัดโดยแบบสอบถามที่ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของอุมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547) และดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2547) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงจะมีเจตคติต่อการรับสื่ออินเทอร์เน็ตสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

การได้รับตัวแบบจากครอบครัว หมายถึง การเห็น หรือรับรู้ การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของบุคคลในครอบครัวในการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ การพูดคุยก้าวถึงเนื้อหาด้านการศึกษาหาความรู้ ด้านความบันเทิงสนุกสนาน และด้านการติดต่อสื่อสาร ที่ได้จากการรับสื่ออินเทอร์เน็ตของบุคคลในครอบครัว วัดโดยแบบสอบถามที่ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของอุมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัวมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

การได้รับตัวแบบจากเพื่อน หมายถึง การที่บุคคลได้เห็นหรือรับรู้การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างจากเพื่อนในการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ การพูดคุยก้าวถึงเนื้อหาด้านการศึกษาหาความรู้ ด้านความบันเทิงสนุกสนาน และด้านการติดต่อสื่อสาร ที่ได้จากการรับสื่ออินเทอร์เน็ต วัดโดยแบบสอบถามที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดของดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2547) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่ได้รับตัวแบบจากเพื่อนมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

การได้รับตัวแบบจากครู หมายถึง การที่บุคคลได้เห็น หรือรับรู้การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างจากครูในการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ การพูดคุยกล่าวถึงเนื้อหาทางการศึกษาหาความรู้ ด้านความบันเทิงสนุกสนาน และด้านการติดต่อสื่อสาร ที่ได้จากการรับสื่ออินเทอร์เน็ต วัดโดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่ได้รับตัวแบบจากครูมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว หมายถึง การรับรู้ว่าคุณค่าในครอบครัวปฏิบัติต่อตนเองด้วยการให้ความสนใจ เอาใจใส่ เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการรับสื่ออินเทอร์เน็ต สอบถาม ให้คำปรึกษาหรือแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ กระตุ้นให้สนใจ ค้นคว้าอยู่เสมอ รวมถึงการสนับสนุนทางด้านอุปกรณ์สำหรับการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ และการให้ไปเรียน/อบรมการใช้อินเทอร์เน็ต วัดโดยแบบสอบถามที่ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของกิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน หมายถึง การได้รับคำแนะนำ การช่วยเหลือในการแก้ปัญหา ให้กำลังใจ ชมเชย การให้รางวัลหรือการลงโทษจากเพื่อน ในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ เช่น การแนะนำเว็บไซต์ทางการศึกษา บันเทิง หรือในการติดต่อสื่อสาร วัดโดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู หมายถึง การที่บุคคลได้รับความสนใจ เอาใจใส่จากครูเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการรับสื่ออินเทอร์เน็ต การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งความรู้ที่มีประโยชน์และเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ในด้านการศึกษาหาความรู้ ด้านความบันเทิงสนุกสนาน และด้านการติดต่อสื่อสาร แนวทางในการค้นคว้าด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสนับสนุนทางด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการถ่ายทอดความรู้ ในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณให้เหมาะสมกับความรู้และความต้องการ วัดโดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

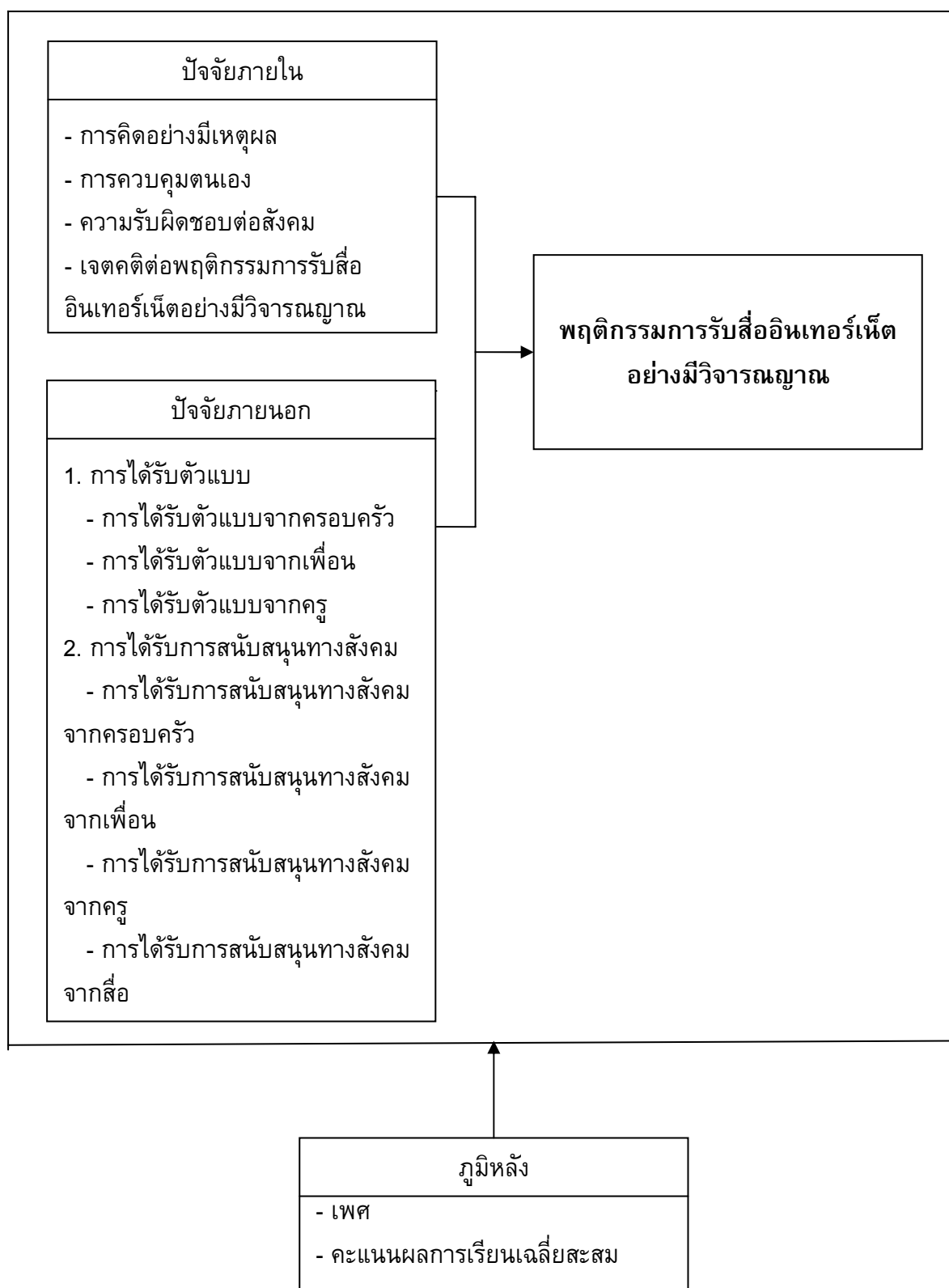
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ข้อมูล จากโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสารต่างๆ ที่กล่าวถึงหรือแสดงถึงการรับสื่อ อินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ วัดโดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะแบบสอบถามเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้ง ข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ มากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้บูรณาการแนวคิดของท่านพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต.2546: 3-17) ในส่วนที่เรียกว่าปัจจัยแห่งสัมมาทิฐิ คือ การดำเนินชีวิตที่ถูกต้องต่อตนเองและสภาพแวดล้อม โดยทั่วไปคนเราจะประกอบกิจกรรมหรือทำการต่างๆ โดยแสดงออกเป็นพฤติกรรมทางกาย วาจา ถ้าไม่แสดงออกมาภายนอกก็จะทำอยู่ภายใน ซึ่งการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องของคนเรานั้น จะต้องมีการ ฝึกฝนพัฒนาตน โดยมีการพัฒนาปัญญาเป็นแกนกลาง เป็นกระบวนการที่ดำเนินไปภายในตัว บุคคล ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็น ทศนคติ ค่านิยมที่ถูกต้อง เกื้อกูลแก่ชีวิตและสังคม เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมถึงการกระตุ้นชักจูงจากภายนอก ได้แก่ การสั่งสอน แนะนำ การถ่ายทอด การโฆษณา คำบอกเล่า ข่าวสาร คำชี้แจงอธิบายจากผู้อื่น ตลอดจนการเรียนรู้ เลียนแบบจากแหล่ง ต่างๆ ภายนอก จากแนวคิดของท่านพระธรรมปิฎก พบว่าการที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมใดๆ ก็ ตามเกิดจากปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือปัจจัยภายในตัวบุคคล และปัจจัยภายนอกตัวบุคคล แต่ เนื่องจากการกระทำพฤติกรรมนั้นไม่ได้เกิดจากปัจจัยภายในหรือปัจจัยภายนอกเพียงอย่างเดียว ซึ่ง อาจเกิดจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกร่วมกันทำให้เกิดพฤติกรรมนั้นๆ ได้ ผู้วิจัยจึงได้นำ แนวคิดด้านการจัดการกับพฤติกรรมของอัลบาเนสมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ด้วย ซึ่งแนวคิดด้านการ จัดการกับพฤติกรรมของอัลบาเนส (สิริลักษณ์ ตรียตริงตริคุณ. 2550: 22-23 อ้างอิงจาก Albanese. 1981: 204)กล่าวว่าพฤติกรรมของบุคคลมาจากองค์ประกอบ 2 อย่างคือ ลักษณะส่วนบุคคลกับ สภาพแวดล้อม อธิบายได้ว่า ลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน จะ ส่งผลต่อการกระทำพฤติกรรมของบุคคล และจากการรวบรวมแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางจิตวิทยา สังคมวิทยา และนิเทศศาสตร์มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อหาตัวแปรที่ หลากหลายในสาขาวิชาดังกล่าวมารวมเป็นตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับความ มุ่งหมายของการวิจัย ที่ต้องการหาปัจจัยที่สำคัญ เพื่อทำนายพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่าง มีวิจารณญาณ ในการศึกษาวิจัยนี้ใช้รูปแบบปัจจัยภายใน-ภายนอก เป็นกรอบในการวิเคราะห์ สาเหตุของพฤติกรรมจากเอกสารอ้างอิงที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด พบว่า ปัจจัยภายในที่สำคัญ เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ การคิดอย่างมีเหตุผล การ ควบคุมตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี วิจารณญาณ ปัจจัยภายนอกที่สำคัญเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี

วิจารณ์ญาณ ได้แก่ 1) การได้รับตัวแบบ คือ การได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู 2) การได้รับการสนับสนุนทางสังคม คือ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ รวมถึงภูมิหลังคือ เพศ กระบวนการเรียนเฉลี่ยสะสม ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยสามารถเขียนแสดงแผนภาพที่ 1 เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยภายใน ได้แก่ การคิดอย่างมีเหตุผล การควบคุมตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม เจตคติต่อการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การได้รับตัวแบบ (การได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู) การได้รับการสนับสนุนทางสังคม (การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

2. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน ได้แก่ การคิดอย่างมีเหตุผล การควบคุมตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

3. นักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะศึกษาถึงพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับตัวแปรตามที่ศึกษา คือ พฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ส่วนที่ 2 เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับตัวแปรอิสระกลุ่มต่างๆ 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มปัจจัยภายใน ได้แก่ การคิดอย่างมีเหตุผล การควบคุมตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม และเจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ 2) กลุ่มปัจจัยภายนอก คือ 2.1) การได้รับตัวแบบ ได้แก่ การได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู 2.2) การได้รับการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ และภูมิหลัง คือ เพศ คะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสม เนื้อหาเกี่ยวกับนิยามปฏิบัติการของตัวแปรดังกล่าว และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประมวลมาเป็นหลักฐานสำหรับการกำหนดสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้

พฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

พฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณนั้น เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมการรับข่าวสาร ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายไว้คล้ายคลึงกัน ได้แก่

Daniel Lerner (สุกัญญา บุรณเดชาชัย. 2549: 108; อ้างอิงจาก Daniel Lerner. 1963: 56-60) ให้ความหมายของการเปิดรับสื่อมวลชน หมายถึง อัตราส่วนของประชาชนที่มีวิทยุ จำนวนจำหน่ายหนังสือพิมพ์ และจำนวนผู้ที่นั่งดูภาพยนตร์ต่อประชาชน 1,000 คน

Rogers and Svenning (สุกัญญา บุรณเดชาชัย. 2549: 108; อ้างอิงจาก Rogers and Svenning. 1969: 3-346) ขยายแนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อมวลชนให้กว้างขวางออกไปอีกโดยให้คำนิยามว่า สื่อมวลชนนั้นครอบคลุมถึงสื่อ 5 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ นิตยสาร และโทรทัศน์ วัดการเปิดรับสื่อมวลชนด้วยจำนวนรายการวิทยุที่รับฟังต่อสัปดาห์ การอ่านหนังสือพิมพ์ต่อสัปดาห์ ภาพยนตร์ที่ดูต่อปี ฯลฯ

อัญชลี มุ่งพาลชน (2550: 7), จุฬามาต ตนเจริญสุข (2549: 7) และรัตนพร ไม้ตราวัฒนา (2544: 10) ให้ความหมายของพฤติกรรมการรับชมรายการ หมายถึง กระบวนการตัดสินใจ และลักษณะกิจกรรมของบุคคลเมื่อชมรายการ ซึ่งประกอบด้วย ความถี่ ความตั้งใจ และเวลาที่ใช้ในการติดตามชมรายการ

จุฬาพัฒน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2547: 45) ให้ความหมายของพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ หมายถึง ปริมาณการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ทางการศึกษา ข่าว สารคดี

รายการข่าวสาร IT/วิทยาศาสตร์ การถ่ายทอดกีฬา รายการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย การวิเคราะห์ข่าวสารการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการเกษตร ภาพยนตร์หรือละครที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของไทย รายการเพื่อการศึกษา รายการเกี่ยวกับการใช้ภาษา หรือเพิ่มพูนไหวพริบและสติปัญญา รายการเกี่ยวกับสุขภาพ รายการเกี่ยวกับอาหาร รายการสัมภาษณ์เกี่ยวกับชีวประวัติบุคคล ส่วนรายการอื่นๆ ที่ไม่ได้กล่าวในลักษณะข้างต้น ได้แก่ รายการเพลง การ์ตูน ละคร/ภาพยนตร์อื่น ๆ ที่มีใช้องประวัติศาสตร์ รายการเกมโชว์ หรือรายการวาไรตี้ต่างๆ นั้น ไม่จัดอยู่ในรายการที่มีประโยชน์ เพราะส่วนมากให้เฉพาะความเพลิดเพลิน ถึงแม้บางครั้งจะมีเนื้อหาสาระสอดแทรกก็ตาม และบางครั้งใช้ภาษาไม่สุภาพ ซึ่งไม่สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้าว่าจะนำเสนอรูปแบบใด

กระบวนการสื่อสารจะต้องประกอบด้วยส่วนสำคัญๆ 4 ส่วน คือ ผู้ส่งสาร (Sender) สาร (Message) ช่องทางการสื่อสาร (Channel or Media) และผู้รับสาร (Receiver) สำหรับช่องทางการสื่อสารนั้น หากพิจารณาตามแหล่งกำเนิดของสื่อ พบว่า แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ สื่อท้องถิ่นหรือสื่อพื้นบ้าน (Folk Media) เป็นสื่อที่เกิดหรือถูกพัฒนาขึ้น เพื่อนำมาใช้ภายในสังคมหรือท้องถิ่นนั้นๆ อีกประเภทหนึ่งคือ สื่อทั่วไป หรือสื่อทันสมัย (General Media) ได้แก่ สื่อมวลชนประเภทต่างๆ หรือสื่อโทรคมนาคม เป็นสื่อที่ถูกพัฒนาอย่างรวดเร็วต่อเนื่อง มีความทันสมัย มีสมรรถนะในการสื่อสารสูง สื่อเหล่านี้มีบทบาทมากในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จนทำให้สังคมกลายเป็นสังคมแบบใหม่ ที่เรียกว่า สังคมยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) หรือสังคมในยุควิทยุคข่าวสาร (Information Societies) (กิติมา สุรสนธิ. 2541: 6-13)

ในสังคมสารสนเทศหรือสังคมข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลข่าวสารมีความสำคัญเสมือนเป็นส่วนหนึ่งในปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เราอาจเรียกยุคปัจจุบันว่า เป็นยุคของการปฏิวัติการสื่อสารก็ได้ พัฒนาการในเรื่องเทคโนโลยีที่สำคัญ ได้แก่ การผสมผสานรวมตัวกันของคอมพิวเตอร์ การสื่อสารโทรคมนาคมและการสื่อสารมวลชน การสร้างตัวชิปและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ทำงานเชื่อมต่อกับสายโทรศัพท์และดาวเทียม ทำให้การสื่อสารของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปในทุกมิติ และมีศักยภาพมหาศาล ด้วยเทคโนโลยีของข้อมูลสมัยใหม่ และปริมาณการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารในระดับโลกที่เพิ่มขึ้นทุกวัน โครงสร้างของสถาบันสื่อมวลชนก็มีความเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผันไปด้วย โครงสร้างองค์กรและกระบวนการผลิต รวมถึงการแพร่กระจายสื่อไปยังผู้รับสาร กำลังเปลี่ยนรูปแบบไปเป็นการรวมศูนย์ของสื่อข้ามชาติขนาดยักษ์ (Multinational Conglomerate) ซึ่งมีศักยภาพที่จะผลิตเนื้อหาสื่อรูปแบบต่างๆ ได้มากมาย และอาศัยเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ ดาวเทียม เคเบิลทีวี รวมถึงอินเทอร์เน็ต ที่เกิดจากการผสมผสานของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีโทรคมนาคมด้วย (รจิตลักษณ์ แสงอุไร. 2548: 171-175) และได้มีผู้ให้ความหมายของอินเทอร์เน็ตไว้ คือ

รัชนีกร ลักษณะ (2546: 12) ได้ให้ความหมายของอินเทอร์เน็ต คือ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่เชื่อมต่อถึงกันทั่วโลก โดยมีมาตรฐานการรับส่งข้อมูลระหว่างกันเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องจะสามารถรับส่งข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น ตัวอักษร ภาพและเสียงได้ รวมทั้งค้นหาข้อมูลจากที่ต่างๆ อย่างรวดเร็วตลอด 24 ชั่วโมง

นาริรัตน์ สุวรรณวารี (2543: 31; อ้างอิงจาก ตัน ตันท์สุทธีวงศ์ และคณะ. 2539) กล่าวว่า เครือข่ายอินเทอร์เน็ต คือ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดยักษ์ที่เชื่อมต่อกันทั่วโลก โดยมีมาตรฐานการรับส่งข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น ตัวอักษร ภาพ และเสียงได้ รวมทั้งสามารถค้นหาข้อมูลจากที่ต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว

จากความหมายที่กล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า อินเทอร์เน็ต คือ เทคโนโลยีการสื่อสารเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีขนาดใหญ่ เชื่อมโยงข้อมูลถึงคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ ตลอดเวลาอย่างรวดเร็ว

สำหรับการใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตนั้น สิ่งที่ต้องเตรียมพร้อมก่อนการให้บริการในอินเทอร์เน็ต คือ การขอเปิดบัญชีผู้ใช้ในศูนย์คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต เราสามารถเข้าสู่อินเทอร์เน็ตโดยใช้คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต และสามารถเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตได้ 3 ทาง (รัชนิกร ลักษณะ. 2546: 16) โดย ต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ระบบพีซี เข้ากับระบบเครือข่ายในมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงกับระบบอินเทอร์เน็ตเรียบร้อยแล้ว ต่อเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตโดยใช้โมเด็มผ่านโทรศัพท์ ซึ่งต่อเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตโดยใช้ โมเด็มผ่านโทรศัพท์เป็นลักษณะออนไลน์

สำหรับการให้บริการในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีอยู่ด้วยกันหลายประเภท สามารถเลือกได้ตามความต้องการ (นาริรัตน์ สุวรรณวารี. 2543: 38-40; ไชยรัตน์ บุตรพรหม. 2545) ดังนี้

1. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail หรือ E-Mail) เป็นบริการที่ผู้ใช้บริการสามารถส่งจดหมายถึงบุคคล องค์กร สถาบัน ฯลฯ โดยผู้รับจะได้รับผ่านจอคอมพิวเตอร์ หรือพิมพ์เป็นเอกสารได้ทันทีหากผู้รับไม่อยู่ที่จอคอมพิวเตอร์ จดหมายนี้จะถูกส่งไว้ในตู้ คือ ในหน่วยความจำที่เสมือนเป็นตู้รับจดหมายในคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้รับจะใช้เวลาใดก็ได้ และจะโต้ตอบเวลาใดก็ได้เช่นกัน

2. การเข้าใช้เครื่องระยะไกล คือ การที่ผู้ใช้สามารถติดต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่อยู่ห่างกันได้ เสมือนได้นั่งอยู่หน้าเทอร์มินัลของเครื่องนั้นๆ โดยผู้ใช้เพียงแต่ทำงานอยู่หน้าเทอร์มินัลของเครื่องของตนเท่านั้น แล้วเรียกคำสั่งที่ใช้ในการติดต่อกับเครื่องระยะไกลผ่านทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์

3. การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล (File Transfer Protocol: FTP) เป็นบริการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลหรือโปรแกรมที่ผู้ใช้ต้องการจากเครื่องอื่นมาเก็บไว้ยังเครื่องของตน สามารถถ่ายโอนแฟ้มได้ทั้งที่เป็นข้อมูลทั่วไป ข่าวประจำวัน บทความ รวมทั้งโปรแกรมที่บางท่านได้พัฒนาขึ้นและต้องการบริจาคให้สาธารณประโยชน์ได้ใช้โดยไม่คิดมูลค่า

4. กลุ่มข่าวหรือกระดานข่าว (Bulletin Board) เป็นบริการที่เสมือนเป็นกระดานประกาศขายสินค้าหรือแสดงความต้องการเพื่อให้ผู้สนใจตรงกัน หรือคล้ายๆ กันก็ได้ส่งข่าวติดต่อกัน ข่าวที่นำเสนอไว้ว่าจะเกี่ยวกับสังคม กีฬา ศาสนา วัฒนธรรม เทคโนโลยี ปรัชญา การปรุงอาหาร การเลี้ยงสัตว์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ดนตรี รวมถึงประเด็นหรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งท้ายของกระดานจะมีที่อยู่ติดต่อได้ หรือติดต่อกันได้

5. การสนทนาแบบออนไลน์ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ผู้ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถใช้ในการสื่อสาร ติดต่อกันแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันได้ การสนทนาแบบออนไลน์นั้นผู้สนทนาสามารถคุยโต้ตอบกันผ่านทางหน้าจอ เสมือนกับการคุยโทรศัพท์กันอยู่ เพียงแต่ใช้การพิมพ์แทนการใช้เสียง นั่นคือผู้ส่งและผู้รับโต้ตอบกันทางตัวอักษรบนจอคอมพิวเตอร์ ซึ่งในปัจจุบันสามารถสนทนากันได้แบบเห็นทางภาพและเสียงด้วย

6. การสืบค้นข้อมูลโดยการใช้ อาชี ผู้ใช้สามารถค้นหารายชื่อโปรแกรมที่ต้องการว่าเก็บอยู่ที่ใด เพื่อที่จะสามารถถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลได้ และทำหน้าที่สร้างบัตรรายการและเป็นเสมือนบรรณารักษ์ช่วยค้นหาชื่อคอมพิวเตอร์ที่เก็บแฟ้มข้อมูลที่ต้องการ

7. การสืบค้นข้อมูลโดยการใช้ Gopher ผู้ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถค้นหาข้อมูลต่างๆ ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้วยระบบเมนู โดยจะทำการค้นหามุ่งตรงไปยังแหล่งที่ให้ข้อมูลที่ต้องการทางจอภาพ นอกจากนี้ยังเป็นตัวกลางให้บริการเข้าใช้ระบบจากระยะไกลถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลหรือขอใช้บริการ ซึ่งในการใช้โปรแกรม Gopher จึงอำนวยความสะดวกเนื่องจากไม่ต้องพิมพ์คำสั่ง และไม่ต้องจดจำชื่อคอมพิวเตอร์ที่ต้องการติดต่อ เพราะสามารถเลือกได้จากเมนู

8. การสืบค้นข้อมูลโดยใช้ World Wide Web (www. หรือ Web) ผู้ใช้สามารถที่จะเข้าไปค้นหาข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว หรือเสียงที่นำเสนอให้ผู้ต้องการเรียกดู เรียกใช้ หรือ Copy ข้อมูล รูปภาพ หรือเสียงบางรายการ ซึ่งในปัจจุบันพบว่ากำลังเป็นที่นิยมมากไม่ว่าจะเป็นไปในธุรกิจการค้า การอุตสาหกรรม องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ที่จะนำเสนอหรือประชาสัมพันธ์หน่วยงานผ่าน World Wide Web โดยการสร้างเว็บไซต์ของตนขึ้นเผยแพร่ ซึ่งให้ผลในแง่ของการประชาสัมพันธ์ การค้าขายแลกเปลี่ยน การตกลงอย่างมหาศาล

9. บริการเวบส์ (Wide Area Information Service: WAIS) เป็นเครื่องมือที่ช่วยค้นหาข้อมูลในรูปของแฟ้มเอกสาร โดยจะรวมฐานข้อมูลไว้ด้วยกัน และเมื่อสั่งหาข้อมูลที่สนใจโดยการพิมพ์ข้อความลงไป โปรแกรมจะแสดงรายการที่ค้นพบออกมาในรูปของดัชนี ซึ่งสามารถเลือกดูข้อความโดยละเอียดทั้งหมด หรือถ้าเปลี่ยนเรื่องหรือเปลี่ยนหัวข้อให้ค้นหาเป็นเรื่องอื่น และแสดงรายการดัชนีในหัวข้อใหม่ออกมา

10. บริการข่าวสารบนเครือข่าย ในลักษณะของการส่ง News คือ กลุ่มข่าวซึ่งออกเป็นหัวข้อต่างๆ เรียกว่า กลุ่มข่าว ซึ่งผู้ใช้สามารถที่จะเข้าไปอ่านในเรื่องที่ตนเองสนใจได้ และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้ในลักษณะที่คล้ายกับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยเวลาส่งข่าวทุกคนที่อ่านในกลุ่มนั้นจะเห็นข่าวที่ส่งไป

11. จดหมายข่าวหรือจดหมายเวียน เป็นระบบการบริการกระจายข่าวให้สมาชิก เมื่อมีสมาชิกรายใดรายหนึ่งส่งข่าวมาที่ศูนย์กลาง บริการนี้ได้แก่ Listserv ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของเครือข่ายบิตเน็ต ศูนย์บริการจะดูแลบัญชีรายชื่อซึ่งเก็บไว้เพียงชุดเดียว เมื่อสมาชิกต้องการส่งข่าวไปยังสมาชิกอื่นก็ฝากข้อความด้วยไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ให้ศูนย์บริการทำหน้าที่กระจายข่าว ข่าว

หรือจดหมายที่ส่งออกไปอาจเป็นการสนทนาทั่วไป การซักถาม การขอความช่วยเหลือ หรือการแลกเปลี่ยนข้อมูล เป็นต้น

12. เกม เป็นการเล่นเกมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจเล่นคนเดียวหรือเล่นหลายคนพร้อมกันก็ได้ เกมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนี้สามารถที่จะถ่ายโอนด้วย FTP ศูนย์บริการบางแห่งยังมีเกมทางเครือข่าย (Multi User Dimensions: MUD) ซึ่งเป็นสภาวะที่จำลองขึ้นมาให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตหลายคนช่วยกันปริศนาการเล่นเกมผจญภัยรวมทั้งสนทนากับสมาชิกคนอื่น

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

อุมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547: 7) ให้ความหมายของ พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต หมายถึง การกระทำที่แสดงออกถึงการเปิดรับรู้เนื้อหาทางเพศจากสื่ออินเทอร์เน็ต

ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2547: 56) ให้ความหมาย พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นประโยชน์ หมายถึง การที่บุคคลใช้หรือไม่ใช้บริการที่ประเภทเชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในทางที่มีประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม ได้แก่ 1) การสื่อสาร (เช่น พูดคุยให้กำลังใจ ใช้อีเมลสื่อสารเพื่อประหยัดเงินและเวลา เป็นต้น) 2) ค้นหาข้อมูล (เช่น ค้นหาข้อมูลเพื่อการเรียน เพื่อเสริมสร้างสุขภาพ) 3) การถ่ายโอนข้อมูล (เช่น การรับ-ส่งข้อมูลในการเรียน ชีวิตประจำวัน) และ 4) การเล่นเกม (เช่น การเล่นเกมโดยลำพัง หรือแบบเป็นกลุ่มบนอินเทอร์เน็ตเพื่อผ่อนคลายความเครียดและเสริมสร้างทักษะ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นต้น) และได้ให้ความหมายของ พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไม่เป็นโทษ หมายถึง การที่บุคคลใช้หรือไม่ใช้บริการที่ประเภทเชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในทางที่มีโทษต่อตนเอง และส่วนรวม ได้แก่ 1) การสื่อสาร (การใส่ความ หมิ่นประมาท ตำหนิผู้อื่นผ่านอีเมลหรือเว็บไซต์ การใช้อีเมลเพื่อส่งภาพลามกอนาจาร เป็นต้น) 2) ค้นหาข้อมูล (เช่น ค้นหาข้อมูลลามกอนาจาร ข้อมูลที่นำมาใช้ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น การล่วงละเมิดสิทธิข้อมูลส่วนตัวของผู้อื่น เป็นต้น) 3) การถ่ายโอนข้อมูล (เช่น การดาวน์โหลดข้อมูลละเมิดลิขสิทธิ์ ข้อมูลผิดกฎหมาย หรือขโมยเอาข้อมูลของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง เป็นต้น) และ 4) การเล่นเกม (เช่น การเล่นเกมนานเกินพอดี การเล่นเกมพนันออนไลน์ การเล่นเกมลามกอนาจาร เป็นต้น)

อย่างไรก็ตาม จากรายงานผลสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี 2548 พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่ใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อทำกิจกรรมดังต่อไปนี้ การรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 24.2) รองลงมาได้แก่ การค้นหาข้อมูล (ร้อยละ 22.8) และการเล่นเกมซึ่งมีผู้ตอบเท่ากับการสนทนา (Chat) (ร้อยละ 13.6) ติดตามข่าว (ร้อยละ 8.6) อ่านหรือแสดงความคิดเห็นในเว็บไซต์ (ร้อยละ 4.4) (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. 2548: 71-72) ประณต คำนิม (2549: 234-235) กล่าวว่า การให้บริการในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่วัยรุ่นนิยม ได้แก่ 1) จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ 2) การสนทนาแบบออนไลน์ 3) การสืบค้นข้อมูล 4) เกม รัชนิกร ลักษณะ (2546: 8) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตไว้ 3 ระดับคือ 1) เพื่อเป็นการศึกษาหาความรู้เป็นส่วนใหญ่ 2) เพื่อความบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ 3) เพื่อการติดต่อสื่อสารเป็นส่วนใหญ่ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยด้านประเภทของบริการบนเครือข่าย

อินเทอร์เน็ต พบว่าสามารถจำแนกประเภทของบริการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้คือ เพื่อการศึกษาหาความรู้สืบค้นข้อมูลต่าง ๆ เพื่อความบันเทิงสนุกสนาน เช่น เล่นเกม ฟังเพลง และเพื่อการติดต่อสื่อสาร เช่น การรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นความต้องการที่จะได้รับข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ที่เป็นประโยชน์ ความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้มาซึ่งข่าวสารที่แตกต่างกันออกไป ข่าวสารที่ได้รับมาเสริมความเด่นให้เด่น และให้ได้รับข่าวสารที่จะช่วยให้ตนเองได้รับความสะดวกสบาย เพื่อใช้ในการศึกษา ทำรายงาน แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการศึกษา

2. เพื่อความบันเทิงสนุกสนาน ได้แก่ การเข้าเว็บไซต์เพื่อความบันเทิง การเล่นเกมผ่านเว็บไซต์ การดาวน์โหลดภาพหรือเกมทางอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นการสร้างความบันเทิง บรรเทาความเครียด มิใช่เพื่อการพนัน ลามกอนาจาร โดยการรับสื่อเพื่อความบันเทิงนี้ จะต้องไม่เบียดเบียนการกระทำพฤติกรรมอื่นๆ หรือละเลยต่อหน้าที่หลักของตน

3. เพื่อการติดต่อสื่อสาร คือ การใช้อินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่รู้จักอยู่แล้ว หรือติดต่อกับเพื่อนใหม่ ได้แก่ การรับและส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์หรืออีเมล (E-mail) การใช้กระดานสนทนา (Web Board) และการสนทนาออนไลน์ (Chat) โดยพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารนี้ จะต้องก่อให้เกิดประโยชน์ คือ การส่งข้อความถึงกัน การแสดงความคิดเห็น หรือการพูดคุยนั้น จะต้องกระทำอย่างสุภาพ เนื้อหาของการสื่อสารเป็นไปเพื่อการส่งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เพื่อเป็นกำลังใจให้แก่กัน แสดงความเห็นอกเห็นใจ ต่อประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น หรือการติดต่อเพื่อสร้างสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนๆ ญาติพี่น้อง พ่อแม่ มิใช่เพื่อการหมิ่นประมาท การด่าทอ เหยียดหยาม ปลอ่ยข่าวทำลายผู้อื่น หรือนำเรื่องส่วนตัวของผู้อื่นมากล่าวในทางเสื่อมเสีย

อินเทอร์เน็ตนับว่าเป็นระบบเครือข่ายขนาดใหญ่ ที่ประกอบด้วยเครือข่ายต่างๆ จากทั่วโลก ทำให้เป็นเครือข่ายแห่งข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ และมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมาก จากที่เคยใช้ในหมู่นักวิชาการ นักวิจัย กลัปลายเป็นสื่อเพื่อการค้าขาย บริการข่าวสาร และสื่อบันเทิงรวมกันในระบบเดียว เพราะเหตุนี้ เนื้อหาที่ไหลเวียนอยู่ในอินเทอร์เน็ตจึงมีทั้งเนื้อหาที่มีประโยชน์และโทษ อีกทั้งยังมีรูปแบบของการกระทำผิดที่เข้าข่ายอาชญากรรม หรือเป็นการประทุษร้ายต่อสังคม เช่น การใส่ร้ายในกระดานข่าว การพนัน การขายบริการทางเพศ การล่อลวงโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อ การแอบถ่ายภาพส่วนตัวแล้วนำไปเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต การเจาะระบบเข้าไปในเครือข่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต ตลอดจนการขโมยข้อมูลส่วนตัว ฯลฯ เป็นต้น ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจึงควรมีวิจารณญาณในการกลั่นกรองข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชน ควรมีความรู้และตระหนักถึงภัยที่อาจแฝงมากับการใช้เน็ตได้ (รจิตลักษณ์ แสงอุไร. 2548: 181-182) การรับสื่ออินเทอร์เน็ตนั้น ต้องรับอย่างมีวิจารณญาณ คือ ตัดสินใจที่จะยอมรับหรือปฏิเสธสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไตร่ตรองอย่างรอบคอบ และละเอียดถี่ถ้วน การพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ สมเหตุสมผลเกี่ยวกับการกล่าวอ้างต่างๆ (Moore and Parker. 1986: 4) ซึ่งสอดคล้องกับหลักปัจจัยปฏิเสธนาของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต. 2549: 9-17) ปัจจัยปฏิเสธนา หมายถึง การใช้ปัญญาทำความเข้าใจ แล้วบริโภคปัจจัยทั้งหลายให้ได้ผลตรงพอดีตามคุณค่าแท้ที่เป็นจุดมุ่งหมายของการ

บริโภคนั้นๆ โดยรู้ว่าบริโภคสิ่งเหล่านั้นเพื่อช่วยพัฒนาชีวิต รู้วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการบริโภคสิ่งนั้นๆ พิจารณาจัดสรรควบคุมปริมาณ ประเภท และคุณสมบัติของสิ่งที่จะบริโภคให้ตรงกับวัตถุประสงค์ และละเว้นการบริโภคสิ่งที่ไม่เป็นปัจจัยเกื้อหนุนชีวิต การใช้ปัญญาทำความเข้าใจ แล้วบริโภคปัจจัยทั้งหลายให้ได้ผลตรงพอดีตามคุณค่าแท้ที่เป็นจุดหมายของการบริโภคสิ่งนั้นๆ ศิลปหัตถ์นี้มีหลักในการปฏิบัติ คือ บริโภคด้วยความรู้ตระหนักรู้ว่าการมี-ใช้-บริโภคสิ่งเหล่านั้นมิใช่เป็นจุดหมายของชีวิต แต่มันเป็นปัจจัยเครื่องช่วยเกื้อหนุนให้เราสามารถพัฒนาชีวิต และทำการสร้างสรรค์ประโยชน์สุขที่สูงยิ่งขึ้นไป บริโภคด้วยความรู้เท่าทันต่อวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการบริโภคใช้สอยสิ่งนั้นๆ เช่น การสวมรองเท้ามีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องเท้ามิให้เป็นอันตรายและช่วยให้เดินวิ่งได้สะดวกรวดเร็ว มิใช่เพื่ออวดฐานะ บริโภคโดยจัดสรรควบคุมให้ได้ปริมาณ ประเภท และคุณสมบัติของสิ่งที่บริโภคตรงพอดีกับวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการบริโภคสิ่งนั้น เช่น บริโภคอาหารให้พอดีกับความต้องการของร่างกายที่จะช่วยให้มีสุขภาพดี และสามารถละเว้นหรือเลิกเสพบริโภคสิ่งที่ไม่เป็นปัจจัยเกื้อหนุนชีวิต เช่น สิ่งที่ทำลายสุขภาพ เป็นต้น โดยไม่เห็นแก่การเสพรสหรือความโก้หรูหร่า เป็นต้น

ดังนั้น พฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การที่บุคคลใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อทำกิจกรรมด้านการสื่อสาร ด้านการศึกษา ค้นคว้า และด้านบันเทิง บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมโยงข้อมูลถึงคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ โดยที่การรับนี้ บุคคลจะต้องพิจารณาไตร่ตรอง ตัดสินใจที่จะเลือกรับข้อมูลข่าวสารจากสื่ออินเทอร์เน็ตโดยคำนึงถึงคุณภาพและคุณประโยชน์ที่จะได้รับมากกว่าการคำนึงถึงคำโฆษณาชักจูงและรูปลักษณ์ของสิ่งเหล่านั้น จุดมุ่งหมายที่แท้จริงในการรับ เป็นการรับเพื่อจะได้ทำหน้าที่และปฏิบัติงานอื่นๆ ได้สำเร็จ รู้ขอบเขตปริมาณในการรับ ให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการ รู้จักประมาณในการรับสื่ออินเทอร์เน็ตให้อยู่ในปริมาณที่พอเหมาะพอดี และละเว้นการรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่จะทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน การคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นถ้ารับสื่ออินเทอร์เน็ตตามความรู้สึกพอใจหรือตามกระแสสังคม

การวัดพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

การวัดพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณยังไม่มีผู้ทำการศึกษาที่ชัดเจน แต่ได้มีผู้ที่วัดพฤติกรรมการรับสื่อไว้ดังนี้ จุฬาพัฒน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2547: 55) สร้างแบบวัดพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ โดยวัดในด้านปริมาณการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ทางการศึกษา ข่าว สารคดี รายการข่าวสารIT/วิทยาศาสตร์ การถ่ายทอดกีฬา รายการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย การวิเคราะห์ข่าวสารการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการเกษตร ภาพยนตร์ หรือละครที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของไทย รายการเพื่อการศึกษา รายการเกี่ยวกับการใช้ภาษา หรือเพิ่มพูนไหวพริบและสติปัญญา รายการเกี่ยวกับสุขภาพ รายการเกี่ยวกับอาหาร รายการสัมภาษณ์เกี่ยวกับชีวประวัติบุคคล ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2547: 63) สร้างแบบวัดพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม วัดการที่บุคคลใช้หรือไม่ใช้บริการสื่อ

ประเภทที่เชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในทางที่มีประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ได้แก่ 1) การสื่อสาร 2) ค้นหาข้อมูล 3) การถ่ายโอนข้อมูล 4) การเล่นเกม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมกรรมการรับสื่อที่ผู้วิจัยได้รวบรวม ดังนี้ จุฑาพัฒน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2547: 55) สร้างแบบวัดพฤติกรรมกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 6 จำนวน 728 คน โดยปรับปรุงและสร้างเพิ่มเติมจากแบบวัดของ ดวงเดือน พันธุมหาวิน จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบมาตรประเมินค่า (Rating scale) 6 อันดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่ามีพฤติกรรมกรรมการเลือกชมรายการที่มีประโยชน์มากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำ ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2547: 63-64) สร้างแบบวัดพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 403 คน จำนวน 12 ข้อ มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ เป็นแบบมาตรประเมินค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นประโยชน์มาก และผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไม่เป็นประโยชน์น้อย

สำหรับพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ วัดโดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงจะมีพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

แนวทางในการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี วิจารณญาณ

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต. 2546: 3-17) กล่าวว่า คนเราจะมีความสุขอย่างแท้จริงก็ต้องดำเนินชีวิตให้ถูกต้อง คือจะต้องปฏิบัติถูกต้องต่อชีวิตของตนเอง และต่อสภาพแวดล้อม ทั้งทางสังคม ทางธรรมชาติ และทางวัตถุโดยทั่วไป การดำเนินชีวิตของคนเราก็คือ การประกอบกิจกรรมหรือทำการต่างๆ โดยเคลื่อนไหวแสดงออกเป็นพฤติกรรมทางกายบ้าง ทางวาจาบ้าง ถ้าไม่แสดงออกมาภายนอก ก็ทำอยู่ภายในเป็นพฤติกรรมของจิตใจ การที่จะดำเนินชีวิตให้ถูกต้องหรือมีชีวิตที่ดีงามได้นั้น จะต้องมีการฝึกฝนพัฒนาตน การพัฒนาตนโดยมีการพัฒนาปัญญาเป็นแกนกลาง เป็นกระบวนการที่ดำเนินไปภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็น ทศนคติ ค่านิยมที่ถูกต้องดีงาม เกื้อกูลแก่ชีวิตและสังคม เรียกว่า สัมมาทิฐิ แหล่งที่มาเบื้องต้นของการศึกษา เรียกว่า ปัจจัยแห่งสัมมาทิฐิ ซึ่งเป็นแกนนำ เป็นต้นทาง และเป็นตัวยืนของกระบวนการแห่งการศึกษาทั้งหมด มี 2 ประการ ได้แก่

1. ปัจจัยภายใน หรือปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความรู้สึกคิด หรือคิดเป็น หมายถึง การคิดอย่างมีระเบียบหรือคิดตามแนวทางของปัญญา คือการรู้จักมอง รู้จักพิจารณาสิ่งทั้งหลายตามสภาวะ ทำให้เกิดความดีงาม และแก้ปัญหาได้

2. ปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยทางสังคม หรือการกระตุ้นชักจูงจากภายนอก ได้แก่ การสั่งสอน แนะนำ การถ่ายทอด การโฆษณา คำบอกเล่า ข่าวสาร คำชี้แจงอธิบายจากผู้อื่น ตลอดจนการเรียนรู้ เลียนแบบจากแหล่งต่างๆ ภายนอก หรืออิทธิพลจากภายนอก

นอกจากนี้ การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมใดๆ ก็ตาม นอกจากจะขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกตามที่กล่าวมาแล้ว และอัลบาเนส (สิริลักษณ์ ตรีตริงตรีคุณ. 2550: 22-23; อ้างอิงจาก Albanese.1981: 204) ได้กล่าวว่า การที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กันขององค์ประกอบ 2 อย่างคือ ลักษณะส่วนบุคคลหรือปัจจัยภายใน กับสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยภายนอก โดยที่ลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพแวดล้อม จะส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ จะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ จะต้องพิจารณาไตร่ตรอง ตัดสินใจที่จะเลือกรับข้อมูลข่าวสารจากสื่ออินเทอร์เน็ตโดยคำนึงถึงคุณภาพและคุณประโยชน์ จุดมุ่งหมายที่แท้จริงในการรับ โดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน และคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นหากรับสื่อตามความพอใจหรือตามกระแสสังคม ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมาจากลักษณะส่วนบุคคลส่วนหนึ่ง และยักรวมถึงการได้รับสิ่งกระตุ้นจากภายนอกอีกส่วนหนึ่งด้วย ที่จะทำใหบุคคลมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

ดังนั้นการศึกษาพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามแนวคิดปัจจัยภายใน-ภายนอกของท่านพระธรรมปิฎก และแนวคิดด้านการจัดการกับพฤติกรรมของอัลบาเนส แสดงให้เห็นว่าการที่บุคคลจะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณได้นั้น จะต้องประกอบด้วยปัจจัยภายในตัวบุคคล ปัจจัยภายนอกตัวบุคคล และการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างปัจจัยภายในตัวบุคคลและปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในตัวบุคคล กับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

ปัจจัยภายในตัวบุคคลนี้ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต. 2539: 29-67) กล่าวว่า การดำเนินชีวิตที่ถูกต้องในแง่ของการบริโภคสินค้าและบริการบำบัดความต้องการ ซึ่งการรับสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นส่วนหนึ่ง บุคคลจะต้องรู้จักประมาณในการบริโภค รู้จักพอดี คือ มัตตัญญูตา บุคคลจะต้องมีเหตุผลหรือความมุ่งหมายของการบริโภค คือพิจารณาทุกอย่างไม่ว่าจะบริโภคอะไร บริโภคแล้วได้รับความพึงพอใจและคุณภาพชีวิตด้วย นอกจากจะต้องมีเหตุผลในการบริโภคแล้วยังต้องรู้จักควบคุมตนเองไม่ให้บริโภคสิ่งต่างๆ เพื่อความสนุกสนาน ลุ่มหลง มัวเมา เพื่อความโก้ หรูหรา

ฟุ่มเฟือย และสุดท้ายการบริโภคนั้นจะต้องไม่ทำให้เสียคุณภาพชีวิตของตัวเอง แต่เป็นไปในทางที่พัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต ไม่เบียดเบียนตนและไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ก่อความเดือดร้อนแก่สังคม และไม่ทำให้เสียคุณภาพของระบบธรรมชาติแวดล้อม คือ การบริโภคนั้นจะต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย โดยปกติแล้วคนเรามักมีนิสัยชอบเลือก เลือกที่จะคิด ทำ และเชื่อ ตามความต้องการของตนเอง ในการชอบเลือกนี้เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ในชีวิต ในการสื่อสารก็เช่นเดียวกัน เราจะทำการเลือกว่าควรสื่อสารอย่างไรตามความรู้สึกและความต้องการประกอบด้วย การเลือกรับหรือการเลือกใช้ การเลือกให้ความสนใจ การเลือกรับรู้และการเลือกตีความหมาย และการเลือกจดจำ ซึ่งแต่ละลักษณะมีความเกี่ยวข้องกันเป็นขั้นตอน (ปรเม สตเวทิน. 2546: 121-124) บุคคลมีวิธีเลือกใช้สื่อโดยขึ้นอยู่กับความพึงพอใจ ความสนใจต่อสารตามเจตคติของตน ตามประสบการณ์ที่แตกต่างกัน และสารนั้นนำไปสู่การใช้ประโยชน์ที่สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ นำไปสู่รูปแบบการเปิดรับสื่อที่แตกต่างกัน (สุกัญญา บุรณเดชาชัย. 2549: 87) จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมารับสื่อ พบว่าปัจจัยภายในตัวบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมมารับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณในการศึกษารั้วนี้ ประกอบด้วย การคิดอย่างมีเหตุผล การควบคุมตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม และเจตคติต่อพฤติกรรมมารับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ มีรายละเอียดดังนี้

การคิดอย่างมีเหตุผลกับพฤติกรรมมารับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

ผจงจิต อินทสุวรรณและคณะ (2547: 5-6) กล่าวว่า การคิดอย่างมีเหตุผลเป็นการคิดถูกวิธี การคิดอย่างมีระเบียบ การคิดวิเคราะห์ ไม่มองสิ่งต่างอย่างตื้นๆ ผิวนั้น ซึ่งจะช่วยให้บุคคลมีปัญญาเป็นอิสระ ช่วยตนเองให้ไร้ทุกข์ พร้อมทั้งเกิดสันติสุข ซึ่งการคิดอย่างมีเหตุผลนี้มุ่งไปที่การคิดตามหลักโยนิโสมนสิการ 7 วิธีคือ

1. วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย เป็นการคิดหาสาเหตุและปัจจัยของปรากฏการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วหาทางแก้ปัญหา
2. วิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ เป็นการพิจารณาส่วนย่อยๆ ที่รวมกันเป็นสภาวะสมมติหรือเหตุการณ์บางอย่าง
3. วิธีคิดแบบแก้ปัญหา (อริยสัจ) เป็นการทำความเข้าใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น สืบสาวหาสาเหตุของปัญหา กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้บรรลุ และกำหนดแนวปฏิบัติ
4. วิธีคิดแบบเห็นคุณค่าและทางออก เป็นการมองสิ่งต่างๆ ทั้งด้านดี (คุณ) และด้านร้าย (โทษ) แล้วจึงเลือกทางปฏิบัติที่เหมาะสม (ทางออก)
5. วิธีคิดแบบรู้คุณค่าแท้คุณค่าเทียม เป็นการพิจารณาสิ่งที่จะบริโภคใช้สอยว่ามีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต (สนองปัญญา) หรือมีเป้าหมายอื่นเสริมมาด้วย (สนองตัณหา)
6. วิธีคิดแบบไร้คุณธรรม เป็นการพิจารณาสิ่งที่ได้ประสบโดยชักนำความคิดไปในทางที่ผิดงามและเป็นประโยชน์ ไม่ใช่คิดปรุงแต่งไปในทางที่ไม่ดีงาม

7. วิธีคิดแบบวิภาษวาท เป็นการพูดซึ่งมาจากการคิดพิจารณาสิ่งต่างๆ ให้ครอบคลุมทุกแง่มุมทุกด้าน ไม่ใช่คิดถึงแนวเดียว และจิริยา นวลนิรันดร์ (2543: 45) กล่าวว่า ความมีเหตุผล (rationality) หมายถึง เหตุผลที่จำแนกคนเป็น 2 แบบ คือคนที่มีเหตุผล (rational person) กับคนที่ไร้เหตุผล (irrational person)

จากแนวคิดและความหมายของนักการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นในเรื่องของการคิดอย่างมีเหตุผลนั้น สรุปได้ว่า การคิดอย่างมีเหตุผล หมายถึง การคิดแก้ปัญหา โดยอาศัยปัญญาในการวิเคราะห์ สาเหตุของปัญหา แนวทางแก้ไขที่ตรงตามและเป็นประโยชน์ ครอบคลุมทุกด้าน

การวัดการคิดอย่างมีเหตุผล

การวัดการคิดอย่างมีเหตุผลนั้น ผจงจิต อินทสุวรรณ และคณะ (2547: 12) สร้างแบบทดสอบการคิดอย่างมีเหตุผล วัดการคิดอย่างมีเหตุผลโดยใช้วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ 7 วิธีคือ 1) วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย 2) วิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ 3) วิธีคิดแบบแก้ปัญหา (อริยสัจ) 4) วิธีคิดแบบเห็นคุณโทษและทางออก 5) วิธีคิดแบบรู้คุณค่าแท้-คุณค่าเทียม 6) วิธีคิดแบบเร้าคุณธรรม 7) วิธีคิดแบบวิภาษวาท กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 686 คน แบบสอบถามมีจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อเป็นสภาพการณ์ในชีวิตประจำวัน โดยยึดเนื้อหา 4 เรื่อง คือ ทรัพยากร เงิน เวลา และสิ่งของเครื่องใช้ มี 4 ตัวเลือก ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน นอกนั้นให้ 0 คะแนน ผู้ที่ตอบได้คะแนนสูงกว่าแสดงว่ามีการคิดอย่างมีเหตุผล สูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .57 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อเท่ากับ 2.4-4.9

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวัดการคิดอย่างมีเหตุผล โดยใช้แบบสอบถามการคิดอย่างมีเหตุผลของ ผจงจิต อินทสุวรรณ และคณะ (2547)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผจงจิต อินทสุวรรณ และคณะ (2547: 25) จัดทำโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคด้วยปัญญาของเยาวชนไทยการดำเนินงานแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการสำรวจเพื่อแสวงหาตัวแปรที่เกี่ยวข้อง และขั้นตอนการทดลองเพื่อแสวงหาผลของการพัฒนากลุ่มตัวอย่างในขั้นสำรวจประกอบด้วยนิสิตระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัย 6 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 686 คน กลุ่มตัวอย่างในขั้นทดลองเป็นนิสิตปริญญาตรีปี 1 จำนวน 41 คน กิจกรรมการทดลองแบ่งเป็น 2 ขั้น ขั้นแรกเป็นการฝึกอบรม 3 วัน และขั้นที่สองเป็นการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ผลจากข้อมูลขั้นสำรวจพบว่า การคิดอย่างมีเหตุผลในกลุ่มรวม สามารถทำนายพฤติกรรมการบริโภคด้วยปัญญาได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 (เบต้า เท่ากับ .121)

การควบคุมตนเองกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

นักจิตวิทยา และนักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการควบคุมตนเอง ดังนี้

Cormier and Cormier (ประทีป จินฉ่ำ. 2540:123; อ้างอิงจาก Cormier and Cormier. 1979) กล่าวว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการหนึ่งวิธีใด หรือหลายวิธีมารวมกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง จากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยที่บุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายและกระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมายด้วยตนเอง

ผจงจิต อินทสุวรรณ และคณะ (2539: 34) ให้ความหมายของการควบคุมตนเอง หมายถึง ระดับการปฏิบัติในสิ่งที่มีคุณค่าหรือการกระทำพฤติกรรมในทางดี และไม่กระทำพฤติกรรมในทางไม่ดี

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมตนเอง

การควบคุมตนเองนั้นจะอาศัยแนวทฤษฎีการเรียนรู้แบบการกระทำ (Operant Conditioning) ของ Skinner ซึ่งเขาได้เน้นความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลพวงของพฤติกรรม โดย Skinner ได้อธิบายความสัมพันธ์นี้ว่า เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมแล้วบุคคลจะได้รับสิ่งที่ตามมาคือ ผลกรรม ซึ่งในการควบคุมตนเอง ก็อาศัยหลักการเช่นเดียวกันนี้ โดยบุคคลเป็นผู้ดำเนินการในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้วยตนเอง ดังนั้นจึงเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลได้ควบคุมสิ่งเร้า หรือควบคุมผลกรรมด้วยตนเอง การที่บุคคลเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย กระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมาย และการควบคุมตัวแปรทั้งภายในและภายนอกของบุคคลตลอดจนประเมินเป้าหมายด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อเป็นการตอบสนองและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ อันจะมีผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นด้วยตนเอง และมีผลระยะยาวต่อพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงนั้นให้มีความคงทนถาวร ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้ก็เท่ากับเป็นการลดความสำคัญของอิทธิพลภายนอก และทำให้บุคคลมีอิสระที่จะกำหนดพฤติกรรมของตนเองได้มากขึ้น (ประทีป จินฉ่ำ. 2540:123; อ้างอิงจาก Wilson and O'Leary. 1980)

ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของการควบคุมตนเอง คือเป็นการเลือกที่จะกระทำ 2 พฤติกรรมที่มีความขัดแย้งกัน และผลกรรมของพฤติกรรมทั้งสองมีความขัดแย้งกันใน 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ไม่ทำพฤติกรรมที่ได้รับผลกรรมที่พึงพอใจเพียงเล็กน้อยในทันที เพื่อหลีกเลี่ยงการได้รับผลกรรมที่ไม่พึงประสงค์อย่างมากในอนาคต เช่น งดการสูบบุหรี่ ในขณะที่เพื่อจะได้ไม่ต้องเป็นมะเร็งในอนาคต
2. ไม่ทำพฤติกรรมที่ได้รับผลกรรมที่พึงพอใจเพียงเล็กน้อยในทันที เพื่อจะได้รับผลกรรมที่พึงพอใจอย่างมากในอนาคต เช่น ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยในขณะนี้เพื่อจะได้มีเงินเก็บเป็นเศรษฐกิจในอนาคต

3. กระทำพฤติกรรมที่ทำให้ได้รับผลกระทบที่ไม่พึงพอใจเพียงเล็กน้อยทันที เพื่อที่จะได้รับผลกระทบที่พึงพอใจในอนาคต เช่น ขยันอ่านหนังสือจนดึก เพื่อจะได้สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้

4. กระทำพฤติกรรมที่ทำให้ได้รับผลกระทบที่ไม่พึงพอใจเพียงเล็กน้อยในทันที เพื่อหลีกเลี่ยงการได้รับผลกระทบที่ไม่พึงพอใจอย่างมากในอนาคต เช่น ยอมเหนื่อยและเมื่อยเพื่อเดินขึ้นสะพานลอยข้ามถนน เพื่อจะได้ไม่ถูกรถชนหรือถูกตำรวจจับ (ประทีป จินวี. 2540: 124)

จากลักษณะทั้ง 4 ลักษณะดังกล่าวจะเห็นได้ว่า บุคคลที่มีการควบคุมตนเองจะเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ให้ผลอันมีคุณค่าสูงในอนาคต โดยดเว้นการปฏิบัติสิ่งที่ให้ผลน้อยๆ ในปัจจุบัน ซึ่งจากแนวคิดที่กล่าวถึงตัวแปรการควบคุมตนเองเช่นนี้ จึงน่าที่จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่แสดงถึงผลกระทบ 2 อย่างที่ขัดแย้งกัน แล้วผู้ปฏิบัติต้องเลือกปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (ผจงจิต อินทสุวรรณ และคณะ. 2539: 26) ซึ่งพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตก็เช่นกัน เป็นพฤติกรรมที่มีเงื่อนไขผลกระทบขัดแย้งกันในลักษณะหลีกเลี่ยงการแสดงพฤติกรรมที่ได้รับผลกระทบทางบวกในปัจจุบันเพื่อที่จะไม่ต้องได้รับผลกระทบทางลบในอนาคต ในการวิจัยครั้งนี้ การควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถในการกำหนดตนเองของนักเรียน ด้านความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ในสิ่งที่มีคุณค่าหรือในทางดี และละเว้นในทางไม่ดี

การวัดการควบคุมตนเอง

สำหรับการควบคุมตนเองนั้น มีผู้สนใจศึกษามากมายและได้สร้างแบบวัดขึ้น ดังนี้ ปอแก้ว ศิริจันทร์ (2546: 6) สร้างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วัดความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลและความอดทน เพื่อให้เกิดผลดีตามที่ต้องการหรือหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีที่อาจเกิดขึ้นด้วยตัวเอง ในปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมเป็นเวลานานพอที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้ ซึ่งเป็นการลดความสำคัญของอิทธิพลภายนอก และทำให้บุคคลมีอิสระที่จะกำหนดพฤติกรรมของตนเองมากขึ้น ผจงจิต อินทสุวรรณ และคณะ (2539:34) สร้างแบบวัดการควบคุมตนเองวัดระดับการปฏิบัติในสิ่งที่มีคุณค่าหรือการกระทำพฤติกรรมในทางดี และไม่กระทำพฤติกรรมในทางไม่ดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวัดการควบคุมตนเอง ผู้วิจัยได้รวบรวมดังนี้ ปอแก้ว ศิริจันทร์ (2546:53) วัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองในการเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน และกลุ่มควบคุม 35 คน แบบวัดมีลักษณะเป็นข้อความบรรยาย จำนวน 30 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ย เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองสูง และผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองต่ำ มีค่าความเชื่อมั่นแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .72 ผจงจิต อินทสุวรรณ และคณะ (2539:34) วัดการควบคุมตนเอง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ที่ติดสารเสพติดชนิดเฮโรอีน และสารระเหยเพศชาย เสพติดมาไม่เกิน 3 ปี และมีอายุอยู่ระหว่าง 15-25 ปี และกลุ่มเปรียบเทียบเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียน

อาชีวศึกษาระดับ ปวช. ปี 2 เป็นลักษณะข้อความที่เป็นพฤติกรรมในสภาพการณ์ต่างๆ ให้ผู้ตอบระบุว่าตนเองปฏิบัติมากน้อยเพียงใดในแต่ละพฤติกรรม มีระดับให้ตอบ 3 ระดับ และให้คะแนน 1 (ปฏิบัติน้อย) ถึง 3 (ปฏิบัติมาก) ทั้งหมด 11 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .69 และ .60 สำหรับกลุ่มเพศติดและกลุ่มนักเรียน ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า จะมีการควบคุมตนเองสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามการควบคุมตนเอง จากแบบวัดการควบคุมตนเองของ ผจจจิต อินทสุวรรณ และคณะ (2539:34) จำนวน 11 ข้อ เป็นข้อความที่แสดงถึงความสามารถในการกำหนดตนเองของนักเรียนในสถานการณ์ต่างๆ ให้ผู้ตอบระบุว่าตนเองสามารถควบคุมตนเองได้ระดับใดในแต่ละสถานการณ์ มีระดับให้ตอบ 3 ระดับ และให้คะแนน 1 (ปฏิบัติน้อย) ถึง 3 (ปฏิบัติมาก) ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าจะมีการควบคุมตนเองสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผจจจิต อินทสุวรรณ และคณะ (2539: 29,45) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการติดยาเสพติดของเยาวชน เป็นผู้ที่ติดยาเสพติดชนิดเฮโรอีนและสารระเหย เพศชายเสติดมาไม่เกิน 3 ปี และมีอายุอยู่ระหว่าง 15-25 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ผู้ที่เข้ารับการบำบัดในสถานบำบัดของรัฐ สถานบำบัดของเอกชน และในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ติดยาเสพติดชนิดเฮโรอีนทั้งหมด 433 คน ที่ติดยาเสพติดทั้งหมด 262 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ติดยาเสพติดทั้งสิ้นในงานวิจัยนี้ 695 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 245 คน และนักเรียนอาชีวศึกษาระดับ ปวช. ปี 2 จำนวน 244 คน รวมจำนวนนักเรียนในกลุ่มนี้ทั่วประเทศ 489 คน ดังจำนวนในกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,184 คน ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มนักเรียนมีความสามารถในการควบคุมตนเองสูง มีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงยาเสพติดมาก

ความรับผิดชอบต่อสังคมกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

จากการศึกษาค้นคว้ามีผู้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ดังนี้

สมวาสนา ธนเมธีกุล. (2546:10) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกเข้าใจ สนใจ และตั้งใจปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบ ระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม รู้จักรับผิดชอบต่อทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม มีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา รู้จักประพฤติดนเป็นพลเมืองดี และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

พรรัตน์ แก่นทอง (2529: 24-25) ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลที่จะต้องเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมต่อสวัสดิภาพของสังคมที่ตนดำรงอยู่ ซึ่งเป็นเรื่องที่ผูกพันเกี่ยวข้องกับหลายสิ่งหลายอย่าง ตั้งแต่สังคมขนาดเล็กๆ จนถึงสังคมขนาดใหญ่

จริญญา เฉลาประโคน (2546: 23) ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมว่า เป็น ความรับผิดชอบต่อสังคมตั้งแต่กลุ่มเล็กๆ เช่น เพื่อนนักเรียน ห้องเรียน โรงเรียน ไปจนถึงความ รับผิดชอบต่อสังคมที่กว้างขึ้น เช่น ชุมชน สังคม จนกระทั่งถึงความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ

แคทเทิล (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2536: 4 อ้างอิงจาก อภิสิทธิ์ วงษา. 2517: 6-27) กล่าวว่า ลักษณะของผู้ที่มีความรับผิดชอบมีดังนี้ คือ ตรงต่อเวลา พยายามทำงานให้สำเร็จ ติดตามผลงาน เสมอ ยอมรับความผิดพลาด รักษาชื่อเสียงของตนเอง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ ส่วนตน ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ รักษาคำพูด ตั้งใจทำงาน พิถีพิถัน ชอบความเป็น ระเบียบเรียบร้อย มีความอดทนและอดกลั้น ไม่ชอบความโลเล พยายามทำงานให้ดี มีการวางแผนการทำงาน รู้จักตั้งจุดมุ่งหมายในการทำงาน คิดถึงเรื่องงานที่จะทำตลอดเวลา กระตือรือร้น ใฝ่หาความรู้ เน้นความสำคัญของงาน เต็มใจทำงาน มีความขยันขันแข็ง มีความเสมอต้นเสมอปลาย ทำงานเพื่องาน เชื้อมั่นในตนเอง ชอบแสดงความคิดเห็น ปฏิบัติตามหน้าที่โดยเคร่งครัด กล้าเสี่ยง ต่อการทำงาน ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ ยึดถือกฎเกณฑ์ ประหยัด มีความคิดริเริ่ม ใฝ่ใจได้ ใช้ ความสามารถอย่างเต็มที่ รู้จักหน้าที่และทำตามหน้าที่อย่างเคร่งครัด เคารพต่อระเบียบและ กฎเกณฑ์ มีวินัยในตนเอง มีความละเอียดรอบคอบ มีอารมณ์หนักแน่นเมื่อเผชิญอุปสรรค ยอมรับ ผลการกระทำของตนเอง ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้มีผลดีทั้งต่อตนเองและสังคม

ยุวดี เทียรชมประสิทธิ์ (2536: 4-8) กล่าวว่า การที่เด็กวัยรุ่นจะเจริญเติบโตและมีพัฒนาการ ด้านต่างๆ เพียงได้นั้นขึ้นอยู่กับอิทธิพลของปัจจัยสำคัญหลายๆ ด้าน เช่น ปัจจัยด้านพันธุกรรมและ สิ่งแวดล้อม ซึ่งพัฒนาการของคนเราแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้าน สติปัญญา พัฒนาการทางอารมณ์ และพัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการทั้ง 4 ด้านดังกล่าวนี้ย่อม เกิดขึ้นและพัฒนาไปสู่วุฒิภาวะอันครบถ้วน เด็กวัยรุ่นที่มีพัฒนาการดีทุกๆ ด้านจะเป็นผู้ที่มีความ สมบูรณ์ทางร่างกายและจิตใจ พร้อมทั้งจะรับผิดชอบและเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตได้ ฮาวิกเฮ ออร์สท์ (ยุวดี เทียรชมประสิทธิ์. 2536:11 อ้างอิงจาก Havighurst. 1953:111-158) ได้กล่าวว่า วัยรุ่น มีความต้องการรับผิดชอบต่อสังคมคือ เด็กวัยรุ่นต้องการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อ การดำเนินชีวิตใน สังคมของชุมชน และประเทศชาติของตน ความรู้สึกที่ว่าตนเป็นสมาชิกของสังคมนั้นมีมาตั้งแต่วัยเด็ก จนกระทั่งโตขึ้นเป็นเด็กวัยรุ่นที่มีความคุ้นเคยและเข้าใจสังคมมากขึ้น รู้ว่าเขาเป็นสมาชิกคนหนึ่ง ของสังคม อันจะต้องมีสิทธิและหน้าที่ต่อสังคมในฐานะพลเมืองผู้หนึ่ง เช่นเดียวกับผู้ใหญ่คนอื่นๆ ความรู้สึกที่รับผิดชอบต่อสังคมที่เด็กวัยรุ่นมีต่อสังคมของเขาจะช่วยให้เขามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ต่างๆ เช่น เป็นนักกีฬา ร่วมทำงานอาสาสมัคร และดูแลสาธารณประโยชน์แก่ชุมชน เป็นต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากในปัจจุบันสื่ออินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา เข้าถึงผู้รับสารได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ถือเป็นสื่อที่ สามารถสร้างผลกระทบในแง่บวกและแง่ลบต่อคนหมู่มาก เสมือนเป็นดาบสองคม ดังนั้น ความ รับผิดชอบต่อสังคมเป็นคุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็นจะต้องปลูกฝังเสริมสร้างให้เกิดขึ้นกับบุคคล เพราะ

เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย สงบสุข และพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้

จากความหมายและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การที่บุคคลเข้าใจ สนใจ และตั้งใจปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบ กฎเกณฑ์ของสังคม คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

การวัดความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น มีผู้สนใจศึกษาและได้สร้างแบบวัดขึ้นดังนี้ มาริสา สก๊อต (2548: 6) สร้างแบบวัดความรับผิดชอบต่อการทำงานของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ วัดการกระทำที่แสดงถึงความเอาใจใส่ จดจ่อ กับการผลิตรายการโทรทัศน์ ถือว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของตน มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะผลิตรายการโทรทัศน์ให้บรรลุสำเร็จตามความมุ่งหมาย ยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งในแง่ดีและไม่ดี รวมถึงยอมปรับปรุงรายการโทรทัศน์ให้ดียิ่งขึ้นด้วยความมานะพากเพียร ไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรค คิดก่อนกระทำว่าสิ่งที่ตนกระทำนั้นเกิดผลเสียต่อคนอื่นหรือไม่ พรรัตน์ แก่นทอง (2524-25) สร้างแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อชุมชนของนักเรียน วัดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่จะต้องเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมต่อสวัสดิภาพของสังคมที่ตนดำรงอยู่ ผจงจิต อินทสุวรรณ และคณะ (2547: 12-13) ใช้เครื่องมือวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมของ โกศล มีคุณ และ ณรงค์ เทียมเมฆ โดยวัดในด้านเจตนาของบุคคลที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวัดความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้วิจัยได้รวบรวมดังนี้ มาริสา สก๊อต (2548: 65) วัดความรับผิดชอบต่อการทำงานของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ จำนวน 17 ข้อ เป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .80 พรรัตน์ แก่นทอง (2529: 31) วัดความรับผิดชอบต่อชุมชนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “จริงน้อยที่สุด” จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .82 และผจงจิต อินทสุวรรณ และคณะ (2547: 12-13) วัดความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยแนวคิดเหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งกำหนดเหตุการณ์ที่มีข้อขัดแย้ง แต่ละเหตุการณ์มีคำถาม 2 ข้อ และให้ผู้ตอบแสดงเจตนาที่จะกระทำหรือไม่กระทำด้วยเหตุผลที่กำหนดไว้ให้สองข้อ แต่ละข้อเป็นแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ จาก “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ผู้ที่ตอบได้คะแนนสูงกว่า แสดงว่ามีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่า มีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .70

ในการวิจัยครั้งนี้ วัดความรับผิดชอบต่อสังคมโดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายมีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงจะมีความรับผิดชอบต่อสังคมสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาวนา เทียนขาว (2540: 93-95) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และความรับผิดชอบต่อสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยการสอนแบบแก้ปัญหากับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 72 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 36 คน และกลุ่มควบคุม 36 คน ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบแก้ปัญหากับการสอนตามคู่มือครู มีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่าที่ เท่ากับ 9.10) และนักเรียนที่มีระดับความสามารถต่ำ มีความรับผิดชอบต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่าที่ เท่ากับ 4.80)

ธารีรัตน์ ยิ่งยง (2542: 117) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการประกอบการประชาสัมพันธ์ กับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือ ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 80 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน และกลุ่มควบคุม 40 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการประกอบการประชาสัมพันธ์ กับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู มีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่าที่ เท่ากับ 3.86)

เจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

นักจิตวิทยา นักการศึกษาหลายๆ ท่านได้ให้ความหมายของคำว่า เจตคติไว้ ได้แก่

ออลพอร์ท (จิตตินันท์ เดชะคุปต์. 2538: 5; อ้างอิงจาก Allport. 1992:98) กล่าวว่า “เจตคติ” หมายถึง สภาวะความพร้อมทางความคิดและความรู้สึก ซึ่งก่อตัวจากผลของประสบการณ์ มีอิทธิพลในการกำหนดทิศทางของปฏิกิริยาตอบสนองของบุคคลที่มีต่อทุกสิ่ง และทุกสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องด้วย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2531: 125-127) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ทัศนคติ” คือ จิตลักษณะประเภทหนึ่งของบุคคล อยู่ในรูปของความรู้สึกพอใจ หรือไม่พอใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกนี้เกิดจากความรู้เชิงประเมินค่าของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งนั้น คือความรู้ว่าสิ่งนั้นมีประโยชน์หรือมีโทษมากน้อยเพียงใด เมื่อเกิดความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจสิ่งหนึ่ง บุคคลนั้นจะมีความพร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทางที่สอดคล้องกับความชอบหรือไม่ชอบของตนต่อสิ่งนั้น

ธีระพร อูวรรณโณ (2535: 1-9) ได้พิจารณาความหมายของเจตคติตามที่นักวิชาการต่างๆ ได้ให้ความหมายไว้ โดยแบ่งออกเป็นสามกลุ่มหลัก ซึ่งอาศัยองค์ประกอบของเจตคติเป็นเกณฑ์ สาม สอง หรือ หนึ่งองค์ประกอบ ได้แก่

1. การนิยามเจตคติเป็นสามองค์ประกอบ แนวความคิดที่เป็นตัวแทนของกลุ่มเจตคติสามองค์ประกอบคือ แนวความคิดของโรเซนเบิร์กและโฮปแลนด์ (Rosenberg & Hovland) ได้ให้นิยามว่า “เจตคติ หมายถึง แนวโน้มในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าบางประเภทด้วยการตอบสนองบางประเภท ซึ่งมีเป็นสามประเภทหลัก คือ ปัญญา อารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรม”

เครชต์, ครัทช์ฟิลด์, และบอลลาชี (Kretch, Crutchfield, & Ballachey) ให้คำนิยาม เจตคติหนึ่งอาจนิยามได้ว่าเป็นระบบที่คงทนขององค์ประกอบสามองค์ประกอบที่มีศูนย์รวมอยู่ที่เป้าหมายหนึ่ง : ความเชื่อเกี่ยวกับเป้าหมายเป็นองค์ประกอบด้านปัญญา อารมณ์ความรู้สึกเกี่ยวกับเป้าหมายเป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึก และการกำหนดล่วงหน้าให้มีการกระทำต่อเป้าหมายเป็นองค์ประกอบด้านแนวโน้มในการกระทำ

2. การนิยามเจตคติเป็นสององค์ประกอบ นิยามที่เป็นตัวแทนของกลุ่มนี้ได้ดีที่สุดคือนิยามของโรเซนเบิร์ก (Rosenberg) ระบุว่าเจตคติมีสององค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลมีเมื่อถูกกระตุ้นโดยที่หมายของเจตคติ และองค์ประกอบด้านปัญญา หมายถึง กลุ่มของความเชื่อที่บุคคลมี ว่าที่หมายของเจตคติจะเป็นตัวส่งเสริมหรือขัดขวางการบรรลุถึงค่านิยมต่างๆ ของเขา

แคตส์ (Katz) กล่าวว่า เจตคติเป็นแนวโน้มที่บุคคลจะประเมินสัญลักษณ์หรือที่หมายหรือแง่มุมของโลกของตนในทางดีหรือไม่ดี เจตคติรวมองค์ประกอบสององค์ประกอบเข้าด้วยกัน คือ อารมณ์ความรู้สึกหรือความรู้สึกซึ่งเป็นแกนกลางของความชอบหรือไม่ชอบ และปัญญาหรือความเชื่อที่เป็นส่วนของการบรรยายที่หมายของเจตคติ บรรยายลักษณะ และบรรยายความสัมพันธ์กับที่หมายอื่น

3. การนิยามเจตคติเป็นหนึ่งองค์ประกอบ นักวิชาการที่เห็นว่าเจตคติมีหนึ่งองค์ประกอบนี้คือ องค์ประกอบด้านความรู้สึก ซึ่งมีแกนกลางอยู่ที่การประเมิน เฮอร์สโตน (Thurstone) นิยามว่า “เจตคติ หมายถึง อารมณ์ความรู้สึกในการสนับสนุนหรือต่อต้านที่หมายของจิต” และต่อมาก็ย้ำว่า “เจตคติ หมายถึง ความเข้าของอารมณ์ความรู้สึกทางบวกหรือทางลบในการสนับสนุนหรือต่อต้านที่หมายของจิต” ทั้งนี้คำว่าอารมณ์ความรู้สึก (affect) ส่วนที่เป็นทางบวก ได้แก่ การชอบพอ การปกป้อง กรือการทำดีกับที่หมายของจิต ส่วนอารมณ์ความรู้สึกที่เป็นทางลบ ได้แก่ การเกลียด ไม่ชอบ ทำลาย อาจหมายถึงวัตถุ ความคิด แผนการกระทำ รูปแบบความประพฤติ อุดมการณ์ หลักจริยธรรม คำขวัญ หรือสัญลักษณ์ที่บุคคลอาจแสดงอารมณ์ความรู้สึกทางบวกหรือทางลบได้

การวัดเจตคติ

ธีระพร อูวรรณโณ (2535:25-38) เสนอวิธีวัดเจตคติ 3 วิธีคือ 1) มาตรการการประมาณค่าลิเคิร์ต ตัวมาตรที่ปรากฏจะประกอบด้วยข้อความต่างๆ ด้านซ้ายของตาราง มีการจัดข้อที่มีความหมายทางบวกกับทางลบ มีช่องให้ผู้ตอบเลือกตอบ 1 ช่องจาก 5 ช่องสำหรับแต่ละข้อ ช่องเหล่านี้มีคำตอบว่าเห็นด้วยมาก เห็นด้วย ตัดสินใจไม่ได้ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยมาก การให้คะแนน ให้คะแนนช่องที่มีความหมายทางบวกระหว่าง 5-1 ให้คะแนนข้อที่มีความหมายทางลบ 1-5

แล้วรวมคะแนนที่แต่ละคนตอบต่อทุกข้อความเข้าด้วยกันเป็นคะแนนรวมของแต่ละคน การรวมคะแนนเช่นนี้เป็นที่มาของชื่อมาตรรวมการประมาณค่า 2) มาตรจำแนกความหมาย พัฒนาโดย ออสกู๊ด (Charles Osgood) และคณะ วัดความหมายโดยนัยของที่หมายต่างๆ ต่อผู้ตอบ ที่หมายหนึ่งๆ อาจมีความหมายโดยนัยต่อผู้ตอบกลุ่มหนึ่งๆ ได้หลายมิติ แต่มิติที่จะนำมาในการวัดเจตคติคือมิติการประเมินเท่านั้น ลักษณะของมาตรมีค่าคุณศัพท์ที่ตรงกันข้ามอยู่ 2 ขั้ว นำคำทางบวกและทางลบมาสลับกันไปบ้าง ผู้ตอบจะตอบเพียงบรรทัดละ 1 คำตอบ ให้คะแนนคำตอบที่มาด้านค่าคุณศัพท์ที่มีความหมายทางไม่ดีขึ้นระหว่าง -3 ถึง -1 ให้คะแนนคำตอบที่มาด้านค่าคุณศัพท์ที่มีความหมายทางดีขึ้นระหว่าง 3 ถึง 1 และให้คะแนนคำตอบที่ตัดสินใจไม่ได้เป็นศูนย์ 3) มาตรในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล เป็นวิธีการของเทอร์สโตน (Thurstone) และคณะ ซึ่งการสร้างตามรูปแบบนี้ต้องหาค่าประจำข้อความ ของแต่ละข้อความ ที่จะใช้ในการวัดเจตคติ ก่อนไปเก็บข้อมูลในการวิจัย โดยค่านั้นจะแสดงว่าข้อความนั้นกล่าวบรรยายถึงเรื่องที่ศึกษาไปในทางที่เห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบ และมีความหนักเบาเท่าใด ถ้าข้อความใดมีเครื่องหมายถูก ผู้วิจัยจะนำค่าประจำข้อความในวงเล็บมาใช้หาคะแนน โดยใช้ค่ามัธยฐานหรือค่าเฉลี่ยของค่าประจำข้อความที่ผู้ตอบคนหนึ่งๆ ชี้ถูกต้องไว้ ซึ่งจะเป็นค่าสมบูรณ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือที่ใช้วัดเจตคติ ผู้วิจัยได้รวบรวม ดังนี้ มาริชา สก๊อต (2548: 60,65) สร้างแบบวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อการทำงาน กลุ่มตัวอย่างคือ ฝ่ายผลิตรายการโทรทัศน์ที่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี จำนวน 166 คน วัดการรับรู้ถึงผลดีผลเสียของการกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่จะกระทำ พฤติกรรมดังกล่าว รวมทั้งความพร้อมหรือแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ลักษณะแบบวัดมีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบรวม 15 ข้อ เป็นมาตรประมาณค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อการทำงานมาก และผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ต่ำต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อการทำงานน้อย มีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .80 ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2547: 58,74,222-223) สร้างแบบวัดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐบาล 3 แห่ง จำนวน 403 คน วัดการประเมินในเชิงประโยชน์และโทษของการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นประโยชน์ รวมทั้งความรู้สึกพอใจ ชอบใจ ในการใช้อินเทอร์เน็ต ความพร้อมที่จะใช้อินเทอร์เน็ตอย่างถูกต้องเหมาะสม วัดโดยแบบวัดที่มีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตรประมาณค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 11 ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นประโยชน์มาก และผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ต่ำต่อการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นประโยชน์น้อย มีค่าความเชื่อมั่นแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .63 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อเท่ากับ 2.25-4.65 อุมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547: 8, 46-47,49,97) สร้างแบบสอบถามเจตคติต่อเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างได้แก่ วัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400

คน วัดการที่บุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่า มีความรู้สึกในทางดี-ไม่ดี หรือชอบ-ไม่ชอบของบุคคลที่มีต่อเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต และมีความพร้อมที่จะกระทำไปในทางบวกหรือทางลบ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นประโยคข้อความประกอบมาตราประมาณค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 10 ข้อ ผู้ตอบที่ได้คะแนนสูง แสดงว่ามีเจตคติต่อการเปิดรับเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่า มีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .87 และ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อเท่ากับ .21-.79

สำหรับการวัดเจตคติต่อการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ เป็นมาตราประมาณค่าลิเคิร์ต โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบวัดของ อุมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547) และดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2547) ลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงจะมีเจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มาริษา สก๊อต (2548: 80) ศึกษาจิตลักษณะและสถานการณ์ทางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อการทำงานของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ฝ่ายผลิตรายการโทรทัศน์ จำนวน 106 คน ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น โดยใช้ตัวแปรทำนายร่วม 7 ตัวแปร เพื่อทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อการทำงานของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ สามารถทำนายได้ ร้อยละ 44 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยทัศนคติต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อการทำงาน เป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 (ค่าเบต้า เท่ากับ .48)

อุมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547: 56) ศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตที่ส่งผลต่อค่านิยมทางเพศ ของกลุ่มวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ผลวิจัยพบว่า การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต และเจตคติต่อพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เป็นตัวแปรอิสระที่สำคัญร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยทำนายได้ร้อยละ 22.6 (ค่าเบต้า = 3.45 และ 6.47 ตามลำดับ)

ธวัชชัย พานิชยากรณ์ (ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร 2547: 51; อ้างอิงจาก ธวัชชัย พานิชยากรณ์. 2539) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการใช้เครือข่ายสารสนเทศห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (จุฬาลิเน็ต) ของนิสิต และบุคลากรภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยผลวิจัยพบว่า ทัศนคติที่มีต่อเครือข่ายจุฬาลิเน็ต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการใช้เครือข่ายจุฬาลิเน็ตของนิสิต และนักวิชาการภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2547) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลวิจัยพบว่า ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นประโยชน์ เป็นตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นโทษ ได้ 25.5%

วิไลพร จิตต์จุพานนท์ (2543: 55) ศึกษาการเปิดรับ ทักษะ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากเว็บไซต์การศึกษา ของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย (SchoolNET) ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 จำนวน 398 คน ผลการวิจัยพบว่า ทักษะต่อเว็บไซต์การศึกษาของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากเนื้อหาที่อยู่ในเว็บไซต์การศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่าอาร์เท่ากับ .464)

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกตัวบุคคล กับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2546: 3-17) ปัจจัยภายนอก ปัจจัยทางสังคม หรือการกระตุ้นชักจูงจากภายนอก ได้แก่ การสั่งสอน แนะนำ การถ่ายทอด การโฆษณา คำบอกเล่า ข่าวสาร คำชี้แจงอธิบายจากผู้อื่น ตลอดจนการเรียนรู้ เลียนแบบจากแหล่งต่างๆ ภายนอก หรืออิทธิพลจากภายนอก สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ การได้รับตัวแบบ และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม แบบดورا (ประทีป จินฉ. 2540: 95-97; อ้างอิงจาก Bandura. 1986) กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลจะเปลี่ยนแปลง มีผลมาจากกระบวนการทางปัญญาและสภาพแวดล้อม วิธีการที่จะเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญาหรือพฤติกรรมภายในคือ กระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ ทั้งนี้ เพราะตัวแบบเป็นสิ่งที่สามารถถ่ายทอดความคิดและการแสดงออกได้พร้อมๆ กัน (พลชนัน นิรมิตรไชยพันธ์. 2549: 41) ซึ่งในงานวิจัยนี้ศึกษา การได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู ส่วนการได้รับการสนับสนุนทางสังคมนั้น เป็นการที่บุคคลรู้สึกถึงความจำเป็นเจ้าของ การได้รับการยอมรับ ได้รับความรัก รู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น โดยได้รับจากกลุ่มบุคคลในระบบของสังคม เป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านจิต อารมณ์ วัสดุ อุปกรณ์ ข่าวสาร คำแนะนำ อันจะทำให้บุคคลนั้นสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม (พิมพ์พรณ กิตติวงศ์ภักดี. 2547: 39; อ้างอิงจาก Pender. 1987: 396) ซึ่งแบ่งการสนับสนุนทางสังคมออกตามแหล่งที่ให้การสนับสนุนจะแบ่งได้ 2 ชนิด (พิมพ์พรณ กิตติวงศ์ภักดี. 2547: 40) คือ การสนับสนุนทางสังคมที่มาจากบุคคลในครอบครัวและภายนอกครอบครัว ในงานวิจัยนี้ศึกษา การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ รวมถึงภูมิหลัง ได้แก่ เพศ คณะแผนผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

การได้รับตัวแบบกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

การรับสื่อมวลชน เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมการสื่อสาร ส่วนใหญ่เกิดจากการปลูกฝังของครอบครัว ส่งผลต่อจิตใจและพฤติกรรมของเด็ก เกิดจากการถ่ายทอดทางสังคม และวัฒนธรรมจากหลายฝ่ายที่สำคัญคือ ครอบครัว โรงเรียน และสื่อมวลชน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2529: 9) เนื่องจากการได้รับตัวแบบจากครอบครัว โรงเรียน เป็นการอบรมโดยไม่รู้ตัว เป็นสิ่งที่เด็กได้รู้ได้เห็น และซึมซาบเข้าไปในจิตใจ ซึ่งเด็กอาจนำไปปฏิบัติในอนาคต (สุพัตรา สุภาพ. 2539: 59) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดพื้นฐานจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) เป็นแนวทางในการศึกษาการได้รับตัวแบบกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

แบนดูรา (ประทีป จินฉ. 2540: 95-101; อ้างอิงจาก Bandura. 1986) กล่าวว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) เป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นโดย Albert Bandura ซึ่งเห็นว่าพฤติกรรมของบุคคลเปลี่ยนแปลง ไม่ได้เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่ยังมีผลมาจากกระบวนการทางปัญญาด้วย กล่าวคือ ถ้ากระบวนการทางปัญญาเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของบุคคลก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังนั้น Bandura ได้เสนอวิธีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญาไว้คือ การเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning) เพราะเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงความคิดหรือการเรียนรู้ของบุคคล ส่วนใหญ่เกิดจากการสังเกตจากตัวแบบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภทหลัก คือ 1) ตัวแบบทางพฤติกรรม (Behavioral Modeling) หมายถึง การมีตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมให้บุคคลอื่นเห็น เช่น พ่อแม่ทิ้งขยะลงถังขยะให้ลูกเห็น ครูทำงานเป็นระเบียบให้นักเรียนเห็น ฯลฯ Bandura ให้ความสำคัญกับการเป็นตัวแบบทางพฤติกรรม เพราะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเสริมสร้างพฤติกรรมใหม่ 2) ตัวแบบทางวาจา (Verbal Modeling) หมายถึง การมีตัวแบบที่พูด บอกหรือเขียนบอกว่าจะทำอะไรอย่างไร เพราะมนุษย์สามารถทำสิ่งต่างๆ ได้มากมายจากการฟัง การพูดบอกของผู้อื่น หรือจากการอ่านสิ่งที่ผู้อื่นเขียนขึ้น 3) ตัวแบบสัญลักษณ์ (Symbolic Modeling) หมายถึง การมีตัวแบบภาพหรือเสียงที่ผ่านสื่อต่างๆ คือ วิทยู โทรทัศน์ วิทยุ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ มนุษย์ในปัจจุบันเรียนรู้สิ่งต่างๆ ผ่านสื่อเหล่านี้ทั้งที่เป็นรูปธรรม เช่น การแต่งกาย การใช้สินค้า การแสดงออกปฏิกิริยาต่างๆ และที่เป็นนามธรรม เช่น ความเชื่อ ค่านิยม เจตคติ เป็นต้น Bandura เห็นว่าตัวแบบสัญลักษณ์ที่จะมีอิทธิพลต่อมนุษย์มากขึ้น เพราะมีการเผยแพร่ตัวแบบอย่างกว้างขวาง ทำให้บุคคลได้รับประสบการณ์จำนวนมากผ่านตัวแบบสัญลักษณ์ทางสื่อมวลชนตลอดจนเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้มนุษย์สามารถเก็บภาพการทำพฤติกรรมหลายๆ อย่างที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมาศึกษาแบบภาพต่อภาพได้อย่างละเอียด เช่น ตัวแบบที่เกี่ยวกับการสาธิตการเล่นกีฬา ฯลฯ 4) ตัวแบบสัมผัส (Kinesthetic Modeling) หมายถึง การมีตัวแบบโดยใช้การสัมผัส เช่น เด็กที่หูหนวกและตาบอด เวลาจะเรียนการออกเสียงอาจต้องใช้การสัมผัสริมฝีปากของครูผู้สอน ฯลฯ นอกจากนี้ Bandura ได้เสนอกระบวนการเรียนรู้จากตัวแบบมี 4 กระบวนการ คือ 1) กระบวนการใส่ใจ (Attentional Process) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใส่ใจและสนใจในการรับรู้

พฤติกรรมของตัวแบบ การเรียนรู้จากการสังเกตจะเกิดขึ้นได้มากก็ต่อเมื่อบุคคลใส่ใจต่อพฤติกรรมของตัวแบบ 2) กระบวนการเก็บจำ (Retention Process) เป็นกระบวนการที่สำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ถ้าหากผู้สังเกตสามารถเก็บจำพฤติกรรมของตัวแบบไว้ได้ ทั้งนี้เพราะผู้สังเกตไม่มีโอกาสทำตามตัวแบบในขณะที่สังเกตได้ 3) กระบวนการกระทำ (Production Process) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตนำเอาการเก็บจำเป็นสัญลักษณ์มาแปลงเป็นการกระทำ 4) กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างมากที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบออกมา

สมทรง ตันประเสริฐ (2544:29-30) กล่าวว่าบุคคลที่เด็กจะเลียนแบบนั้น จะเริ่มต้นจากคนใกล้ชิดที่สุดแล้วค่อยๆ ห่างออกไปจากตัวเด็กตามพัฒนาการทางสังคมของเขา ได้แก่ 1) การเลียนแบบจากพ่อแม่ซึ่งเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดที่สุด ซึ่งมีความหมายถึงผู้ปกครองและผู้เลี้ยงดูเด็กแทนพ่อแม่ด้วย เมื่อเด็กเติบโตขึ้น เด็กไปโรงเรียนในแต่ละวันอยู่กับครู ความสำคัญของครูในการเป็นแม่แบบจึงพอๆ กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง 2) เลียนแบบจากตัวแบบที่เด็กชอบ อาจเป็นเพื่อนๆ และบุคคลอื่นๆ ที่แวดล้อมเขาอยู่ 3) เลียนแบบกับตัวแบบที่ตรงกับความสนใจ เด็กหญิงจะเลียนแบบแตกต่างไปจากเด็กชายเนื่องจากความสนใจแตกต่างกัน 4) เลียนแบบจากผู้กล้าหาญที่ตนยกย่องและพอใจ ได้แก่ บุคคลที่มีอายุมากกว่า ตัวละครในนวนิยาย ภาพยนตร์ และโทรทัศน์ เป็นต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาการได้รับตัวแบบพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตจากครอบครัว เพื่อน ครู

การได้รับตัวแบบจากครอบครัวกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี

วิจารณ์ญาณ

ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดทางสังคมให้กับเด็ก และยังคงเป็นสถาบันหลักอันหนึ่งในการถ่ายทอดทางสังคม โดยเฉพาะบิดา มารดา เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดู ปลูกฝังให้การอบรมสั่งสอน และเป็นแบบอย่างให้กับบุตรของตนในคุณลักษณะทางจิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรมที่พึงงามที่สังคมปรารถนาแล้ว บุตรจะมีคุณลักษณะพฤติกรรมตามที่ครอบครัวถ่ายทอด (อรพินทร์ ชูชม และคณะ. 2549: 20)

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2529: 16-17) กล่าวว่า บิดามารดาและผู้ใหญ่อื่นๆ ในครอบครัวมักจะเป็นผู้นำสื่อมวลชนเข้าสู่บ้าน เช่น ซื้อวิทยุมาฟัง ติดตั้งเครื่องรับโทรทัศน์ เป็นต้น เด็กวัยรุ่นเองก็อาจหาซื้อหนังสือมาอ่านเล่น หรือหยิบยืมมาจากเพื่อน แต่การมีสื่อมวลชนบางชนิดในบ้านมิได้เป็นเครื่องบ่งชี้ของปริมาณการรับของบุคคลในบ้าน เช่น บางบ้านมีวิทยุแต่ไม่ค่อยได้เปิดฟัง เป็นต้น ฉะนั้นจึงต้องมีการศึกษาปริมาณและคุณภาพของการใช้สื่อมวลชนของบุคคลโดยตรง ปัจจัยที่อาจเป็นตัวกำหนดการรับสื่อมวลชนของวัยรุ่นประการหนึ่ง คือ การเรียนรู้การใช้สื่อมวลชนจากคนอื่น ๆ ในครอบครัว เช่น จากบิดามารดา เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนของเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยบุคคลในครอบครัวอาจจะเป็นผู้สอนให้เด็ก

เรียนรู้พฤติกรรมเหล่านี้ และในขณะเดียวกันสภาพแวดล้อมบางชนิดของครอบครัว ก็อาจผลักดันให้เด็กมีพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนต่างๆ ได้ด้วย

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ พบว่า มีผู้ให้ความหมายของการได้รับแบบอย่างจากครอบครัวดังนี้

จุฑารัตน์ รัตนติลก ณ ภูเก็ต (2547: 50) ให้ความหมายของ ตัวแบบบิดาและมารดาตามพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ หมายถึง ปริมาณการเห็น หรือรับรู้บิดาและมารดาเป็นแบบอย่างที่ดี ในการชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ และหันไปทำกิจกรรมอื่นที่มีประโยชน์กว่า เมื่อรายการโทรทัศน์ขาดคุณค่าที่ควรรับชม

อุมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547: 30) ให้ความหมายของ การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัว หมายถึง การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของบุคคลในครอบครัวในการเปิดเข้าไปเล่นอินเทอร์เน็ตอย่างสม่ำเสมอ การพูดคุยกล่าวถึง การแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหา และความสนุกสนานที่ได้รับจากการเข้าไปเล่นอินเทอร์เน็ต

จรรยา สุวรรณทัต (2521: 11-14) กล่าวว่า การถ่ายทอดลักษณะทางสังคมส่วนมากเกิดจากการเรียนรู้และการเลียนแบบ โดยเด็กจะเลียนแบบบิดามารดาหรือผู้ที่เลี้ยงดูตนมากที่สุด เพราะคนที่ใกล้ชิดกับเด็ก เป็นผู้ให้ความรักความอบอุ่นและบำบัดความต้องการทางสรีระ เกิดความสบายกายสบายใจ พอใจและมีความสุข ทำให้เด็กเกิดความพอใจ และมีความสุขที่ได้อยู่ใกล้บิดามารดาหรือคนเลี้ยง เมื่อใดก็ตามที่เด็กทำตามคำสั่งสอนของบิดามารดา เด็กจะรู้สึกมีความสุขในตนเองและเกิดความสุข บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุดในการเพาะนิสัยที่ดีแก่เด็ก

การเข้าไปเล่นอินเทอร์เน็ตของพ่อแม่มีผลต่อการเข้าไปเล่นอินเทอร์เน็ตของสมาชิกภายในครอบครัว ถ้าพ่อแม่ยังใกล้ชิดกับสมาชิกภายในครอบครัวมากเท่าใด ย่อมมีแนวโน้มแนะนำหรือสรุปคุณค่าของอินเทอร์เน็ตนั้นให้แก่เด็ก และการที่เด็กมีความรู้ที่ได้จากพ่อแม่จะรวดเร็วกว่าประสบการณ์จากอิทธิพลของอินเทอร์เน็ตเพียงอย่างเดียว เนื่องจากภายในอินเทอร์เน็ตจะให้ผลต่อเด็กทั้งด้านดี และด้านเสีย ทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับพ่อแม่ที่จะมีส่วนช่วยแนะนำในการเลือกที่จะเข้าไปเล่นอินเทอร์เน็ต หากพิจารณาถึงเด็กวัยรุ่นซึ่งเป็นช่วงวัยที่สามารถหาเอกลักษณ์ของตนเองได้ (Identity) จึงมีลักษณะของความปรารถนาที่จะเป็นเหมือนผู้หนึ่งผู้ใดในสังคม (Identification) ไม่ว่าจะเป็นบุคคลในครอบครัว เช่น บิดามารดา และญาติพี่น้อง เป็นต้น (อุมาวัลย์ จันทะแก้ว, 2547: 29) จะเห็นได้ว่า การได้รับตัวแบบจากครอบครัวย่อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของตัวเด็กเอง

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การได้รับตัวแบบจากครอบครัว หมายถึง การเห็น หรือรับรู้ การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของบุคคลในครอบครัวในการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ การพูดคุยกล่าวถึงเนื้อหาทางการศึกษาหาความรู้ ด้านความบันเทิงสนุกสนาน และด้านการติดต่อสื่อสาร ที่ได้จากการรับสื่ออินเทอร์เน็ตของบุคคลในครอบครัว

การวัดการได้รับตัวแบบจากครอบครัว

สำหรับการวัดการได้รับตัวแบบจากครอบครัวนั้น มีผู้สนใจศึกษาและได้สร้างแบบวัดขึ้นดังนี้ จุฬารัตน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2547: 50) สร้างแบบวัดตัวแบบบิดาและมารดาต่อการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ วัดปริมาณการเห็นหรือรับรู้ว่ามีบิดา มารดา เป็นแบบอย่างที่ดีในการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ และหันไปทำกิจกรรมอื่นที่มีประโยชน์กว่า เมื่อรายการโทรทัศน์ขาดคุณค่าที่ควรรับชม อุมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547: 30) สร้างแบบวัดการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครอบครัวที่ส่งผลต่อพฤติกรรม的开รับเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต วัดการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบุคคลในครอบครัวในการเปิดเข้าไปใช้บริการทางอินเทอร์เน็ต การพูดคุยกล่าวถึงการแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหาทางเพศในอินเทอร์เน็ต และความสนุกสนานที่ได้รับจากการเข้าไปเล่นอินเทอร์เน็ต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวัดการได้รับตัวแบบจากครอบครัว ผู้วิจัยได้รวบรวมดังนี้ จุฬารัตน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2547: 50) วัดตัวแบบบิดาและมารดาต่อการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 5 จำนวน 728 คน ลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินค่า 6 อันดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 15 ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่านักเรียนรับรู้ว่ามีบิดา-มารดาของตนรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์มากกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .74 และอุมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547: 7,49) วัดการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครอบครัวที่ส่งผลต่อพฤติกรรม的开รับเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างได้แก่ วัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ลักษณะแบบสอบถามเป็นประโยคประกอบมาตรประเมินค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 6 ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่า มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวสูง มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .85 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อเท่ากับ .54-.73 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวัดการได้รับตัวแบบจากครอบครัว โดยใช้แบบสอบถามที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ อุมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547) เป็นแบบมาตรประเมินค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูง เป็นผู้ที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัวมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จุฬารัตน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2547: 66) ศึกษาปัจจัยจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีตัวแบบบิดามารดามาก มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์มากกว่านักเรียนมัธยมศึกษาที่มีตัวแบบบิดาและมารดาน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่าที่ เท่ากับ 6.38) อุมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547: 54-55) ศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตที่ส่งผลต่อค่านิยมทางเพศ ของกลุ่มวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ กลุ่มวัยรุ่นชายหญิงอายุ 13-21 ปี จำนวน 400 คน

พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาทางเพศในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาทางเพศ และมีค่านิยมทางเพศอยู่ในระดับปานกลาง แต่ได้การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในการเปิดรับเนื้อหาทางเพศจากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อย และเมื่อหาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต จากตัวทำนายปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม สามารถทำนายพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตได้ร้อยละ 22.6 โดยการได้รับการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัว เป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่ 1 (ค่าเบต้าเท่ากับ 3.450)

การได้รับตัวแบบจากเพื่อนกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

การคบเพื่อนและการเข้ากลุ่มเพื่อน เป็นพัฒนาการทางสังคมตามธรรมชาติของบุคคลวัยรุ่น และวัยรุ่นส่วนใหญ่กำลังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน จึงมีเวลาส่วนมากอยู่ที่โรงเรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน เพื่อนจึงมีอิทธิพลกับเด็กวัยนี้มาก (ผจงจิต อินทสุวรรณ และคณะ. 2539: 9) อรพินทร์ ชูชม และคณะ (2549: 22) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอด เพราะว่าการกลุ่มเพื่อนสนองความต้องการบางอย่าง กลุ่มเพื่อนมักจะเป็นตัวแทนถ่ายทอดที่ต้องการมากกว่าตัวแทนอื่นๆ และกลุ่มเพื่อนยังมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางสังคมและการรู้จัก โดยเฉพาะการถ่ายทอดจากการเห็นแบบอย่างนั้น การสังเกตเห็นการกระทำบางอย่างสามารถส่งผลต่อพฤติกรรมที่ตามมาของเด็ก ใน 3 รูปแบบ ดังนี้

1. เด็กอาจเรียนรู้วิธีการทำบางสิ่งที่ไม่สามารถทำมาก่อน หรืออาจจะไม่เคยคิดมาก่อน (เช่น การขี่จักรยานโดยไม่ใช้มือ)
 2. เด็กอาจเรียนรู้ผลที่ตามมาของพฤติกรรมโดยการสังเกตจากคนอื่น
 3. ตัวแบบอาจเสนอแนะว่าเด็กอาจประพฤติอย่างไรในสถานการณ์ใหม่
- ซึ่งมีงานวิจัยหลายเรื่องได้ศึกษาเกี่ยวกับการได้รับตัวแบบจากเพื่อน และให้ความหมายไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

ผจงจิต อินทสุวรรณ (2539: 37) ให้ความหมาย อิทธิพลของเพื่อน หมายถึง การรับแนวคิดของเพื่อนและทำตามเพื่อน รวมทั้งการฟังเพื่อนในด้านเศรษฐกิจสังคม

จุฑาพัฒน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2547: 51) ได้ให้ความหมายของ ตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ หมายถึง การที่นักเรียนได้รับการชักจูง หรือแนะนำให้ชมรายการโทรทัศน์ จากเพื่อนและรับรู้ว่าเป็นรายการที่มีประโยชน์ จึงรับชมรายการโทรทัศน์นั้นอย่างต่อเนื่อง

ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2547: 18) ให้ความหมายของการมีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อน หมายถึง การที่นักศึกษาได้เห็นหรือรับรู้การแสดงของเพื่อนๆ ในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นประโยชน์ เช่น เห็นเพื่อนค้นหาข้อมูลตารางเวลาเพื่อนำมาใช้วางแผนกิจกรรม เห็นเพื่อนตรวจสอบไวรัสก่อนเปิดไฟล์ที่ดาวน์โหลดมา เป็นต้น

อุมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547: 32) ให้ความหมายของการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อน หมายถึง การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในการเปิดเข้าไปเล่นอินเทอร์เน็ตอย่างสม่ำเสมอ การพูดคุยกล่าวถึง การแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหา และความรู้สึกที่ได้เข้าไปเล่นอินเทอร์เน็ตอยู่เป็นประจำ

เนื่องจากกลุ่มเพื่อนเป็นสถาบันทางสังคมซึ่งเป็นตัวแทนของสังคม ในการทำให้เกิดการเรียนรู้ กล่าวคือ เมื่อเด็กเริ่มโตขึ้นแต่ละคนจะมีเพื่อนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ จากเพื่อน ทั้งนี้ จะมีความหลากหลายแตกต่างจากเคยได้รับการเรียนรู้จากภายในครอบครัว (อุมาวัลย์ จันทะแก้ว, 2547:31; อ้างอิงจาก ซาติ แจ่มนุช, 2538: 28) เช่น นักศึกษาในกลุ่มเพื่อนเดียวกันเมื่อเห็นเพื่อนเริ่มใช้อินเทอร์เน็ต ก็เช่น ให้ความสนใจเพื่อนที่เริ่มใช้งานอินเทอร์เน็ต และจากนั้นเริ่มสนใจอยากรู้ และเริ่มสังเกตวิธีการของเพื่อน และจำขั้นตอนการเปิดเว็บไซต์ต่างๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของ อัลเบิร์ต แบนดูรา ดังกล่าวมาแล้ว ในการวิจัยครั้งนี้เน้นกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ดังนั้น บุคคลสำคัญที่แวดล้อมตัวนักเรียนอยู่ในช่วงวัยรุ่นนี้ก็ ได้แก่ กลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนจัดเป็นผู้มีอิทธิพลต่อวัยรุ่น จึงส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้พฤติกรรมต่างๆ จากกลุ่มเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ และมักแสดงพฤติกรรมตามที่เพื่อนกระทำ

จากความหมายและแนวคิดทฤษฎีข้างต้น จึงสรุปได้ว่า การได้รับตัวแบบจากเพื่อน หมายถึง การที่บุคคลได้เห็น หรือรับรู้การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างจากเพื่อนในการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ การพูดคุยกล่าวถึงเนื้อหาทางการศึกษาหาความรู้ ด้านความบันเทิงสนุกสนาน และด้านการติดต่อสื่อสาร ที่ได้จากการรับสื่ออินเทอร์เน็ต

การวัดการได้รับตัวแบบจากเพื่อน

สำหรับการวัดการได้รับตัวแบบจากเพื่อน มีผู้สนใจศึกษาและได้สร้างแบบวัดขึ้นดังนี้ จุฑาพัฒน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2547: 51) สร้างแบบวัดอิทธิพลจากเพื่อนต่อการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ วัดการที่นักเรียนได้รับการชักจูง หรือแนะนำให้ชมรายการโทรทัศน์จากเพื่อน และรับรู้ว่าเป็นรายการที่มีประโยชน์ จึงรับชมรายการโทรทัศน์นั้นอย่างต่อเนื่อง อุมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547: 32) สร้างแบบสอบถามการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในด้านการเข้าใช้บริการทางอินเทอร์เน็ต การพูดคุยแสดงความคิดเห็น การกล่าวถึงเนื้อหาทางเพศที่พบในอินเทอร์เน็ต การแนะนำชักชวน ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2547:68-69) สร้างแบบวัดการมีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อน วัดการที่นักศึกษาได้เห็นหรือรับรู้การแสดงของเพื่อนๆ ในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นประโยชน์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวัดการได้รับตัวแบบจากเพื่อน ผู้วิจัยได้รวบรวม ดังนี้ จุฑาพัฒน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2547: 51) วัดอิทธิพลจากเพื่อนต่อการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 5 จำนวน 728 คน เป็นแบบวัดมาตราประมาณค่า 6 อันดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 22 ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่านักเรียนได้รับอิทธิพลจากเพื่อนมากในการเลือกชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ ส่วนผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำแสดงว่าเพื่อนมีอิทธิพลน้อยในการชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ มีค่าความเชื่อมั่น

ของแบบสอบถามเท่ากับ .77 อุมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547: 32) วัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในการเข้าใช้บริการทางอินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างได้แก่ วิทยาลัยอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นประโยคข้อความประกอบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 6 ข้อ ผู้ที่ตอบได้คะแนนสูงแสดงว่ามีการปฏิบัติตามแบบอย่างของเพื่อนสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่า มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .90 และดวงกมล ทรัพย์พิทยาการ (2547: 68-69,74) วัดการมีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 403 คน แบบวัดมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตราประเมิน 5 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 10 ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนมาก และผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนน้อย มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .83 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อเท่ากับ 6.06-9.11

สำหรับการวัดการได้รับตัวแบบจากเพื่อน ใช้แบบวัดที่ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของดวงกมล ทรัพย์พิทยาการ (2547) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วยจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่ได้รับตัวแบบจากเพื่อนมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาผลงานวิจัยของฟรีดแมน (วันเพ็ญ พิศาลพงศ์. 2536. อ้างอิงจาก Freedman. 1974) เกี่ยวกับบรรยากาศที่ช่วยกระตุ้นแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ ผลปรากฏว่า นักศึกษาส่วนมากระบุว่าได้รับอิทธิพลมาจากบรรดาเพื่อนๆ นักศึกษาที่เรียนร่วมกันมากกว่าจากองค์ประกอบด้านอื่นๆ ในสถาบันการศึกษา

จุฑาพัฒน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2547: 81) ศึกษาปัจจัยจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ศึกษาในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 5 จำนวน 728 คน พบว่า ตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการรับชมโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ต่างกัน มีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อุมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547: 54-55) ศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตที่ส่งผลต่อค่านิยมทางเพศ ของกลุ่มวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ กลุ่มวัยรุ่นชายหญิงอายุ 13-21 ปี จำนวน 400 คน พบว่า พฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาทางเพศในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาทางเพศ และมีค่านิยมทางเพศอยู่ในระดับปานกลาง แต่ได้การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในการเปิดรับเนื้อหาทางเพศจากสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อย และได้รับการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมาก

ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2547: 115-117) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 403 คน พบผลในกลุ่มรวม คือ นักศึกษาที่มีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนน้อย เป็นผู้มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นโทษมากกว่า นักศึกษาที่มีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000

การได้รับตัวแบบจากครูกับการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2544: 28-29) กล่าวว่า สิ่งที่เด็กเรียนรู้จากผู้ใหญ่นั้นเป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่ไม่ได้ตั้งใจจะสอนเสียส่วนมาก โดยได้มาจากการที่เด็กจะสังเกตและรับรู้การกระทำของครูทั้งทางตรงและทางอ้อม ฉะนั้นการสอนเด็กด้วยการที่ครูจะกระทำตนอย่างเหมาะสมทั้งในที่ลับและในที่แจ้ง จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในทางที่ดีของเด็ก เด็กจะเลียนแบบทั้งผู้ที่ตนรัก และผู้ที่มีอำนาจ ฉะนั้นโอกาสที่เด็กจะรับครูเป็นตัวแบบนั้นมีมาก เพราะครูเป็นบุคคลที่เด็กเกรงจากบิดามารดา และครูเป็นผู้มีอำนาจต่อเด็กนักเรียนมาก ครูจึงมีอิทธิพลต่อจิตใจของนักเรียนโดยทั่วไป

ในบทบาทของครูนั้น ครูมักกระทำบางสิ่งบางอย่างต่อเด็กไปโดยไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของพฤติกรรมเหล่านั้น ทั้งนี้เพราะครูในปัจจุบันมีปัญหหลายด้าน เช่น ปัญหาในการครองชีพ ครูบางคนมีความวิตกกังวล คับข้องใจ จนเกิดความก้าวร้าว ครูจึงอาจแสดงมรรยาทที่ไม่ดีต่อเด็ก เช่น โมโหจนเฉื่อยง่าย ขาดความยุติธรรมในบางครั้ง เป็นต้น เมื่อครูกระทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมไม่ควรออกมา จึงเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีของเด็กได้มาก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2544: 30)

จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยไม่พบการได้รับตัวแบบจากครูในด้านการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ แต่พบว่ามีผู้ให้ความหมายการได้รับตัวแบบจากครูเกี่ยวกับพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนี้ สุริยะ พันธุ์ดี (2536: 26) ให้ความหมายของการมีครูเป็นแบบอย่างที่ดีทางพุทธศาสนา หมายถึง ปริมาณการรับรู้ของนักเรียนว่าครูประจำชั้นของนักเรียนมีความเลื่อมใสศรัทธาในพุทธศาสนา และแสดงออกด้านการปฏิบัติตามหลักพุทธศาสนาในเรื่อง ทาน ศีล ภาวนา มากน้อยเพียงใด ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ (2539: 20) ให้ความหมายของ การอบรมสั่งสอน และการเป็นแบบอย่างของครูด้านพฤติกรรมการมีวินัยว่าหมายถึง พฤติกรรมของครูในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนให้สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม และช่วยเสริมความมีวินัยแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี ชมเชยหรือให้กำลังใจ เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม และพรปวีร์ บุญสนอง (2548: 59) ให้ความหมาย การเป็นแบบอย่างในการอ่านของครู หมายถึง การปฏิบัติของครูในเรื่องการอ่าน เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นเป็นแบบอย่างที่จะปฏิบัติตาม รวมถึงการแสดงออกให้นักเรียนเห็นถึงความสนใจในด้านการอ่าน

การเป็นแบบอย่างที่ดีของครูมีอิทธิพลโดยตรงต่อเด็กในด้านการปฏิบัติ เพราะธรรมชาติของเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการค่านิยม อุดมคติเฉพาะตัวและแสวงหาบุคลิกภาพที่เขาประทับใจเพื่อยึดถือเป็นแบบอย่างต่อไป (สุริยะ พันธุ์ดี. 2536: 27) เช่นเดียวกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้จากการเป็นแบบอย่างของครู ซึ่งครูนั้นว่ามี

ความสำคัญ และมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนมากที่สุดไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียนการสอนในชั้นเรียน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เพราะฉะนั้นความประพฤติของครูย่อมอยู่ในสายตาของเด็กเสมอ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ การได้รับตัวแบบจากครูจึงหมายถึง การที่บุคคลได้เห็น หรือรับรู้การปฏิบัติ ตัวเป็นแบบอย่างจากครูในการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ การพูดคุยก้าวถึงเนื้อหา ด้าน การศึกษาหาความรู้ ด้านความบันเทิงสนุกสนาน และด้านการติดต่อสื่อสาร ที่ได้จากการรับสื่อ อินเทอร์เน็ต

การวัดการได้รับตัวแบบจากครู

สำหรับการวัดการได้รับตัวแบบจากเพื่อน มีผู้สนใจศึกษาและได้สร้างแบบวัดขึ้นดังนี้ สุริยะ พันธุ์ดี (2536: 28,56) สร้างแบบวัดการมีครูเป็นแบบอย่างที่ดีทางพุทธศาสนา วัดปริมาณการรับรู้ ของนักเรียนว่าครูประจำชั้นของนักเรียนมีความเลื่อมใส ศรัทธาในพระพุทธศาสนา และแสดงออก ด้านการปฏิบัติตามหลักพุทธศาสนาในเรื่อง ทาน ศีล และภาวนา มากน้อยเพียงใด ลัดดาวัลย์ เกษม เนตร (2539:28) สร้างแบบวัดการอบรมสั่งสอนและการเป็นแบบอย่างของครูด้านพฤติกรรมการณ์มี วินัย วัดการที่ครูทำตนเป็นแบบอย่างและอบรมสั่งสอนนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับ และค่านิยมของโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความมีวินัยแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยการแสดง พฤติกรรมคือ การทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี ชมเชยหรือให้กำลังใจ การช่วยเหลือและการเสียสละเพื่อ ส่วนรวม การควบคุมตนเอง การไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นและการร่วมมือกับผู้อื่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวัดการได้รับตัวแบบจากเพื่อน ผู้วิจัยได้รวบรวม ดังนี้ สุริยะ พันธุ์ดี (2536: 28,56) วัดการมีครูเป็นแบบอย่างที่ดีทางพุทธศาสนา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2, 3, 4 และ 5 จำนวน 540 คน แบบวัดมีลักษณะเป็นประโยค ประกอบมาตราประมาณค่า 6 หน่วยจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 10 ข้อ ซึ่งคาดได้ว่า นักเรียนที่มีครูเป็นแบบอย่างที่ดีทางพุทธศาสนามาก เป็นนักเรียนที่มีความเชื่อและการปฏิบัติทาง พุทธศาสนามากด้วย มีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .82 ลัดดาวัลย์ เกษม เนตร (2539:28) วัดการอบรมสั่งสอนและการเป็นแบบอย่างของครูด้านพฤติกรรมการณ์มีวินัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 276 คน และ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 264 คน โดยให้นักเรียน ประเมินว่าครูมีการทำพฤติกรรมตามคำถามที่ถาม 10 ข้อมากน้อยเพียงไร ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูง หมายความว่า เป็นผู้รับรู้ว่ามีครูมีการอบรมสั่งสอนและการเป็นแบบอย่างด้านพฤติกรรมมีวินัย มีค่า ความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .80

ในการวิจัยครั้งนี้วัดการได้รับตัวแบบจากครู โดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วยจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มี ทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูง เป็นผู้ที่ได้รับตัวแบบจากครูมากกว่าผู้ที่ ได้คะแนนต่ำกว่า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุริยะ พันธุ์ดี (2536: 69-71) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาในโรงเรียนกับจิตลักษณะและพฤติกรรมก้าวร้าวในนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 3, 4 และ 5 จากโรงเรียนที่เน้นพุทธศานามาก 2 โรงเรียนและน้อย 2 โรงเรียน จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 540 คน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีครูเป็นแบบอย่างที่ดีทางพุทธศานามาก มีคะแนนความเชื่อทางพุทธศานามากกว่า (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.81 ค่าเอสดีเท่ากับ 5.21) นักเรียนที่มีครูเป็นแบบอย่างที่ดีทางพุทธศานาน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 403.79 ค่าเอสดีเท่ากับ 6.11)

พรปวีร์ บุญสนอง (2548: 96) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระโขนงวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระโขนงวิทยาลัย จำนวน 334 คน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ครูเป็นแบบอย่างในการอ่านในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 54.8 ครูเป็นแบบอย่างในการอ่านระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 37.4 และครูเป็นแบบอย่างในการอ่านในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 7.8 (ค่าเอสดีเท่ากับ 11.06)

การได้รับการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี

วิจารณ์ญาณ

การสนับสนุนทางสังคม เป็นเรื่องที่ได้รับการศึกษากันอย่างมากในปัจจุบัน มุมมองของการศึกษามี 2 ด้าน คือ ด้านผู้เตรียมการ (Provider) หมายถึง ผู้เตรียมการที่จะพยายามให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และด้านผู้รับ (Recipient) หมายถึง ผู้รับการช่วยเหลือ หรือผู้รับผลประโยชน์ของความพยายามนั้น (ณัฐสุดา สุจินันท์กุล. 2541: 30 อ้างอิงจาก Dunkel-Schetter and Skokan. 1990: 437; citing House. 1981) ในงานวิจัยนี้ ศึกษาเฉพาะในมุมมองของผู้รับการสนับสนุนทางสังคม

มีผู้ให้ความหมายของการสนับสนุนทางสังคมไว้ ดังนี้

คอบบ์ (Brant R. Burleson. 1994 อ้างอิงจาก Cobb. 1976) ให้ความหมายว่าการสนับสนุนทางสังคมนั้น เป็นข้อมูลหรือข่าวสารที่ทำให้บุคคลเชื่อว่ามีคนรักและสนใจ มีคนยกย่องและมองเห็นคุณค่า และรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีความผูกพันซึ่งกันและกัน

ฮับบาร์ด ; มูเลนแคมป์ ; และบราวน์ (พิมพ์พรณ กิตติวงศ์ภักดี. 2547: 38-39 อ้างอิงจาก Hubbard ; Muhlenkamp ; & Brown. 1984:266) กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นโครงสร้างหลายมิติ (Multidimensional) ซึ่งประกอบด้วย การติดต่อสื่อสารในแง่ดี ทำให้มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน โดยคำนึงถึงแหล่งที่มาด้วย

การสนับสนุนทางสังคมแบ่งออกเป็น 3 ระดับ การสนับสนุนทางสังคมที่อยู่ในระดับที่เล็กที่สุดคือ การสนับสนุนทางสังคมที่เกิดขึ้นภายใต้ระบบหรือระบบย่อย (Subsystem) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคลอื่น การสนับสนุนทางสังคมที่อยู่ในระดับถัดมาคือ การ

สนับสนุนทางสังคมที่เกิดขึ้นในระดับระบบ (System) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคลที่อยู่ในสังคมเดียวกันหรือระหว่างบุคคลกับองค์กรต่างๆ ที่ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ ส่วนการสนับสนุนทางสังคมที่อยู่ในระดับที่ใหญ่ที่สุดคือ การสนับสนุนที่เกิดขึ้นเหนือระบบ (Suprasystem) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสังคมอื่นที่อยู่ในชุมชน การสนับสนุนทางสังคมที่เกิดขึ้นในระดับระบบ จะมีลักษณะไม่เป็นทางการต่างจากการสนับสนุนทางสังคมที่บุคคลได้รับจากองค์กรต่างๆ หรือกลุ่มบุคคลในสังคมอื่นๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นทางการ แต่ถ้ามองการสนับสนุนทางสังคมออกตามแหล่งที่ให้การสนับสนุน จะแบ่งได้สองชนิดคือ การสนับสนุนทางสังคมที่มาจากบุคคลในครอบครัวและภายนอกครอบครัว (พิมพรรณ กิตติวงศ์ภักดี. 2547: 40)

หลักสำคัญของการสนับสนุนทางสังคม

บุญเยี่ยม ตระกูลวงศ์ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ และสรวง สุวรรณ. 2534: 179-180 อ้างอิงจากบุญเยี่ยม ตระกูลวงศ์. 2528: 594) กล่าวถึง หลักสำคัญของการสนับสนุนทางสังคม ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. จะต้องมีการติดต่อสื่อสารระหว่าง “ผู้ให้” และ “ผู้รับ” การสนับสนุน

2. ลักษณะของการติดต่อสื่อสารนั้นจะต้องประกอบไปด้วย

2.1 ข้อมูลข่าวสารมีลักษณะที่ “ผู้รับ” เชื่อว่ามีคนที่สนใจเอาใจใส่ มีความรักความหวังดีต่อตนอย่างจริงจัง

2.2 ข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะที่ “ผู้รับ” รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของสังคม

2.3 ข้อมูลข่าวสารมีลักษณะที่ “ผู้รับ” เชื่อว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และสามารถทำประโยชน์แก่สังคมได้

3. ปัจจัยนำเข้า (input) ของการสนับสนุน อาจอยู่ในรูปข้อมูลข่าวสาร วัสดุสิ่งของหรือแรงสนับสนุนทางจิตใจ

4. จะต้องช่วยให้ “ผู้รับ” ได้บรรลุถึงจุดหมายที่เขาต้องการ

ประเภทของการสนับสนุนทางสังคม

1. การสนับสนุนด้านอารมณ์ (Emotional Support) หมายถึง ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ การดูแลเอาใจใส่ การให้กำลังใจ การแสดงความรักความผูกพันต่อกัน การยอมรับนับถือและเห็นคุณค่าระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

2. การสนับสนุนด้านการประเมิน เปรียบเทียบ (Appraisal Support) หมายถึง การได้รับข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) การเห็นพ้องและการยอมรับพฤติกรรมผู้อื่น (Affirmation) เพื่อนำไปใช้ประเมินตนเอง ซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจ และทำให้รู้สึกเปรียบเทียบตนเองกับบุคคลอื่น

3. การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (Information Support) หมายถึง การให้ข้อมูล การซักถาม การให้คำปรึกษาที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

4. การสนับสนุนด้านสิ่งของ หรือบริการ (Instrumental Support) หมายถึง พฤติกรรมการช่วยเหลือในรูปวัตถุ หรือสิ่งของ เวลา เงิน หรือแรงงาน เพื่อช่วยแก้ปัญหาของบุคคล

การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวกับการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี วิจารณญาณ

การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวนั้น มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พสชนัน นิรมิตไชนนทร์ (2549: 11) ให้ความหมายของการสนับสนุนทางการเรียนรู้ หมายถึง การรับรู้ของนิสิตต่อพฤติกรรมของบุคคลในครอบครัวที่ปฏิบัติตนนิสิตด้วยการให้ความช่วยเหลือนิสิตในด้านต่างๆ 3 ด้าน ซึ่งจะมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต ได้แก่

1. การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลในครอบครัวที่ปฏิบัติตนนิสิตโดยการให้ความสนใจ เอาใจใส่และให้กำลังใจนิสิตในการเรียน

2. การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลในครอบครัวที่ปฏิบัติตนนิสิต โดยการกระตุ้นให้นิสิตสนใจค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ ให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำ ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่นิสิตต้องการเรียนรู้ และให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนิสิต

3. การสนับสนุนทางด้านสิ่งของ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลในครอบครัวที่ปฏิบัติตนนิสิตโดยการจัดเตรียมเงิน อุปกรณ์การเรียน รวมไปถึงอุปกรณ์ต่างๆ ที่ให้ความรู้เพิ่มเติม และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่นิสิตอย่างเพียงพอตามความจำเป็นของนิสิต

กิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547: 17-18) ให้ความหมายของการได้รับการสนับสนุนด้านการเรียน สาระวิทยาศาสตร์จากบิดามารดาว่าหมายถึง การที่นักเรียนทราบว่าผู้ปกครองให้การสนับสนุนตน เช่น การพูดให้กำลังใจ การแสดงความดีใจ เมื่อนักเรียนสามารถทำคะแนนได้ดี การพูดปลอบโยน ความห่วงใย เมื่อนักเรียนสอบตก หรือทำคะแนนได้ไม่ดีเท่าที่ควร สอบถามในเรื่องการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ของนักเรียนด้วยความเข้าใจ และมีเหตุผล ไม่เกี่ยวข้องการ การช่วยแนะนำความสำคัญของการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ ช่วยตักเตือนในการดูตำรา การสอบถามเกี่ยวกับวันเวลาที่จะมีการสอนสาระวิทยาศาสตร์ การพบครูเพื่อปรึกษาหรือแก้ปัญหาพร้อมกับครูวิทยาศาสตร์ และการแบ่งเวลาในการดูแลเรื่องการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ให้แก่นักเรียน การช่วยจัดหาอุปกรณ์การเรียน อุปกรณ์ในการทำโครงงาน หรือค่าใช้จ่ายในการเรียนพิเศษเพื่อทบทวน หรือเรียนล่วงหน้า ในการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ และการสนับสนุน แนะนำเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนสาระวิทยาศาสตร์เพิ่มเติมให้แก่นักเรียนเพื่อเป็นการฝึกฝนทักษะ เป็นต้น เพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ มีพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์และผลการเรียนวิทยาศาสตร์ที่ดี

ในการวิจัยครั้งนี้ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว หมายถึง การรับรู้ว่าคุณค่าในครอบครัวปฏิบัติต่อตนเอง ด้วยการให้ความสนใจ เอาใจใส่ เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการรับสื่ออินเทอร์เน็ต สอบถาม ให้คำปรึกษาหรือแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ กระตุ้นให้สนใจ

ค้นคว้าอยู่เสมอ รวมถึงการสนับสนุนทางด้านอุปกรณ์สำหรับการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี วิจารณ์ญาณ และการให้ไปเรียน/อบรมการใช้อินเทอร์เน็ต

การวัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว

สำหรับการวัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว มีผู้สนใจศึกษาและได้สร้าง แบบวัดขึ้นดังนี้ พสขนัน นิรมิตไชยนนท์ (2549: 67) พัฒนาแบบสอบถามการสนับสนุนทางการ เรียนรู้ของบิดามารดาและบุคคลในครอบครัวของนิสิต จากแบบวัดการสนับสนุนทางการเรียนรู้ของ สุทธาสินี ใจเย็น (2545) วัดการรับรู้ของนิสิตต่อพฤติกรรมของบุคคลในครอบครัว ที่ปฏิบัติต่อนิสิต ด้วยการให้การช่วยเหลือในด้านการสนับสนุนด้านอารมณ์ การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนทางด้านสิ่งของ กิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547: 64,74) สร้างแบบวัดการได้รับการสนับสนุนด้าน การเรียนสาระวิทยาศาสตร์จากบิดามารดา โดยปรับปรุงมาจากแบบวัดของ สุमितตรา เจริมพันธ์ (2545) วัดการที่นักเรียนทราบว่าผู้ปกครอง ให้การสนับสนุนตน เช่น การพูดให้กำลังใจ การแสดงความดีใจเมื่อนักเรียนสามารถทำอะไรได้ดี การพูดปลอบโยน ความห่วงใย เมื่อนักเรียน สอบตกหรือทำอะไรไม่ได้ไม่ดีกว่าที่ควร สอบถามในเรื่องการเรียนด้วยความเข้าใจ และมีเหตุผลไม่ เกี้ยวกราด การช่วยแนะนำความสำคัญของการเรียน ช่วยตักเตือนในการดูตำรา สอบถามเกี่ยวกับ วันเวลาที่จะมีการสอบ การพบครูเพื่อปรึกษาหรือแก้ปัญหาาร่วมกัน และการแบ่งเวลาในการดูแล เรื่องอุปกรณ์ ค่าใช้จ่าย และการสนับสนุน แนะนำเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวัดการได้รับตัวแบบจากเพื่อน ผู้วิจัยได้รวบรวม ดังนี้ พสขนัน นิรมิตไชยนนท์ (2549: 67) พัฒนาแบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียนรู้ของบิดา มารดาและบุคคลในครอบครัวของนิสิต จากแบบวัดการสนับสนุนทางการเรียนรู้ของ สุทธาสินี ใจเย็น (2545) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 360 คน ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริง ที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าแสดงว่าได้รับการสนับสนุนทางการเรียนรู้มากกว่าผู้ ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า มีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .85 กิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547:64,74) วัดการได้รับการสนับสนุนด้าน การเรียนสาระวิทยาศาสตร์จากบิดามารดา โดยใช้ แบบวัดที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ สุमितตรา เจริมพันธ์ (2545) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 604 คน ประกอบด้วยประโยคคำถาม 12 ข้อ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” นักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ตัวอย่าง แสดงว่า เป็นนักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนด้านการเรียนสาระวิทยาศาสตร์จากบิดามารดา มากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .81 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อเท่ากับ .25-.56

ในการวิจัยครั้งนี้วัดการสนับสนุนสังคมจากครอบครัว โดยใช้แบบสอบถามที่ปรับปรุงมาจาก แบบวัดของกิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริง

ที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมคิด อิศระวัฒน์ (พชชนัน นิรมิตไชยนนท์. 2549: 43 อ้างอิงจาก สมคิด อิศระวัฒน์. 2538:32-60) ทำการวิจัยเชิงคุณภาพถึงลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของคนไทย พบว่า ครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้กลุ่มตัวอย่างเกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยมารดาจะมีบทบาทในการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ กล่าวคือ จะเป็นผู้ปลอบใจและให้กำลังใจกลุ่มตัวอย่างเมื่อพบปัญหา และบิดามารดาจะให้การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร ให้ความรู้กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับงานที่ต้องทำ เนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้เติบโตมาในครอบครัวที่ยากจน ต้องทำงานควบคู่กับการเรียน ส่วนในด้านการสนับสนุนทางด้านสิ่งของ ถึงแม้กลุ่มตัวอย่างจะมีฐานะยากจน แต่บิดามารดาให้การสนับสนุนทางด้านสิ่งของอย่างเพียงพอ

พชชนัน นิรมิตไชยนนท์ (2549: 81) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 360 คน จากทุกคณะ ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนทางการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่าอาร์ เท่ากับ .50) และยังพบว่าการเป็นแบบอย่างด้านการเรียนรู้กับการสนับสนุนทางการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์สูงสุด (ค่าอาร์ เท่ากับ .80)

สุทธสินี ใจเย็น (2545: 68) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 280 คน ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่าอาร์ เท่ากับ .22)

คมกริช ทัพพิพา (2540: 49) ศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย โดยเป็นกลุ่มอาสาสมัครที่ตอบแบบสอบถามจาก Web Site จำนวน 222 คน จาก 41 โรงเรียน ผลการวิจัยด้านการสนับสนุนส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 2.16 รองลงมาได้แก่การให้ไปเรียน/อบรมการใช้อินเทอร์เน็ตมีค่าเฉลี่ย 1.79 ออกค่าสมาชิกอินเทอร์เน็ต 1.69 และสอน/แนะนำการใช้อินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 0.86

การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ต อย่างมีวิจารณญาณ

วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ (2536: 186) กล่าวถึงบทบาทของเพื่อนและเพื่อนร่วมวัยว่า เป็นการแสดงความหมายในลักษณะของความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันโดยเฉพาะก็คือ แสดงถึงความคุ้นเคยและสนิทสนมกัน โดยทั่วไปแล้วบุคคลต้องการมีเพื่อนก็เพื่อที่จะได้รับความเห็นอกเห็นใจเมื่อมีความทุกข์หรือประสบปัญหา ต้องการความช่วยเหลือเกื้อกูลแก่กันและกัน มีความเป็นมิตรและให้ความอบอุ่นใจ มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน มีความสนิทสนมและเห็นด้วยในทางความคิด และมีการตอบแทนแก่กันและกัน การถ่ายทอดทางสังคมระหว่างเพื่อนร่วมวัย มีอิทธิพลสำคัญต่อเรื่องใหญ่ๆ ของพัฒนาการของเด็ก 3 ประการด้วยกัน 1) การถ่ายทอดทางสังคมก่อให้เกิดผลสำคัญต่อพัฒนาการและการสร้างอัตมโนภาพแห่งตน ไม่เหมือนกับครอบครัวหรือครู เพื่อนร่วมวัยจะเป็นกระจกส่องที่ไม่ถูกบดบังด้วยความรักหรือภาระหน้าที่ 2) กลุ่มเพื่อนจะก่อให้เกิดโอกาสสำคัญในการฝึกหัดทักษะในการสวมบทบาทของเด็ก และ 3) กลุ่มเพื่อนสนิทวัยเดียวกันนี้จะเป็นกลไกในการเรียนรู้บทบาทและค่านิยมทางสังคม ซึ่งผู้ใหญ่ไม่ต้องการสอน ตัวอย่างเช่น ความรู้ส่วนใหญ่เกี่ยวกับเพศและการเบี่ยงเบนทางสังคมจะเรียนรู้ได้ในกลุ่มเพื่อนสนิท การคบเพื่อนเป็นพฤติกรรมสังคมที่สำคัญยิ่งต่อจิตใจของเด็กวัยรุ่น แต่การคบเพื่อนก็ย่อมมีทั้งคุณและโทษ เพื่อนอาจเป็นผู้ประคับประคองจิตใจของวัยรุ่นในยามทุกข์ร้อน ชี้นะสิ่งมีประโยชน์ แต่ในมุมกลับกันเพื่อนอาจชักนำวัยรุ่นไปในทางเสื่อมถอย ผู้เป็นอาชญากรวัยรุ่นมากมายในทุกประเทศนั้น เมื่อค้นหาสาเหตุก็มักจะพบว่าถูกเพื่อนชักจูง ฉะนั้นการรู้จักคบเพื่อนที่ดีที่จะชักจูงเขาไปในทางที่ดี จึงเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของวัยรุ่น

เพื่อนถือได้ว่าเป็นอิทธิพลที่สำคัญของวัยรุ่น เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน สังคมของวัยรุ่นส่วนใหญ่จึงเป็นสังคมของเพื่อน กลุ่มเพื่อนแบ่งออกเป็น 1) อิทธิพลประเภทให้ข้อมูล โดยกลุ่มเพื่อนจะทำหน้าที่เหมือนเป็นแหล่งข้อมูลให้กับสมาชิกเกี่ยวกับ แนวทางประพฤติปฏิบัติตน เจตคติ ค่านิยม เป็นต้น 2) อิทธิพลให้เอาอย่าง โดยใช้การกดดันทางสังคมเพื่อให้สมาชิกของกลุ่มประพฤติปฏิบัติตามอย่างปทัสฐานของกลุ่ม (คมกริช ทัทกิตา. 2540:31 อ้างอิงจาก เจียรนัย ทรงชัยกุล. 2532)

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนจากเพื่อน ดังนี้

สุรพงษ์ ชูเดช (2534: 41) ให้ความหมายของประสบการณ์ด้านกลุ่มเพื่อน หมายถึง การรับรู้เรื่องราวต่างๆ จากการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม หรือจากการได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน โดยปกติแล้วสมาชิกในกลุ่มเพื่อนจะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับประสบการณ์ซึ่งกันและกัน การพบปะพูดคุยจากอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสนทนาถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่สมาชิกแต่ละคนได้พบเห็นมา หรือได้ทำพฤติกรรมนั้นๆ ด้วยกันมาระยะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย

เตือนใจ เทียนทอง (2546: 56) ให้ความหมายของอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน หมายถึง ปริมาณ การเรียนรู้บทบาทการอยู่ร่วมกันในกลุ่มเพื่อน รวมทั้งแรงสนับสนุนผลักดันจากเพื่อนด้านต่างๆ ทั้ง การสมาคม ค่านิยมที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการส่งเสริมสุขภาพ

ในการวิจัยครั้งนี้ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน หมายถึง การได้รับคำแนะนำ การช่วยเหลือในการแก้ปัญหา ให้กำลังใจ ชมเชย การให้รางวัลหรือการลงโทษจากเพื่อน ในเรื่อง ต่างๆ เกี่ยวกับการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ เช่น การแนะนำเว็บไซต์ทางด้าน การศึกษา บันเทิง หรือในการติดต่อสื่อสาร

การวัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน

สำหรับการวัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน มีผู้สนใจศึกษาและได้สร้างแบบ วัดขึ้นดังนี้ สุรพงษ์ ชูเดช (2534: 49) สร้างแบบวัดประสบการณ์ด้านกลุ่มเพื่อนของนิสิตที่สัมพันธ์ กับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย วัดการรับรู้เรื่องราวต่างๆ จากการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม หรือจากการได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน เตือนใจ เทียนทอง (2546:56) สร้างแบบวัดอิทธิพลของกลุ่ม เพื่อนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ โดยปรับปรุงจากแบบวัดของจิราภรณ์ เทพหนู (2540) วัดปริมาณการเรียนรู้บทบาทการอยู่ร่วมกันในกลุ่มเพื่อน รวมทั้งแรงสนับสนุนผลักดันจาก เพื่อนด้านต่างๆ ทั้งการสมาคม ค่านิยมที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการส่งเสริมสุขภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวัดการได้รับตัวแบบจากเพื่อน ผู้วิจัยได้รวบรวม ดังนี้ สุรพงษ์ ชูเดช (2534: 49) สร้างแบบวัดประสบการณ์ด้านกลุ่มเพื่อนของนิสิตที่สัมพันธ์กับ ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตชั้นปีที่ 3 และ 4 จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 190 คน และจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 83 คน แบบวัดมีลักษณะเป็น ประโยคบอกเล่าประกอบมาตราประมาณค่า 6 หน่วย จาก “บ่อยที่สุด” ถึง “ไม่เคยเลย” เนื้อหาของ คำถามกล่าวถึงประสบการณ์ที่มีคุณค่า 14 ข้อ และประสบการณ์ที่ไม่มีคุณค่า 14 ข้อ ผู้ที่ได้คะแนน สูงถือว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ที่มีคุณค่าด้านกลุ่มเพื่อนมาก ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำถือว่าเป็นผู้ที่มี ประสบการณ์ที่มีคุณค่าด้านกลุ่มเพื่อนน้อย เตือนใจ เทียนทอง (2546:56) วัดอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ที่เกี่ยวข้องกับการพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ โดยปรับปรุงจากแบบวัดของจิราภรณ์ เทพหนู (2540) กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 1 จำนวน 546 คน ลักษณะแบบ วัดเป็นแบบมาตราประมาณค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ผู้ที่ตอบได้คะแนนรวมจาก แบบวัดสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม แสดงว่ามีอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนสูง ส่วนผู้ที่ตอบได้คะแนนรวม จากแบบวัดต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม แสดงว่ามีอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนต่ำ

ในการวิจัยครั้งนี้วัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน โดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความ บรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทาง สังคมจากเพื่อนมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุรพงษ์ ชูเดช (2534) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่สำคัญของนิสิต เป็นการวิจัยภาคสนาม กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 และ 4 ภาคเรียนที่ 2 จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 190 คน และจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 83 คน รวมทั้งสิ้น 273 คน ผลการวิจัยพบว่า ปริมาณการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและปริมาณการรับรู้ทางสังคมจากวิชาการที่ตนเรียนอยู่นั้นเป็นตัวทำนายจิตลักษณะทั้ง 3 คือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต และเอกลักษณ์แห่งอิโก้ของนิสิตที่ศึกษาโดยรวมอย่างชัดเจน และยังพบอีกว่าประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 5 ตัว คือ ประสบการณ์ด้านวิชาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การรับรู้ทางสังคมจากวิชาการ ประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรม และประสบการณ์ด้านกลุ่มเพื่อนร่วมกันทำนายจิตลักษณะที่ละด้านทั้ง 3 ด้านได้สูงที่สุดในนิสิตหญิงที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำได้มากกว่านิสิตกลุ่มเปรียบเทียบกับอีก 3 ประเภท คือ ทำนายในกลุ่มนิสิตหญิงที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำได้โดยเฉลี่ย 46%

เตือนใจ เทียนทอง (2546: 75,81) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ศึกษาอยู่ในเขตการศึกษา 1 จำนวน 546 คน ผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นในกลุ่มรวมมีอิทธิพลของเพื่อนสูง (ค่าเอฟ เท่ากับ 7.13) และมีเจตคติที่ดีต่อการส่งเสริมสุขภาพสูง (ค่าเอฟ เท่ากับ 26.17) มีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นที่มีอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนต่ำ และมีเจตคติที่ดีต่อการส่งเสริมสุขภาพต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในกลุ่มวัยรุ่นที่มีอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนต่างกันพบว่า วัยรุ่นที่มีอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนสูงมีพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพสูงกว่าวัยรุ่นที่มีอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบผลในกลุ่มหญิงเท่านั้น (ค่าเอฟ เท่ากับ 99.07)

การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

งามตา วนินทานนท์ (2545: 187) กล่าวว่า ครูคือตัวแทนในการถ่ายทอดทางสังคมแก่เด็กที่รับช่วงต่อจากพ่อแม่ ครูมีบทบาทอย่างสำคัญในการอบรมเด็กทั้งทางด้านวิชาการ การฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม และการปลูกฝังค่านิยมและระเบียบวินัยที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับในสังคมให้แก่เด็ก ครูมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก มีความรู้เกี่ยวกับหลักวิชาการทางจิตวิทยาในการให้รางวัลและลงโทษเด็กอย่างเหมาะสม และเป็นผู้ที่สามารถเปลี่ยนวิธีการได้อย่างมีเหตุผล เป็นครูที่รักนักเรียนอย่างจริงใจและนักเรียนก็ทราบด้วย เป็นครูที่ให้การปลูกฝังอบรมนักเรียนอย่างถูกวิธี และต้องเป็นผู้มีจริยธรรมสูง

ถึงแม้ว่าเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในยุคแรกๆ จะถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์ทางการทหาร แต่ด้วยศักยภาพของการเป็นเครือข่ายที่โยงใยทั่วทุกมุมโลก และมีบริการที่เป็นประโยชน์

มากมาย ทำให้นักการศึกษาได้สนใจที่จะนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้กับการศึกษา เพราะนับเป็นแหล่งความรู้ขนาดใหญ่ให้กับผู้เรียน เป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ซึ่งข้อมูลประเภทที่สามารถเข้าไปสืบค้น มีตั้งแต่รายงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย การค้นคว้าทางการศึกษานักการศึกษาย่อมมีบทบาทสำคัญ เพื่อที่จะนำประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตไปใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (คมกริช ทักษิพา. 2540:22-23 อ้างอิงจาก ถนอมพร เลาหจรัสแสง. 2541) ดังนี้

1. บทบาทของผู้แนะนำแหล่งความรู้แก่นักเรียน เนื่องจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีแหล่งความรู้กระจายอยู่มากมาย มีทั้งแหล่งความรู้ที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ดังนั้นนักการศึกษาควรที่จะแนะนำแหล่งความรู้ที่เป็นประโยชน์และเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งนำมาจัดระเบียบ (organize) และเผยแพร่ให้ผู้เรียนทราบ

2. บทบาทสำคัญในการคิดสร้างสรรค์เพื่อให้ได้มาซึ่ง แผนการสอน โครงการ (Project) หรือกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีการเชื่อมโยงใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตกับการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน โดยใช้คุณลักษณะของอินเทอร์เน็ตให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. บทบาทของพี่เลี้ยง (facilitator or coach) ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเองและรักที่จะค้นคว้าในสิ่งที่ตนเองสนใจ และที่สำคัญก็คือให้คำแนะนำ แนวทางในการค้นคว้าด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะไปสู่การรักที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต

4. บทบาทในการออกแบบ หรือพัฒนาสื่อการสอนบนเครือข่าย ให้เหมาะสมกับความรู้และความต้องการของผู้เรียน

เนื่องจากข้อมูลที่อยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน มีอยู่มากมายและกระจายอยู่ตามที่ต่าง ๆ ดังนั้นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจึงจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการใช้อินเทอร์เน็ตและเลือกใช้ให้เหมาะสม เพื่อการค้นหาค้นคว้าข้อมูลในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการค้นหาค้นคว้าข้อมูลในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องใช้เครื่องมือช่วยค้น (Search Machine) ซึ่งซอฟต์แวร์สำหรับอ่านข้อมูลในเว็บ (Web Browser) ส่วนใหญ่จะมีบริการเชื่อมต่อกับเครื่องมือเหล่านี้ไว้ให้แล้ว (พจนารถ ทองคำเจริญ. 2539: 25-26) ซึ่งรัตติยา โตศรีพลับ (2546:4) ได้ให้ความหมายของปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนว่าหมายถึง ลักษณะที่ทำให้เกิดอุปสรรค หรือเหตุขัดข้องต่าง ๆ ที่เป็นเหตุให้การศึกษาค้นคว้าข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนของนักเรียนไม่สมบูรณ์ ในที่นี้แบ่งสภาพปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตไว้ 3 ด้าน

1. ด้านคุณลักษณะของครู หมายถึง สภาพทั่ว ๆ ไปของตัวผู้สอนที่เป็นอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเรียนการสอนอินเทอร์เน็ต เช่น ตัวผู้สอนไม่มีความรู้เรื่องการใช้อินเทอร์เน็ต ตัวผู้สอนเองมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ที่ทันสมัยกับข้อมูล เทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นต้น

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ลักษณะทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนอินเทอร์เน็ต หรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกจากอาจารย์ผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอินเทอร์เน็ต เป็นการติดตามประเมินผลการสอนของอาจารย์ผู้สอน

3. ด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ หมายถึง สภาพทั่วไป หรืออุปสรรคต่างๆ ของวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการถ่ายทอดความรู้ซึ่งมีผลกระทบต่อการใช้อินเทอร์เน็ต เช่น อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ไม่มีความพร้อมในการค้นหาทางอินเทอร์เน็ต

จากการศึกษาความหมายและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคมจากครู จึงสรุปได้ว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู หมายถึง การที่บุคคลได้รับความสนใจ เอาใจใส่จากครูเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการรับสื่ออินเทอร์เน็ต การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งความรู้ที่เป็นประโยชน์และเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ในด้านการศึกษาค้นคว้าความรู้ ด้านบันเทิง และด้านการติดต่อสื่อสาร แนวทางในการค้นคว้าด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสนับสนุนทางด้านวัสดุอุปกรณ์ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการถ่ายทอดความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีประสิทธิภาพให้เหมาะสมกับความรู้และความต้องการ

การวัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู

สำหรับการวัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู มีผู้สนใจศึกษาและได้สร้างแบบวัดขึ้นดังนี้ รัตติยา โตศรีพลับ (2546: 25,27) สร้างแบบสอบถามปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนใน 3 ด้านคือ ด้านคุณลักษณะของครู ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย (SchoolNet Thailand) ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 2,656 คน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 4 ระดับ จาก “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” จำนวน 31 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 เท่ากับ .93 และ .78 ตามลำดับ

ในการวิจัยครั้งนี้ วัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วยจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัตติยา โตศรีพลับ (2546: 42-52) ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย (SchoolNet Thailand) ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 2,656 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ในโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก โดยรวมเป็นปัญหาอยู่ในระดับกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62, 2.64) แต่พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านคุณลักษณะของครู ทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก คือ มีปัญหาด้านครูสอนคอมพิวเตอร์มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนทั้งในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85, 3.10, 2.83, 2.92, 2.93 และ 3.00 ตามลำดับ)

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง พบปัญหาคือ ด้านเวลาในการสอนมีน้อยทำให้ใช้อินเทอร์เน็ตได้ไม่เต็มที่ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 และ 2.82 ตามลำดับ) ส่วนในโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าครูไม่เปิดโอกาสให้ใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างอิสระที่นอกเหนือจากบทเรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39) ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบปัญหาครูไม่เปิดโอกาสให้ใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างอิสระที่นอกเหนือจากบทเรียน ในโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98, 3.35 และ 3.18 ตามลำดับ)

ด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขนาดใหญ่ พบปัญหาในเรื่องการเข้าใช้งานในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้ามา หลุดบ่อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83) ในโรงเรียนขนาดกลางพบปัญหาในเรื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87) และในโรงเรียนขนาดเล็กพบปัญหาในเรื่องเครื่องคอมพิวเตอร์เสียบ่อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67) ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนขนาดใหญ่ พบปัญหาในเรื่องการเข้าใช้งานในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้ามา หลุดบ่อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79) ในโรงเรียนขนาดกลางและเล็ก พบปัญหาในเรื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 และ 2.72)

การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ กับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

พรพิมล เจียมนาคินทร์ (2539: 210-211) กล่าวว่า ปัจจุบันเครือข่ายของสื่อมวลชนได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและขยายขอบเขตไปทั่วประเทศ ทำให้ความรู้ ความเจริญก้าวหน้า ข้อมูลและข่าวสารต่างๆ แพร่ไปทุกหนทุกแห่ง สื่อมวลชนมีหน้าที่สำคัญคือการให้ข่าวสารแก่ประชาชนที่รับฟัง รับชม และผู้อ่าน เพื่อให้ข่าวสาร ความบันเทิง ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และยังสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรม ความคิด เจตคติแก่ประชาชน ดังนั้นสาระที่ส่งมาจากสื่อมวลชนจึงควรได้รับการตรวจสอบอย่างระมัดระวัง และเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง ในปัจจุบันได้มีผู้ใช้สื่อมวลชนเพื่อหาผลประโยชน์จากกลุ่มวัยรุ่นอย่างเสรี วัยรุ่นเป็นวัยที่แสวงหาสิ่งที่น่าสนใจ จากการศึกษาวิจัยหลายๆ หน่วยงานพบว่า การแพร่ภาพออกอากาศของวิทยุโทรทัศน์ในทุกวันนี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นสร้างพฤติกรรมไม่ดี ไม่มีคุณภาพของชีวิต มีแต่ความมั่งคั่งและเพื่อฝัน

ลักษณะอิทธิพลของสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของวัยรุ่นมีดังนี้ (พรพิมล เจียมนาคินทร์.2539: 210-211)

1. อิทธิพลของภาพยนตร์ ภาพยนตร์ที่เสนอความรุนแรงโหดร้ายทุกแบบ เทคนิคการกระทำผิด ทำให้เด็กมีใจคอโหดเหี้ยม ก้าวร้าวระราน ทั้งทางวาจา ทางใจ และทางเพศ การแสดงแบบอย่างที่ไม่ดีจะเป็นตัวอย่างให้เด็กเห็นคล้ายตามอย่างง่ายดาย และรวดเร็ว ลักษณะของการกระทำผิดจะคล้ายๆ กันซึ่งอาจมาจากการเอาอย่างกัน

2. อิทธิพลของโทรทัศน์ โทรทัศน์ได้กลายเป็นปัจจัยพื้นฐานของครอบครัวปัจจุบัน ถึงแม้เด็กวัยรุ่นจะแยกแยะสิ่งดีสิ่งเลวได้ แต่วัยนี้ก็ยังมีสมาธิสั้น มีจินตนาการ รายการที่เสนอความบันเทิง มุ่งสู่เป้าหมายเชิงธุรกิจ ไม่ได้พิจารณาคุณค่าและคุณภาพของสิ่งที่เสนอต่อผู้ชม แต่เป็นไปในลักษณะเคลือบแฝงการค้า โน้มน้าวหรือสร้างภาพลักษณ์ที่ไม่เหมาะสมกับวัย การโฆษณาสินค้ามากมายที่โน้มน้าวเราใจให้เด็กวัยรุ่นต้องการเป็นเจ้าของ มักเจาะกลุ่มวัยรุ่นเนื่องจากขายง่าย เพราะเด็กเชื่อง่ายและอยู่ในวัยชอบทดลอง จึงไม่น่าแปลกใจที่เด็กวัยรุ่นนิยมใส่กางเกงยีนส์ยี่ห้อที่ดาราชอบใส่ สิ่งเหล่านี้เกิดจากการที่เด็กต้องการได้รับความนิยมนัยยะว่าเป็นคนทันสมัย

3. อิทธิพลของวิดีโอเทป วิดีโอเทปเป็นสื่ออีกชนิดหนึ่งที่น่าเสนอเรื่องราวในรูปแบบเดียวกับภาพยนตร์ ที่เด็กสามารถเลือกมาเช่าดูที่บ้านได้ ภาพยนตร์วิดีโอมีทุกรูปแบบ เช่น สารคดี มิวสิควิดีโอ ภาพยนตร์ ละคร หรือแม้แต่วิชาการสอนต่างประเทศ สิ่งที่เป็นปัญหาสำหรับประเทศไทยคือ การระบาดของวิดีโอประเภทต้องห้าม เช่น เรื่องเพศ อาชญากรรมที่รุนแรงสะเทือนขวัญ ซึ่งทำให้เด็กมั่วสุมกันตามบ้านที่ผู้ปกครองไม่อยู่เพื่อดูวิดีโอประเภทนี้ และมีพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาเกิดขึ้น

4. อิทธิพลของวิทยุ วิทยุเป็นสื่อที่ให้นุชนูสรู้เรื่องราวต่างๆ ได้ในราคาถูก และจะมีอยู่ทุกบ้าน วิทยุจะสามารถให้ข้อมูลข่าวสารการบันเทิง ละคร รายการเพลงสลับการโฆษณาชวนเชื่อให้ซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคต่างๆ รายการพุดคุยที่ให้ทั้งสาระและข้อมูลที่มีทั้งผิดและถูก บางครั้งภาษาที่ใช้ก็ไม่ถูกต้องนัก บางรายการนำเสนอข่าวอาชญากรรม เรื่องราวลึกลับต่างๆ ซึ่งเด็กวัยรุ่นที่รับฟังอยู่อาจมีความคิดเห็นคล้ายตามและต้องการเลียนแบบบ้าง

5. อิทธิพลของหนังสือ หนังสือมีทั้งประโยชน์และโทษ หนังสือที่ดีช่วยให้เด็กได้รับความรู้ ความเพลิดเพลิน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ในทางตรงข้าม หนังสือที่เลวและไร้สาระจะชักจูงจิตใจเด็กให้ทดลองในเรื่องต่างๆ หนังสืออ่านเล่นที่วางขายเกลื่อนท้องตลาดอยู่หลายประเภทที่ต้องควบคุม เช่น การเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ อาชญากรรม เกี่ยวกับอาวุธสงคราม หนังสือเหล่านี้สามารถกระตุ้นและยั่วยุทธทางอารมณ์ให้เด็กได้ รวมทั้งอาจให้ข้อมูลและการใช้ภาษาผิดๆ แก่เด็ก

นอกจากนี้ เตือนใจ เทียนทอง (2546: 37-38) ยังได้สรุปลักษณะของสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกับความสนใจของวัยรุ่น ได้แก่ หนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์รายวัน การ์ตูน ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ พฤติกรรมที่วัยรุ่นแสดงออกเนื่องจากการเรียนรู้ทางสังคมจากสื่อมวลชน ซึ่งถือว่าเป็นตัวแบบที่สำคัญของวัยรุ่นในการเลือกเพื่อการเลียนแบบ จากการสำรวจของเอแบคโพลส์ (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2548:9; อ้างอิงจาก เอแบคโพลส์, 2546) พบว่าสื่อโทรทัศน์มีอิทธิพลในเรื่องบริโภคค่านิยมอย่างมากด้วย คือ เด็กสามารถจดจำสินค้าได้ 80.2% และนิยมซื้อสินค้าที่เป็นขนมขบเคี้ยวที่ไม่ค่อย

มีประโยชน์ 96.1% และยังพบว่าเด็กชอบพูดจาเลียนแบบโฆษณาในโทรทัศน์ 65.7% และชอบทำตามโฆษณาทางโทรทัศน์ 54.6% อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2548:562) กล่าวว่า บุคคลสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมได้จากการรับสื่อ เช่น หากพ่อแม่ปล่อยให้เด็กดูโทรทัศน์ที่มีความรุนแรงมากๆ ในช่วงอายุ 2-3 ปี การเรียนรู้ในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานที่สะสมอยู่ในตัว และหากได้รับแรงเสริมจากสื่อที่มีเนื้อหาที่รุนแรงต่อไปในบางช่วงของอนาคต ก็มีโอกาสแสดงพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรงออกมาได้

สำหรับการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อมวลชนในการรับสื่ออินเทอร์เน็ตนั้น เกิดจากการที่เด็กได้เห็น อ่าน ฟัง รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อที่สะท้อนการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจาร์ณญาณโดยผ่านเข้ามาทางสื่อมวลชน เช่น ทางภาพยนตร์ โทรทัศน์ สื่อโฆษณา ดาราภาพยนตร์ หรือจากการแพร่ภาพทางหน้าหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ในด้านการรับสื่ออินเทอร์เน็ต บรรยายวิธีการ ซึ่งทำให้เด็กเห็นรูปแบบต่างๆ ได้อย่างชัดเจน เด็กอาจประทับใจจนถึงขั้นปฏิบัติเองบ้าง ดังนั้นการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ข้อมูลจากโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสารต่างๆ ที่กล่าวถึงหรือแสดงถึงการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจาร์ณญาณ

การวัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ

สำหรับการวัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ มีผู้สนใจศึกษาและได้สร้างแบบวัดขึ้นดังนี้ แสงทิพ อัครวิริยะกิจ (2547: 53-54) สร้างแบบวัดปริมาณการรับสื่อที่แฝงการแสดงออกทางเพศ โดยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับสื่อของ ธนวรรณ แจ่มสุวรรณ (2543) วัดปริมาณของข้อมูล ข่าวสาร ภาพ หรือเสียง ที่สื่อไปถึงการแสดงออกที่เกี่ยวข้องกับเพศที่กลุ่มตัวอย่างได้รับ โดยพิจารณาจากความถี่และความมากน้อยของสื่อที่แฝงการแสดงออกทางเพศในแต่ละประเภท แบบวัดแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่หนึ่ง วัดลักษณะการรับสื่อ ตอนที่สอง วัดเนื้อหาสื่อที่แฝงการแสดงออกทางเพศ จำนวน 8 ข้อ เป็นลักษณะข้อคำถามในเนื้อหาของสื่อที่แฝงการแสดงออกทางเพศ ที่ทำให้เกิดความต้องการทางเพศ อารมณ์ทางเพศ เตือนใจ เทียนทอง (2546:56, 141) สร้างแบบวัดการรับรู้ข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อมวลชน โดยใช้แบบวัดของ อุบล เลี้ยววาริณ (2534) วัดปริมาณการรับรู้เกี่ยวกับข่าวสารด้านสุขภาพ จากการได้เห็น ได้ฟัง จากสื่อมวลชนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือต่างๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวัดการรับรู้ตัวแบบจากเพื่อน ผู้วิจัยได้รวบรวมดังนี้ แสงทิพ อัครวิริยะกิจ (2547: 53-54) สร้างแบบวัดปริมาณการรับสื่อที่แฝงการแสดงออกทางเพศ โดยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับสื่อของ ธนวรรณ แจ่มสุวรรณ (2543) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 200 คน โดยแต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือก 3 ระดับจาก “มาก” ถึง “น้อย” นำคะแนนความถี่ของการรับสื่อที่แฝงการแสดงออกทางเพศในแต่ละประเภทสื่อที่ได้ มาถ่วงน้ำหนักกับคะแนนเฉลี่ยเนื้อหาสื่อที่แฝงการแสดงออกทางเพศของสื่อประเภทเดียวกัน โดยวิธีการคูณ และผลที่ได้คือ

คะแนนปริมาณการรับสื่อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .93 เตือนใจ เทียนทอง (2546: 56, 141) สร้างแบบวัดการรับรู้ข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อมวลชน โดยใช้แบบวัดของ อุบล เลี้ยววาริณ (2534) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 1 จำนวน 546 คน แบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 หน่วยจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 12 ข้อ ผู้ที่ตอบได้คะแนนรวมจากแบบวัดสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มแสดงว่า รับรู้ข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อมวลชนสูง ส่วนผู้ที่ตอบได้คะแนนรวมจากแบบวัดต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม แสดงว่ารับรู้ข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อมวลชนต่ำ มีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .81

ในการวิจัยครั้งนี้ วัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อโดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วยจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ผู้ที่ได้คะแนนสูง เป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แสงทิพ อัสวาวิริยะกิจ (2547: 67-68) ศึกษาพฤติกรรมการคุกคามทางเพศของผู้เฒ่าของนักเรียนชายที่ได้รับสื่อที่แฝงการแสดงออกทางเพศและมีจิตลักษณะควบคุมตนเองแตกต่างกัน : กรณีศึกษาของนักเรียนชายโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 200 คน ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมนักเรียนชายที่รับสื่อโทรทัศน์ วิทยู ภาพยนตร์ นิตยสาร หนังสือการ์ตูน และอินเทอร์เน็ตที่แฝงการแสดงออกทางเพศมาก มีพฤติกรรมการคุกคามทางเพศผู้เฒ่ามากกว่านักเรียนชายที่รับสื่อโทรทัศน์ วิทยู ภาพยนตร์ นิตยสาร หนังสือการ์ตูน และอินเทอร์เน็ตที่แฝงการแสดงออกทางเพศน้อย (ค่าที่ เท่ากับ 2.19, 2.33, 3.94, 4.57, 1.62 และ 2.85 ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เตือนใจ เทียนทอง (2546: 78) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของวัยรุ่น ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ศึกษาอยู่ในเขตการศึกษา 1 จำนวน 546 คน ผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อมวลชนสูง มีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพสูงกว่าวัยรุ่นที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อมวลชนต่ำ พบผลในกลุ่มรวม กลุ่มเพศชายและเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อมรลักษณ์ วาทหงษ์ (2545: 75-77) ศึกษาการรับรู้การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการซื้อสินค้าและบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริโภคที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจเคยซื้อหรือไม่เคยซื้อสินค้าและบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต จำนวน 385 คน ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้การโฆษณาและประชาสัมพันธ์จากสื่อประเภทต่าง ๆ กับทัศนคติต่อการซื้อสินค้าและบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตไม่มีความสัมพันธ์กันในด้านรวม แต่เมื่อวิเคราะห์เป็น

รายด้านพบว่า การรับรู้การโฆษณาและประชาสัมพันธ์จากอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ และหนังสือพิมพ์/นิตยสาร มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการซื้อสินค้าและบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่าอาร์ เท่ากับ .13, .21 และ .17 ตามลำดับ)

ภูมิหลังกับพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

ลักษณะภูมิหลังที่แตกต่างกันของบุคคล อาจก่อให้เกิดความต้องการ การแสดงพฤติกรรมของบุคคลแตกต่างกันไป บุคคลที่มีลักษณะภูมิหลังที่คล้ายคลึงกัน จะมีพฤติกรรมกรรมการรับสื่อคล้ายคลึงกันด้วย ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยศึกษาภูมิหลังที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ เพศ และคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสม เนื่องจากเป็นลักษณะส่วนบุคคล มิใช่ลักษณะที่บุคคลได้รับจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ในส่วนของเพศ ซึ่งพบว่าเพศหญิงและชายมีความแตกต่างกันมาตั้งแต่กำเนิด ไม่ว่าจะเป็นลักษณะทางร่างกาย ตลอดจนการพัฒนาทักษะต่างๆ (กาญจนา โชคเหรียญสุขชัย. 2550: 72) เด็กหญิงจะมีสัญชาตญาณของความเป็นหญิงมาโดยกำเนิด และเด็กชายจะรู้ว่าตนเองเมื่อโตขึ้นเขาจะไม่เหมือนกับผู้หญิงอย่างแน่นอน เบอร์นาร์ด (ฟองพัคตร์ จิงวิมุติพันธ์. 2541: 17-21; อ้างอิงจาก Bernard. 1984: 986-991) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของแบบทดสอบในมาตรวัดความเป็นชายและหญิง โดยกล่าวว่า ลักษณะความเป็นชาย เป็นความรู้สึกหรือพฤติกรรมอย่างหนึ่งของบุคคลที่แสดงออกในลักษณะของความมีอำนาจในสังคม การตัดสินใจด้วยปัญญา ความมีอิสระ เลือดนักสู้ ส่วนลักษณะความเป็นหญิงนั้น เป็นความรู้สึกหรือพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกในลักษณะของความผูกพัน การทนุถนอม การยอมตาม ความสนใจตนเอง ซึ่งวันทะนี วาสิกะสิน (สายสุณีย์ อุดมณา. 2541: 94 อ้างอิงจาก วันทะนี วาสิกะสิน. 2526: 65) ได้กล่าวว่าสังคมได้กำหนดบทบาทของเพศสำหรับชายหญิงให้มีบทบาทต่างกันตามความคาดหวังของสังคม เพศหญิงถูกอบรมสั่งสอนให้เป็นคนเรียบร้อย สงบเสงี่ยม อ่อนน้อม ประพฤติตนอยู่ในกรอบระเบียบ ประเพณีของสังคมไทย สังคมมักเข้มงวดกับความประพฤติของเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย ด้วยเหตุนี้อาจทำให้เด็กชายมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสมหรือกระทำผิดได้มากกว่าเด็กหญิง จากผลการศึกษาของเกศณี ดิพพะมงคล (2545: 133) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีการปรับตัวทางสังคมได้ดีกว่าเพศชาย จึงน่าจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของเพศทำให้บุคคลมีพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารต่างกัน กล่าวคือ เพศหญิงมีแนวโน้มและมีความต้องการที่จะส่งหรือรับข่าวสารมากกว่าเพศชาย ความต้องการของบุคคลนั้นอาจแตกต่างกันไป โดยเพศชายจะแสวงหาอำนาจ สถานภาพ การครอบครอง พวกเขาจะแสวงหาแหล่งข้อมูลข่าวสารที่มากมาย การเล่นเกมที่รุนแรง การแสดงออกในเรื่องเพศผ่านการสนทนา (Chat) และมีการเข้าเว็บไซต์เกี่ยวกับเรื่องทางเพศ ในขณะที่เพศหญิงจะใช้เวลาสนทนา (Chat) เพื่อแสวงหาการได้รับการสนับสนุน การยอมรับ ความสัมพันธ์กับเพื่อนหรือคู่รัก ความรู้สึกเป็นเจ้าของในสภาพแวดล้อมที่ไม่กดดัน ส่วนวัยรุ่นนั้นก็อาจจะมองหาความมั่นใจในตนเอง ต้องการได้รับการยอมรับ (ธนิกานต์ มาชะศิริรานนท์. 2545:49)

ด้านคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสม กุญชรี คำชาย (2540: 190) กล่าวว่าผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูง เป็นผู้ที่มีความสามารถทั่วไปสูงกว่าผู้ที่มีระดับสติปัญญาดำ อาจกล่าวได้ว่าผู้ที่มีสติปัญญาสูงสามารถเรียนรู้ได้เร็วกว่า เข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ดีกว่า และมีการกระทำที่เหมาะสมกับสถานการณ์มากกว่าผู้ที่มีสติปัญญาดำ จึงน่าจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างกันของนักเรียนที่มีคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสมที่แตกต่างกัน ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกัน ซึ่งจารุกร พุทธการุณย์วงศ์ (2549) ศึกษาปัญหา สาเหตุ และผลสืบเนื่องจากการสนทนาทางอินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุระหว่าง 16-18 ปี จำนวน 1,572 คน ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับปัญหา สาเหตุ และผลสืบเนื่องจากการสนทนาทางอินเทอร์เน็ต ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านสถานที่ในการสนทนาทางอินเทอร์เน็ต และด้านค่าใช้จ่ายในการสนทนาทางอินเทอร์เน็ต โดยรวมทุกด้านและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงคาดว่าปัจจัยภายใน-ภายนอก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ และภูมิหลังที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่ออธิบายและทำนายพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยตัวแปรปัจจัยภายใน-ภายนอก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน-ภายนอก ที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ 3) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณระหว่างนักเรียนที่มีเพศและคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสมต่างกัน ในบทนี้ได้กล่าวถึง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างและรายละเอียดของเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การหาคุณภาพเครื่องมือ วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2550 เขตการศึกษา 1, 2 และ 3 แบ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 37,306 คน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 34,965 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 33,789 คน

จากการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2548 ของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (2549: 64, 62) มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 21,838 คน แบ่งเป็นเพศหญิง 11,882 คน (ร้อยละ 54.4) ชาย 9,956 คน (ร้อยละ 45.6) พบว่า มีการใช้อินเทอร์เน็ตจากที่บ้านมากที่สุด (ร้อยละ 66.7) และพบว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมีแนวโน้มที่จะใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่าผู้ที่อยู่นอกเขตเมือง จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงว่าประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้มีการใช้อินเทอร์เน็ตจากที่บ้าน ส่วนในโรงเรียน นักเรียนได้ใช้อินเทอร์เน็ตจากการเรียนการสอนอยู่แล้วในการจัดการเรียนการสอนของครู

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2550 และเมื่อกะประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วยความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวนไม่ต่ำกว่า 395 คน

(พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543: 285 อ้างอิงจาก Yamane. 1967:886-887) การสุ่มเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

1. สุ่มโรงเรียนจากเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 3 เขตมาเขตละ 1 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้ทั้งสิ้น 3 โรงเรียน
2. สุ่มห้องเรียนในแต่ละระดับชั้นของแต่ละโรงเรียนมาระดับชั้นละ 1 ห้อง ได้โรงเรียนละ 3 ห้องเรียน รวมเป็นทั้งหมด 9 ห้องเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 405 คน
3. เมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลจริง พบว่าห้องเรียนในแต่ละระดับชั้นของแต่ละโรงเรียนมีกลุ่มตัวอย่างประมาณห้องละ 40 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 360 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อถามรายละเอียดส่วนบุคคลของนักเรียน ได้แก่ เพศ คะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสม เป็นลักษณะให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัจจัยภายใน ได้แก่

2.1 แบบสอบถามการคิดอย่างมีเหตุผล ใช้แบบสอบถามการคิดอย่างมีเหตุผลของ ผจกจิต อินทสุวรรณ และคณะ (2547) แสดงถึงเหตุผลในการตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน พร้อมตัวเลือก 4 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน นอกนั้นให้ 0 คะแนน ดังนั้น คำถามของแต่ละข้อผู้ตอบจะได้คะแนน 0-1 คะแนน

2.2 แบบสอบถามการควบคุมตนเอง วัดความสามารถในการกำหนดตนเองของบุคคล ด้านความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ในสิ่งที่มีคุณค่าหรือในทางดี และละเว้นในทางไม่ดี ใช้แบบสอบถามการควบคุมตนเองของ ผจกจิต อินทสุวรรณ และคณะ (2539) ข้อความที่ใช้ในแบบสอบถามแสดงถึงความสามารถในการกำหนดตนเองของบุคคลในสภาพการณ์ต่างๆ ให้ผู้ตอบระบุว่าตนเองสามารถควบคุมตนเองได้ในระดับใดในแต่ละสถานการณ์ มีระดับให้ตอบ 3 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 3 ระดับ โดยข้อความที่เป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน “ปฏิบัติมาก” ให้ 3 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ปฏิบัติน้อย” ให้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน มีทั้งหมด 11 ข้อความ

2.3 แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อสังคม วัดการที่บุคคลเข้าใจ สนใจ และตั้งใจปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบ กฎเกณฑ์ของสังคม คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายมีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 5 อันดับ โดยข้อความที่เป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” 5 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน

2.4 แบบสอบถามเจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ วัดความรู้สึกชอบ พอใจในการรับสื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อใช้ในการศึกษาหาความรู้ เพื่อความบันเทิง สนุกสนาน และเพื่อการติดต่อสื่อสาร วัดโดยแบบสอบถามที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ อุมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547) และดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2547) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวก และข้อความทางลบ เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 5 อันดับ โดยข้อความที่เป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” 5 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัจจัยภายนอก ได้แก่

3.1 การได้รับตัวแบบ

3.1.1 แบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากครอบครัว วัดการเห็น หรือรับรู้ การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของบุคคลในครอบครัวในการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ การพูดคุยกล่าวถึงเนื้อหาทางการศึกษาหาความรู้ ด้านความบันเทิงสนุกสนาน และด้านการติดต่อสื่อสาร ที่ได้จากการรับสื่ออินเทอร์เน็ตของบุคคลในครอบครัว วัดได้จากแบบสอบถามที่ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของอุมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 5 อันดับ โดยข้อความที่เป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” 5 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน

3.1.2 แบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากเพื่อน วัดการเห็นหรือรับรู้การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างจากเพื่อนในการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ การพูดคุยกล่าวถึงเนื้อหาทางการศึกษาหาความรู้ ด้านความบันเทิงสนุกสนาน และด้านการติดต่อสื่อสาร ที่ได้จากการรับสื่ออินเทอร์เน็ต วัดได้จากแบบสอบถามที่ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของ ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2547) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วยจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 5 อันดับ โดยข้อความที่เป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” 5 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน

3.1.3 แบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากครู วัดเห็นหรือรับรู้การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างจากครูในการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ การพูดคุยกล่าวถึงเนื้อหาทางการศึกษาหาความรู้ ด้านความบันเทิงสนุกสนาน และด้านการติดต่อสื่อสาร ที่ได้จากการรับสื่ออินเทอร์เน็ต วัดจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 5 อันดับ โดยข้อความที่เป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน

“จริงที่สุด” 5 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความทางลบ ให้คะแนนกลับกัน

3.2 การได้รับการสนับสนุนทางสังคม

3.2.1 แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว วัดการรับรู้ว่าคุณคนในครอบครัวปฏิบัติต่อตนเองด้วยการให้ความสนใจ เอาใจใส่ เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการรับสื่ออินเทอร์เน็ต สอบถาม ให้คำปรึกษาหรือแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ กระตุ้นให้สนใจ ค้นคว้าอยู่เสมอ รวมถึงการสนับสนุนด้านอุปกรณ์สำหรับการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ วัดได้จากแบบสอบถามที่ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของ กิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547) เป็นแบบมาตราส่วนค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 5 อันดับ โดยข้อความที่แสดงข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” 5 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน

3.2.2 แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน วัดการได้รับคำแนะนำ การช่วยเหลือในการแก้ปัญหา ให้กำลังใจ ชมเชย การให้รางวัลหรือการลงโทษจากเพื่อนในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วยจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 5 อันดับ โดยข้อความที่เป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” 5 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน

3.3.3 แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู วัดการที่บุคคลได้รับความสนใจ เอาใจใส่ ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการรับสื่ออินเทอร์เน็ต รวมถึงการสนับสนุนทางด้านวัสดุอุปกรณ์ วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วยจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 5 อันดับ โดยข้อความที่เป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” 5 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน

3.3.4 แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ วัดการที่บุคคลรับรู้ข้อมูล จากโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสารต่างๆ ที่กล่าวถึงหรือแสดงถึงการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ วัดได้รับแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 5 อันดับ โดยข้อความที่แสดงเป็นข้อความทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” 5 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ วัดการที่บุคคลใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อทำกิจกรรมด้านการสื่อสาร ด้านการศึกษา ค้นคว้า และด้านบันเทิง โดยพิจารณาไตร่ตรอง ตัดสินใจที่จะเลือกรับโดยคำนึงถึงคุณภาพและคุณประโยชน์ จุดมุ่งหมายในการรับ รู้ขอบเขตปริมาณในการรับ ในปริมาณที่พอเหมาะพอดี และละเว้นการรับที่จะทำให้เดือดร้อน การคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการรับสื่ออินเทอร์เน็ต วัดโดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นข้อความบรรยายที่มีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อมีคะแนน 5 อันดับ โดยข้อความที่แสดงพฤติกรรมทางบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” 5 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน

วิธีการสร้างเครื่องมือวัด

การสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ มีขั้นตอนและวิธีการ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง และแบบวัดตัวแปรต่างๆ โดยแบบสอบถามบางฉบับผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง นำมาจากผู้อื่น และปรับปรุงจากผู้อื่น
3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 การหาความเที่ยงตรง (Validity) นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาข้อความแต่ละข้อในแบบสอบถามแต่ละฉบับว่ามีเนื้อหาตรงตามนิยามปฏิบัติการหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งหมด แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้แบบสอบถามสมบูรณ์มากที่สุด ก่อนนำไปทดลอง

3.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้การคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item total correlation) ตามสูตรของเพียร์สัน (Pearson product correlation) เลือกข้อความที่สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติไว้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543:144)

3.3 นำข้อความที่เลือกไว้ในข้อ 3.2 ของแบบสอบถามแต่ละฉบับไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ของคอนบราค (Cronbach)

คุณภาพเครื่องมือวัด

จากการนำเครื่องมือวัดไปทดลองใช้และนำมาคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ พร้อมกับหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ ดังแสดงในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามแต่ละชุด

แบบสอบถาม	ค่าอำนาจ จำแนก	ค่าความ เชื่อมั่น
ชุดที่ 1 แบบสอบถามการคิดอย่างมีเหตุผล จำนวน 20 ข้อ	.24 – .49	.57
ชุดที่ 2 แบบสอบถามการควบคุมตนเอง จำนวน 11 ข้อ	.13 - .39	.60
ชุดที่ 3 แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน 7 ข้อ	.21 - .41	.63
ชุดที่ 4 แบบสอบถามเจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่อ อินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 6 ข้อ	.22 - .43	.62
ชุดที่ 5 แบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากครอบครัว จำนวน 8 ข้อ	.19 - .48	.80
ชุดที่ 6 แบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากเพื่อน จำนวน 7 ข้อ	.18 - .40	.54
ชุดที่ 7 แบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากครู จำนวน 9 ข้อ	.18 - .44	.69
ชุดที่ 8 แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจาก ครอบครัว จำนวน 8 ข้อ	.36 - .60	.74
ชุดที่ 9 แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจาก เพื่อน จำนวน 7 ข้อ	.13 - .37	.53
ชุดที่ 10 แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจาก ครู จำนวน 8 ข้อ	.28 - .60	.72
ชุดที่ 11 แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจาก สื่อ จำนวน 11 ข้อ	.21 - .57	.63
ชุดที่ 12 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรับสื่ออินเทอร์เน็ต อย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 15 ข้อ	.08 - .62	.74

หมายเหตุ จากการหาคุณภาพเครื่องมือวัด พบว่ามีข้อคำถามของแบบสอบถามบางชุดมีค่าอำนาจจำแนกน้อยกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ผู้วิจัยยังคงนำมาใช้ เพื่อให้มีความครอบคลุมองค์ประกอบของนิยามปฏิบัติการ

เกณฑ์การกำหนดช่วงในการแปลความหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งคะแนนของตัวแปรที่ศึกษาเป็น 5 ช่วง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. หาพิสัยของคะแนนตัวแปรที่ศึกษา โดยนำคะแนนสูงสุด ลบ ด้วยคะแนนต่ำสุด
2. ในการแปลความหมายของการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการแปลความหมายของคะแนนเป็น 5 ช่วง โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายในแต่ละช่วง ดังนี้
3. เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนแต่ละช่วงของตัวแปรแต่ละตัว ดังนี้
 - 3.1 การแปลความหมายของคะแนนแบบสอบถามการคิดอย่างมีเหตุผล มีดังนี้
 - 1) มีการคิดอย่างมีเหตุผลมากที่สุด (ช่วงคะแนน 16-18)
 - 2) มีการคิดอย่างมีเหตุผลมาก (ช่วงคะแนน 13-15)
 - 3) มีการคิดอย่างมีเหตุผลปานกลาง (ช่วงคะแนน 8-12)
 - 4) มีการคิดอย่างมีเหตุผลน้อย (ช่วงคะแนน 5-7)
 - 5) มีการคิดอย่างมีเหตุผลน้อยที่สุด (ช่วงคะแนน 2-4)
 - 3.2 การแปลความหมายของคะแนนแบบสอบถามการควบคุมตนเอง มีดังนี้
 - 1) มีการควบคุมตนเองมากที่สุด (ช่วงคะแนน 30-32)
 - 2) มีการควบคุมตนเองมาก (ช่วงคะแนน 27-29)
 - 3) มีการควบคุมตนเองปานกลาง (ช่วงคะแนน 21-26)
 - 4) มีการควบคุมตนเองน้อย (ช่วงคะแนน 18-20)
 - 5) มีการควบคุมตนเองน้อยที่สุด (ช่วงคะแนน 15-17)
 - 3.3 การแปลความหมายของคะแนนแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อสังคม มีดังนี้
 - 1) มีความรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุด (ช่วงคะแนน 31-35)
 - 2) มีความรับผิดชอบต่อสังคมมาก (ช่วงคะแนน 26-30)
 - 3) มีความรับผิดชอบต่อสังคมปานกลาง (ช่วงคะแนน 18-25)
 - 4) มีความรับผิดชอบต่อสังคมน้อย (ช่วงคะแนน 13-17)
 - 5) มีความรับผิดชอบต่อสังคมน้อยที่สุด (ช่วงคะแนน 8-12)
 - 3.4 การแปลความหมายของคะแนนแบบสอบถามเจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ มีดังนี้
 - 1) มีเจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากที่สุด (ช่วงคะแนน 25-28)
 - 2) มีเจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมาก (ช่วงคะแนน 21-24)

- 3) มีเจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณปานกลาง (ช่วงคะแนน 18-20)
- 4) มีเจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณน้อย (ช่วงคะแนน 14-17)
- 5) มีเจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณน้อยที่สุด (ช่วงคะแนน 10-13)

3.5 การแปลความหมายของคะแนนแบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากครอบครัว มีดังนี้

- 1) มีการได้รับตัวแบบจากครอบครัวมากที่สุด (ช่วงคะแนน 35-40)
- 2) มีการได้รับตัวแบบจากครอบครัวมาก (ช่วงคะแนน 29-34)
- 3) มีการได้รับตัวแบบจากครอบครัวปานกลาง (ช่วงคะแนน 20-28)
- 4) มีการได้รับตัวแบบจากครอบครัวน้อย (ช่วงคะแนน 14-19)
- 5) มีการได้รับตัวแบบจากครอบครัวน้อยที่สุด (ช่วงคะแนน 8-13)

3.6 การแปลความหมายของคะแนนแบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากเพื่อน มีดังนี้

- 1) มีการได้รับตัวแบบจากเพื่อนมากที่สุด (ช่วงคะแนน 31-35)
- 2) มีการได้รับตัวแบบจากเพื่อนมาก (ช่วงคะแนน 26-30)
- 3) มีการได้รับตัวแบบจากเพื่อนปานกลาง (ช่วงคะแนน 21-25)
- 4) มีการได้รับตัวแบบจากเพื่อนน้อย (ช่วงคะแนน 16-20)
- 5) มีการได้รับตัวแบบจากเพื่อนน้อยที่สุด (ช่วงคะแนน 11-15)

3.7 การแปลความหมายของคะแนนแบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากครู มีดังนี้

- 1) มีการได้รับตัวแบบจากครูมากที่สุด (ช่วงคะแนน 41-45)
- 2) มีการได้รับตัวแบบจากครูมาก (ช่วงคะแนน 36-40)
- 3) มีการได้รับตัวแบบจากครูปานกลาง (ช่วงคะแนน 31-35)
- 4) มีการได้รับตัวแบบจากครูน้อย (ช่วงคะแนน 26-30)
- 5) มีการได้รับตัวแบบจากครูน้อยที่สุด (ช่วงคะแนน 21-25)

3.8 การแปลความหมายของคะแนนแบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว มีดังนี้

- 1) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมากที่สุด (ช่วงคะแนน 35-40)
- 2) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมาก (ช่วงคะแนน 29-34)
- 3) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวปานกลาง (ช่วงคะแนน 24-28)
- 4) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวน้อย (ช่วงคะแนน 18-23)
- 5) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวน้อยที่สุด (ช่วงคะแนน 12-17)

3.9 การแปลความหมายของคะแนนแบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน มีดังนี้

- 1) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนมากที่สุด (ช่วงคะแนน 30-34)
- 2) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนมาก (ช่วงคะแนน 25-29)
- 3) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนปานกลาง (ช่วงคะแนน 21-24)
- 4) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนน้อย (ช่วงคะแนน 16-20)
- 5) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนน้อยที่สุด (ช่วงคะแนน 11-15)

3.10 การแปลความหมายของคะแนนแบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู มีดังนี้

- 1) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูมากที่สุด (ช่วงคะแนน 36-40)
- 2) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูมาก (ช่วงคะแนน 31-35)
- 3) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูปานกลาง (ช่วงคะแนน 25-30)
- 4) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูน้อย (ช่วงคะแนน 20-24)
- 5) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูน้อยที่สุด (ช่วงคะแนน 15-19)

3.11 การแปลความหมายของคะแนนแบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ มีดังนี้

- 1) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อมากที่สุด (ช่วงคะแนน 47-54)
- 2) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อมาก (ช่วงคะแนน 39-46)
- 3) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อปานกลาง (ช่วงคะแนน 31-38)
- 4) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อน้อย (ช่วงคะแนน 23-30)
- 5) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อน้อยที่สุด (ช่วงคะแนน 15-22)

3.12 การแปลความหมายของคะแนนแบบสอบถามพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ มีดังนี้

- 1) มีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากที่สุด (ช่วงคะแนน 63-70)
- 2) มีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมาก (ช่วงคะแนน 55-62)
- 3) มีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณปานกลาง (ช่วงคะแนน 48-54)
- 4) มีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณน้อย (ช่วงคะแนน 40-47)
- 5) มีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณน้อยที่สุด (ช่วงคะแนน 32-39)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา
2. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล กับนักเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ผลที่เป็นจริงมากที่สุด
4. ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามแต่ละฉบับ และดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window 11.5 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1
2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way Analysis of variance) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบการมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) เกิดขึ้น ผู้วิจัยจะทำการเปรียบเทียบรายคู่ต่อ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2
3. ใช้สถิติพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของประชากร ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ร้อยละ (percent)
4. ใช้สถิติทดสอบ t (t-test) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายและทำนายพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยตัวแปรปัจจัยภายใน-ภายนอก เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน-ภายนอก ที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณระหว่างนักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 360 คน ซึ่งหลังจากการเก็บข้อมูลแล้วได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 314 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.22 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน และใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) และสถิติทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
x	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Min	แทน	คะแนนต่ำสุด
Max	แทน	คะแนนสูงสุด
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบเอฟ (F- distribution)
R ²	แทน	ค่าอำนาจในการทำนาย
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ถดถอย
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น (Probability) ของสถิติที่ใช้ทดสอบ

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (x) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

1. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของคะแนนพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งปัจจัยภายใน ได้แก่ การคิดอย่างมีเหตุผล การควบคุมตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม เจตคติต่อการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การได้รับตัวแบบ (การได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู) การได้รับการสนับสนุนทางสังคม (การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ) เป็นตัวแปรทำนายเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

2. ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกที่มีต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพบการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) จะทำการเปรียบเทียบรายคู่ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2

3. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน โดยใช้ทดสอบค่าที (t-test) และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (x) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

การนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างจะนำเสนอคุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตาราง 2-3

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำแนกตามภูมิหลัง

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	137	43.60
หญิง	177	56.40
รวม	314	100.00
คะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสม		
คะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสม 0.00-3.00	122	38.90
คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01-4.00	157	50.00
รวม	297	88.90

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 56.40 มีผลคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01-4.00 จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตาราง 3 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

ตัวแปรที่ศึกษา	x	SD	Min	Max
การคิดอย่างมีเหตุผล	10.08	3.04	2.00	18.00
การควบคุมตนเอง	25.84	2.91	15.00	32.00
ความรับผิดชอบต่อสังคม	26.14	3.52	8.00	35.00
เจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตฯ	21.22	3.53	10.00	28.00
การได้รับตัวแบบจากครอบครัว	25.12	5.84	8.00	40.00
การได้รับตัวแบบจากเพื่อน	25.08	3.33	11.00	35.00
การได้รับตัวแบบจากครู	35.03	5.11	21.00	45.00
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	26.80	5.05	12.00	40.00
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน	23.17	3.74	11.00	34.00
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู	30.72	4.69	15.00	40.00
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ	35.91	5.50	15.00	54.00
พฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตฯอย่างมีวิจารณญาณ	53.91	6.62	32.00	70.00

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 มีความรับผิดชอบต่อสังคม เจตคติต่อพฤติกรรม การรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู อยู่ในระดับมาก และมีการคิดอย่างมีเหตุผล การควบคุมตนเอง การได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ รวมทั้งพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

1. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ดังแสดงในตาราง 4-5

ตาราง 4 เมตริกซ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรการคิดอย่างมีเหตุผล การควบคุมตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม
 เจตคติต่อพฤติกรรมฯ การได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจาก
 ครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ
 กับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

ตัวแปร	(x ₁)	(x ₂)	(x ₃)	(x ₄)	(x ₅)	(x ₆)	(x ₇)	(x ₈)	(x ₉)	(x ₁₀)	(x ₁₁)	(y)
การคิดอย่างมีเหตุผล (x ₁)	-	.28**	.16**	.07	.03	.21**	.17**	.16**	.09	.30**	.19**	.31**
การควบคุมตนเอง (x ₂)		-	.25**	.01	.04	.20**	.20**	.18**	.10	.13*	.03	.20**
ความรับผิดชอบต่อสังคม (x ₃)			-	.04	.04	.29**	.25**	.20**	.15**	.28**	.19**	.36**
เจตคติต่อพฤติกรรมฯ (x ₄)				-	.34**	.09	.08	.11	.16**	.10	.17**	.07
การได้รับตัวแบบจากครอบครัว (x ₅)					-	.15**	.06	.27**	.13*	-.00	.15**	.05
การได้รับตัวแบบจากเพื่อน (x ₆)						-	.37**	.29**	.27**	.34**	.28**	.37**
การได้รับตัวแบบจากครู (x ₇)							-	.29**	.22**	.42**	.32**	.28**
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว (x ₈)								-	.28**	.36**	.26**	.32**
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน (x ₉)									-	.22**	.22**	.26**
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู (x ₁₀)										-	.45**	.51**
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ (x ₁₁)											-	.36**
พฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ (y)												-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากที่สุดคือ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู (r เท่ากับ .51) รองลงมาคือ การได้รับตัวแบบจากเพื่อน (r เท่ากับ .37)

ตัวแปรปัจจัยภายในที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากที่สุดคือ ความรับผิดชอบต่อสังคม (r เท่ากับ .36) รองลงมาคือ การคิดอย่างมีเหตุผล (r เท่ากับ .31)

ตัวแปรปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากที่สุดคือ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู (r เท่ากับ .51) รองลงมาคือ การได้รับตัวแบบจากเพื่อน (r เท่ากับ .37)

ตัวแปรปัจจัยภายในที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยกันมากที่สุดคือ การคิดอย่างมีเหตุผลกับการควบคุมตนเอง (r เท่ากับ .28) รองลงมาคือ การควบคุมตนเองกับความรับผิดชอบต่อสังคม (r เท่ากับ .25)

ตัวแปรปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยกันมากที่สุดคือ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูกับการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ (r เท่ากับ .45) การได้รับตัวแบบจากเพื่อนกับการได้รับตัวแบบจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวกับการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู (r เท่ากับ .37 และ .36 ตามลำดับ)

ตาราง 5 แสดงอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

จากตัวแปรการคิดอย่างมีเหตุผล การควบคุมตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมฯ การได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ

ตัวทำนาย	b	β	t	p
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู	.32	.32	5.91	.00
ความรับผิดชอบต่อสังคม	.18	.18	3.79	.00
การได้รับตัวแบบจากเพื่อน	.15	.15	3.08	.00
การคิดอย่างมีเหตุผล	.13	.13	2.76	.01
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ	.11	.11	2.25	.02
a = .20	R = .61	$R^2 = .37$		
F = 36.26 (p = .00)	SE = .40	$R^2_{adj} = .36$		

จากตาราง 5 พบว่าตัวแปร 5 ตัวร่วมกันอธิบายพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตได้อย่างมี วิจารณ์ญาณ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานครได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ตัวแปรที่สำคัญได้แก่ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู ความรับผิดชอบต่อสังคม การ ได้รับตัวแบบจากเพื่อน การคิดอย่างมีเหตุผล และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ โดย ร่วมกันอธิบายได้ 37%

2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์การมี ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยภายใน ได้แก่ การคิดอย่างมีเหตุผล การควบคุมตนเอง ความรับผิดชอบ ต่อสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมฯ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การได้รับตัวแบบจากครอบครัว การ ได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู และการได้รับ การสนับสนุนทางสังคมจากสื่อที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณ์ญาณ โดย กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพบการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) จะทำการ เปรียบเทียบรายคู่ พร้อมการเขียนกราฟแสดงปฏิสัมพันธ์ประกอบ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2 การ เสนอผลการวิเคราะห์เป็นดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางเพื่อพิจารณาการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการคิด อย่างมีเหตุผล การควบคุมตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมฯ การได้รับตัว แบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู การได้รับการสนับสนุนทาง สังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคม จากครู และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี วิจารณ์ญาณ

ตาราง 6 แสดงค่าสถิติพื้นฐานพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำแนกตามการคิดอย่างมีเหตุผล (A) การควบคุมตนเอง (B) ความรับผิดชอบต่อสังคม (C) เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ (D) การได้รับตัวแบบจากครอบครัว (E) การได้รับตัวแบบจากเพื่อน (F) การได้รับตัวแบบจากครู (G) การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว (H) การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน (I) การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู (J) และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ (K)

		ปัจจัยภายใน																							
ปัจจัยภายนอก	ปัจจัย	A						B						C						D					
		สูง			ต่ำ			สูง			ต่ำ			สูง			ต่ำ			สูง			ต่ำ		
		N	x	SD	N	x	SD	N	x	SD	N	x	SD	N	x	SD	N	x	SD	N	x	SD	N	x	SD
E	สูง	74	1.78	.41	64	1.67	.47	100	1.70	.46	86	1.57	.50	80	1.79	.41	67	1.70	.46	106	1.59	.49	46	1.59	.50
	ต่ำ	90	1.41	.49	86	1.43	.50	64	1.39	.49	64	1.48	.50	84	1.38	.49	83	1.40	.49	58	1.55	.50	104	1.51	.50
F	สูง	78	1.83	.37	60	1.60	.49	98	1.79	.40	88	1.46	.50	88	1.85	.36	59	1.59	.49	75	1.77	.42	77	1.41	.50
	ต่ำ	62	1.68	.47	114	1.28	.45	42	1.69	.47	86	1.31	.47	52	1.61	.49	115	1.29	.45	65	1.75	.43	97	1.37	.48
G	สูง	86	1.79	.41	52	1.63	.49	113	1.72	.45	73	1.51	.50	97	1.82	.38	50	1.60	.49	86	1.75	.43	66	1.38	.49
	ต่ำ	79	1.58	.50	97	1.29	.45	52	1.61	.49	76	1.31	.47	68	1.50	.50	99	1.31	.47	79	1.62	.49	83	1.43	.50
H	สูง	81	1.86	.34	57	1.54	.50	106	1.80	.40	80	1.42	.50	89	1.84	.37	58	1.60	.49	84	1.74	.44	68	1.41	.49
	ต่ำ	75	1.56	.50	101	1.32	.47	50	1.54	.50	78	1.37	.49	67	1.55	.50	100	1.28	.45	72	1.69	.46	90	1.39	.49
I	สูง	69	1.81	.39	69	1.65	.48	92	1.73	.44	94	1.55	.50	78	1.83	.37	69	1.65	.48	81	1.68	.47	71	1.49	.50
	ต่ำ	73	1.59	.49	103	1.30	.46	50	1.64	.48	78	1.31	.46	64	1.53	.50	103	1.30	.46	61	1.72	.45	101	1.40	.49
J	สูง	103	1.82	.38	35	1.46	.50	118	1.83	.38	68	1.31	.46	107	1.85	.36	40	1.47	.50	96	1.77	.42	56	1.28	.45
	ต่ำ	79	1.71	.46	97	1.18	.39	64	1.67	.47	64	1.20	.40	75	1.67	.47	92	1.16	.37	86	1.78	.42	76	1.24	.43
K	สูง	83	1.87	.34	55	1.53	.50	95	1.80	.40	91	1.47	.50	88	1.83	.38	59	1.63	.49	89	1.76	.43	63	1.35	.48
	สูง	73	1.59	.49	103	1.30	.46	61	1.64	.48	67	1.25	.44	68	1.62	.49	99	1.23	.42	67	1.70	.46	95	1.40	.49

ตาราง 7 แสดงค่าสถิติทดสอบ F จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ จำแนกตามตัวแปรการคิดอย่างมีเหตุผล การได้รับรูปแบบจากครอบครัว การได้รับรูปแบบจากเพื่อน การได้รับรูปแบบจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
การคิดอย่างมีเหตุผล (A)	1	7.27	32.44	.00
การได้รับรูปแบบจากครอบครัว (B)	1	.17	.74	.39
AxB	1	.33	1.48	.22
การคิดอย่างมีเหตุผล (A)	1	4.15	20.83	.00
การได้รับรูปแบบจากเพื่อน (F)	1	7.30	36.61	.00
AxF	1	.50	2.46	.12
การคิดอย่างมีเหตุผล (A)	1	5.71	27.05	.00
การได้รับรูปแบบจากครู (G)	1	3.76	17.80	.00
AxG	1	.35	1.67	.20
การคิดอย่างมีเหตุผล (A)	1	5.31	25.73	.00
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว (H)	1	5.98	28.96	.00
AxH	1	.11	.54	.46
การคิดอย่างมีเหตุผล (A)	1	6.28	29.71	.00
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน (I)	1	3.82	18.08	.00
AxI	1	.32	1.49	.22
การคิดอย่างมีเหตุผล (A)	1	2.46	13.98	.00
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู (J)	1	12.97	73.79	.00
AxJ	1	.39	2.24	.14
การคิดอย่างมีเหตุผล (A)	1	4.75	23.52	.00
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ (K)	1	7.36	36.45	.00
AxK	1	.05	.25	.62

จากตาราง 7 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการคิดอย่างมีเหตุผลกับการได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ ที่มีต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แต่เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว คือ ตัวแปรการคิดอย่างมีเหตุผล พบว่า นักเรียนที่การคิดอย่างมีเหตุผลมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่มีการคิดอย่างมีเหตุผลน้อย ตัวแปรการได้รับตัวแบบจากเพื่อน พบว่า นักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากเพื่อนมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากเพื่อนน้อย ตัวแปรการได้รับตัวแบบจากครู พบว่า นักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครูมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครูน้อย ตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวน้อย ตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนน้อย ตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูน้อย และตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อน้อย แต่ไม่พบผลในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัว

ตาราง 8 แสดงค่าสถิติทดสอบ F จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ จำแนกตามตัวแปรการควบคุมตนเอง การได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
การควบคุมตนเอง (B)	1	2.95	12.46	.00
การได้รับตัวแบบจากครอบครัว (E)	1	.02	.11	.74
BxE	1	.95	4.01	.04

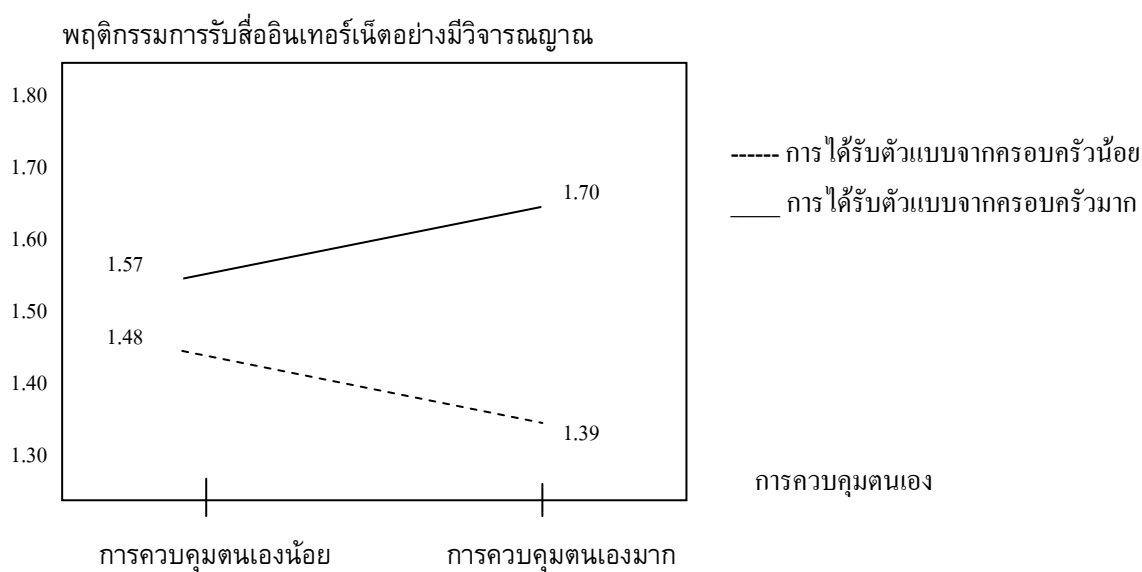
ตาราง 8 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
การควบคุมตนเอง (B)	1	1.16	5.52	.02
การได้รับตัวแบบจากเพื่อน (F)	1	8.76	41.56	.00
BxF	1	.04	.18	.67
การควบคุมตนเอง (B)	1	1.16	5.52	.02
การได้รับตัวแบบจากเพื่อน (F)	1	8.76	41.56	.00
BxF	1	.04	.18	.67
การควบคุมตนเอง (B)	1	1.65	7.38	.01
การได้รับตัวแบบจากครู (G)	1	4.89	21.83	.00
BxG	1	.12	.53	.47
การควบคุมตนเอง (B)	1	1.81	8.39	.00
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว (H)	1	5.43	25.10	.00
BxH	1	.79	3.68	.06
การควบคุมตนเอง (B)	1	2.05	9.14	.00
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน (I)	1	4.74	21.11	.00
BxI	1	.45	2.03	.15
การควบคุมตนเอง (B)	1	1.28	7.16	.01
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู (J)	1	18.02	100.49	.00
BxJ	1	.05	.29	.59
การควบคุมตนเอง (B)	1	2.72	13.07	.00
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ (K)	1	9.62	46.16	.00
BxK	1	.06	.31	.58

จากตาราง 8 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมตนเองกับการได้รับตัวแบบจากครอบครัว ต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F เท่ากับ 4.01 , P เท่ากับ .04) เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ Simple Effect ของคะแนนพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ดังแสดงผลในตาราง 8 แต่ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่าง การควบคุมตนเองกับการได้รับตัวแบบจากเพื่อน การควบคุมตนเองกับการได้รับตัวแบบจากครู การควบคุมตนเองกับการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การควบคุมตนเองกับการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การควบคุมตนเองกับการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ

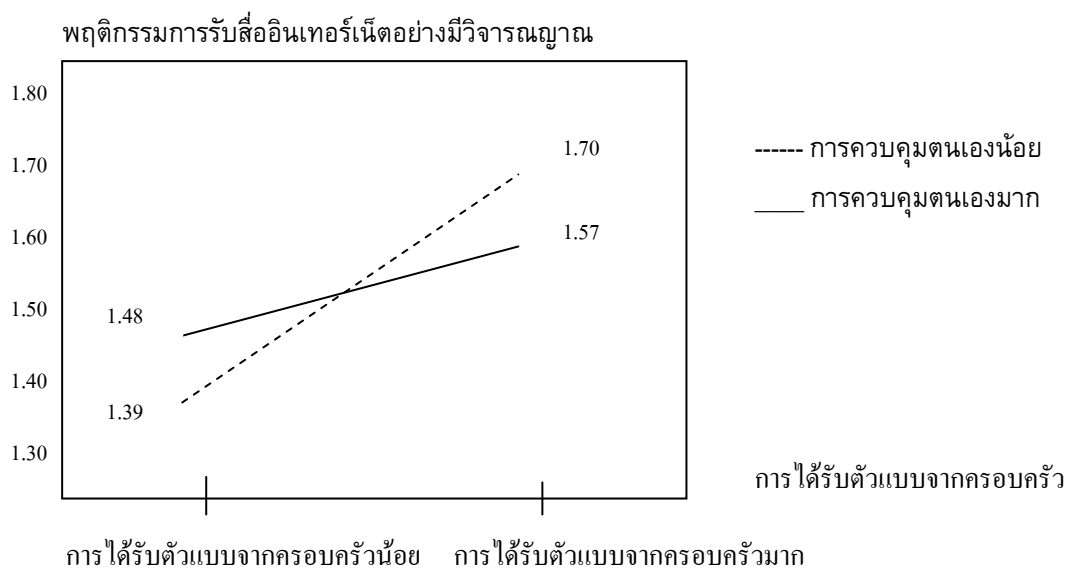
สนับสนุนทางสังคมจากครู และการควบคุมตนเองกับการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ แต่เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว คือ ตัวแปรการควบคุมตนเอง พบว่า นักเรียนที่มีการควบคุมตนเองมาก มีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่มีการควบคุมตนเองน้อย ตัวแปรการได้รับรูปแบบจากเพื่อน พบว่า นักเรียนที่ได้รับรูปแบบจากเพื่อนมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับรูปแบบจากเพื่อนน้อย ตัวแปรการได้รับรูปแบบจากครู พบว่า นักเรียนที่ได้รับรูปแบบจากครูมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับรูปแบบจากครูน้อย ตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวน้อย ตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนน้อย ตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูน้อย และตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อน้อย แต่ไม่พบผลในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับรูปแบบจากครอบครัว

จากการพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมตนเองกับการได้รับรูปแบบจากครอบครัว ต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยได้เขียนกราฟแสดงปฏิสัมพันธ์ ดังภาพประกอบ 2 และ 3 และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ตามตาราง 9 เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระคู่ใดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบผลคือ ในกลุ่มนักเรียนที่มีการควบคุมตนเองมาก นักเรียนที่ได้รับรูปแบบจากครอบครัวมาก มีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับรูปแบบจากครอบครัวน้อย แต่ไม่พบในกลุ่มอื่น

ภาพประกอบ 2 กราฟแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่าง การควบคุมตนเอง และการได้รับตัวแบบจากครอบครัว ที่มีต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

จากภาพประกอบ 2 แสดงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นแบบ Ordinal นั่นคือ ในกลุ่มนักเรียนที่มีการควบคุมตนเองมาก นักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัวมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัวน้อย และในกลุ่มนักเรียนที่มีการควบคุมตนเองน้อย นักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัวมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัวน้อย

ภาพประกอบ 3 แสดงปฏิสัมพันธ์แบบ Disordinal ระหว่างการได้รับตัวแบบจากครอบครัว และการควบคุมตนเอง ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

จากภาพประกอบ 3 แสดงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นแบบ Disordinal นั่นคือ ในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัวมาก นักเรียนที่มีการควบคุมตนเองน้อย จะมีพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่มีการควบคุมตนเองมาก และในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัวน้อย นักเรียนที่มีการควบคุมตนเองมาก จะมีพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่มีการควบคุมตนเองน้อย

ตาราง 9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการควบคุมตนเอง และการได้รับตัวแบบจากครอบครัว เมื่อตัวแปรหนึ่งคงที่

การควบคุมตนเอง	การได้รับตัวแบบจากครอบครัว	n	code	mean	12 (1.57)	11 (1.48)	21 (1.39)
มาก	มาก	100	22	1.70	.13	.22*	.31*
น้อย	มาก	64	12	1.57		.09	.18*
น้อย	น้อย	64	11	1.48			.09
มาก	น้อย	86	21	1.39			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีการควบคุมตนเองมาก นักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัวมาก มีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัวน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบในกลุ่มอื่น

ตาราง 10 แสดงค่าสถิติทดสอบ F จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมการรับสื่อ

อินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ จำแนกตามตัวแปรความรับผิดชอบต่อสังคม การได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคม จากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจาก ครู และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความรับผิดชอบต่อสังคม (C)	1	9.82	45.38	.00
การได้รับตัวแบบจากครอบครัว (E)	1	.09	.43	.51
CxE	1	.20	.95	.33
ความรับผิดชอบต่อสังคม (C)	1	5.25	26.59	.00
การได้รับตัวแบบจากเพื่อน (F)	1	6.14	31.11	.00
CxF	1	.09	.43	.51
ความรับผิดชอบต่อสังคม (C)	1	6.79	32.71	.00
การได้รับตัวแบบจากครู (G)	1	3.07	14.82	.00
CxG	1	.03	.12	.72
ความรับผิดชอบต่อสังคม (C)	1	7.06	35.06	.00
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว (H)	1	4.90	24.34	.00
CxH	1	.02	.10	.75
ความรับผิดชอบต่อสังคม (C)	1	8.11	39.21	.00
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน (I)	1	3.21	15.55	.00
CxI	1	.05	.22	.64
ความรับผิดชอบต่อสังคม (C)	1	4.20	24.64	.00
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู (J)	1	13.20	77.49	.00
CxJ	1	.28	1.65	.20

ตาราง 10 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
ความรับผิดชอบต่อสังคม (C)	1	6.93	35.83	.00
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ (K)	1	6.50	33.62	.00
CxJ	1	.63	3.26	.07

จากตาราง 10 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับการได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ ที่มีต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แต่เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว คือ ตัวแปรความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า นักเรียนที่ความรับผิดชอบต่อสังคมมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมน้อย ตัวแปรการได้รับตัวแบบจากเพื่อน พบว่า นักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากเพื่อนมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากเพื่อนน้อย ตัวแปรการได้รับตัวแบบจากครู พบว่า นักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครูมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครูน้อย ตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวน้อย ตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนน้อย ตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูน้อย และตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อน้อย แต่ไม่พบผลในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัว

ตาราง 11 แสดงค่าสถิติทดสอบ F จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมกรรมการรับสื่อ

อินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ จำแนกตามตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ต
 อย่างมีวิจารณญาณความรับผิดชอบต่อสังคม การได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบ
 จากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับ
 การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู และการได้รับการ
 สนับสนุนทางสังคมจากสื่อ

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	p
เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตฯ (D)	1	.25	.99	.32
การได้รับตัวแบบจากครอบครัว (E)	1	.04	.17	.68
DxE	1	.02	.08	.77
เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตฯ (D)	1	.08	.37	.55
การได้รับตัวแบบจากเพื่อน (F)	1	10.54	49.10	.00
DxF	1	.01	.06	.81
เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตฯ (D)	1	.13	.56	.46
การได้รับตัวแบบจากครู (G)	1	6.17	27.16	.00
DxG	1	.70	3.10	.08
เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตฯ (D)	1	.09	.38	.54
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว (H)	1	7.74	34.57	.00
DxH	1	.01	.04	.85
เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตฯ (D)	1	.04	.16	.69
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน (I)	1	4.77	20.53	.00
DxI	1	.32	1.36	.24
เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตฯ (D)	1	.03	.17	.68
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู (J)	1	19.89	108.32	.00
DxJ	1	.06	.33	.56
เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตฯ (D)	1	.00	.01	.91
การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ (K)	1	9.76	45.04	.00
DxK	1	.24	1.13	.29

จากตาราง 11 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี
 วิจารณ์ญาณกับการได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจาก
 ครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การ
 ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ ที่มีต่อพฤติกรรม
 การรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณ์ญาณ แต่เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว คือ ตัวแปรการ
 ได้รับตัวแบบจากเพื่อน พบว่า นักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากเพื่อนมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่อ
 อินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณ์ญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากเพื่อนน้อย ตัวแปรการได้รับตัว
 แบบจากครู พบว่า นักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครูมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี
 วิจารณ์ญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครูน้อย ตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคม
 จากครอบครัว พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมาก จะมีพฤติกรรมการ
 รับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณ์ญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว
 น้อย ตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทาง
 สังคมจากเพื่อนมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณ์ญาณมากกว่านักเรียนที่
 ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนน้อย ตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู พบว่า
 นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี
 วิจารณ์ญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูน้อย และตัวแปรการได้รับการ
 สนับสนุนทางสังคมจากสื่อ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อมาก จะมี
 พฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณ์ญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทาง
 สังคมจากสื่อน้อย แต่ไม่พบผลในกลุ่มนักเรียนที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี
 วิจารณ์ญาณ และนักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัว

3. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณ์ญาณที่มี
 ภูมิหลังแตกต่างกัน โดยใช้ทดสอบค่าที (t-test) และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เพื่อ
 ทดสอบสมมติฐานข้อ 3

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน

ภูมิหลัง	พฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ				
	n	mean	SD	t	p
1. เพศ					
ชาย	137	51.10	.55	-7.05	.00
หญิง	177	56.08	.45		
2. คะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสม					
คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01-4.00	157	54.95	6.52	1.96	.05
คะแนนเฉลี่ยสะสม 0.00-3.00	122	53.42	6.39		

จากตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกันมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนชาย

นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมมาก มีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมน้อย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทที่ผ่านมาได้เสนอการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 360 คน ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน 360 ฉบับ ซึ่งได้รับการตอบกลับมาจำนวน 314 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.22 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยนี้จัดเป็น 3 ประเภทคือ 1) ปัจจัยภายในมี 4 ตัวแปร ได้แก่ การคิดอย่างมีเหตุผล การควบคุมตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม และเจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ 2) ปัจจัยภายนอกมี 7 ตัวแปร ได้แก่ การได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ 3) ภูมิหลัง ได้แก่ เพศ และคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ส่วนตัวแปรตามในการวิจัยครั้งนี้คือ พฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ในบทนี้จะสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน เพื่อจะได้ทราบว่าผลการวิจัยให้การสนับสนุนความคาดหมายที่ได้ตั้งไว้ล่วงหน้ามากน้อยเพียงใด ต่อจากนั้นจึงนำผลการวิจัยไปประสานกับผลการวิจัยอื่นๆ เพื่อให้เกิดภาพที่กว้างขึ้นสามารถที่จะนำมาใช้ในการเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติและวิจัยต่อไป ซึ่งจะนำเสนอรายละเอียดดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย

1. จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่ออธิบายและทำนายพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยตัวแปรปัจจัยภายใน-ภายนอก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน-ภายนอก ที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณระหว่างนักเรียนที่มีเพศและคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสมต่างกัน

2. สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยภายใน ได้แก่ การคิดอย่างมีเหตุผล การควบคุมตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม เจตคติต่อการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การได้รับตัวแบบ (การได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู) การได้รับการสนับสนุนทางสังคม (การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

2. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน ได้แก่ การคิดอย่างมีเหตุผล การควบคุมตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การได้รับตัวแบบจากครอบครัว การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การได้รับตัวแบบจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

3. นักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกัน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรในการวิจัยเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2550 เขตการศึกษา 1, 2 และ 3 ที่มีพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ต แบ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 37,306 คน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 34,965 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 33,789 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2550 เขตการศึกษา 1, 2 และ 3 แบ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 จำนวน 360 คน และได้กลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยกลับมา จำนวนรวม 314 คน คิดเป็นร้อยละ 87.22

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบ และแบบวัดจำนวน 12 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามการคิดอย่างมีเหตุผล แบบสอบถามการควบคุมตนเอง แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อสังคม แบบสอบถามเจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ แบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากครอบครัว แบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากเพื่อน แบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากครู แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนแบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ และแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1, 2 และ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำแบบสอบถามจำนวน 360 ฉบับ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บข้อมูลจริงได้ทั้งสิ้น 314 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.22

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window 11.5 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1
2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way Analysis of variance) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบการมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) เกิดขึ้น ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ Simple effect ต่อ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2
3. ใช้สถิติพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของประชากร ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ร้อยละ (percent)
4. ใช้สถิติทดสอบ t (t-test) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3

การสรุปผลการวิจัยอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัยจากการศึกษาข้อมูลทั่วไป

นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 314 คน ส่วนมากเป็นเพศหญิง (คิดเป็นร้อยละ 56.40) และมีคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับสูง (คิดเป็นร้อยละ 50.00) นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณปานกลาง โดยมีตัวแปรปัจจัยภายในอย่าง การคิดอย่างมีเหตุผลค่อนข้างมาก การควบคุมตนเองปานกลาง ความรับผิดชอบต่อสังคม และเจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณไม่มาก ส่วนตัวแปรปัจจัยภายนอก พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ได้รับตัวแบบจากครู และการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อปานกลาง ได้รับตัวแบบจากเพื่อน การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ตัวแบบจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และการสนับสนุนทางสังคมจากครูไม่มาก

2. สรุปผลตามสมมติฐาน

1. การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู ความรับผิดชอบต่อสังคม การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การคิดอย่างมีเหตุผล และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ได้ร้อยละ 37 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 โดยตัวแปรที่เข้าทำนายตัวแรกคือ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู (β เท่ากับ .32) ลำดับที่สองคือ ความรับผิดชอบต่อสังคม (β เท่ากับ .18) ลำดับที่สามคือ การได้รับตัวแบบจากเพื่อน (β เท่ากับ .15) ลำดับที่สี่คือ การคิดอย่างมีเหตุผล (β เท่ากับ .13) และลำดับที่ห้าคือ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ (β เท่ากับ .11)

2. พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยภายใน และตัวแปรปัจจัยภายนอก 1 คู่ ได้แก่ การควบคุมตนเอง และการได้รับตัวแบบจากครอบครัว ที่มีต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร

3. นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า นักเรียนที่มีคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากสมมติฐานที่ 1 พบผลว่า ตัวแปรที่สำคัญลำดับแรกในการทำนายพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 คือการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู เนื่องจากการสนับสนุนทางสังคมในการเปลี่ยน หรือแปลความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมไปสู่พฤติกรรมนั้น อาจจะทำให้การสนับสนุนทางด้านจิตใจและอารมณ์ รวมทั้งด้านความสะดวก หรือสร้างสภาพการณ์ของความจริงใจ ความอบอุ่น ความเห็นอกเห็นใจ ให้ข้อมูลข่าวสารหรือแนวคิดใหม่ๆ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ และสวิง สุวรรณ. 2534:170; อ้างอิงจาก Gottlieb, 1978) ซึ่งครูเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดทางสังคม ในการอบรมเด็กทั้งทางด้านวิชาการ การฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และระเบียบวินัยที่เหมาะสม (งามตา วนิทนนท์. 2545:187) เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อการศึกษาหาความรู้และเป็นแหล่งที่รวบรวมความรู้ นานาประการที่จำเป็นต้องใช้ในสังคม โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งในสังคมที่ถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำรงรักษาความรู้ ทักษะ ประเพณี และความเชื่อของสังคมเอาไว้ (ประณต คำนิม. 2549:62; อ้างอิงจาก Berns. 2004: 47) จากการที่โรงเรียนเป็นเสมือนสมองของสังคม ครูจึงมีบทบาทในเรื่องการสนับสนุนทางข้อมูลข่าวสาร (Information support) ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน นอกจากนั้นครูยังเป็นผู้ฝึกฝนความสามารถ และสร้างทัศนคติ ในอันที่จะตอบสนองต่อความต้องการของตัวบุคคลและระบบสังคมด้วย คุณภาพของโรงเรียน ความชำนาญ และรูปแบบในการสอนของครู ความพร้อมของตำราประกอบการเรียน และอุปกรณ์การศึกษาอื่นๆ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของกระบวนการให้ข้อมูลทางการศึกษา อันจะส่งผลถึงความสามารถในการเรียนของนักเรียน (ประณต คำนิม. 2549: 62-63; อ้างอิงจาก Pollitt.1984: 8)

นอกจากครูจะมอบข้อมูลทางวิชาการในวิชาเฉพาะที่ส่งผลต่อความสามารถทางการเรียนตามสาขานั้นๆ โดยตรงแล้ว ครูยังมอบข้อมูลในรูปแบบของการแนะนำทางวิชาการด้วย ซึ่งการ

แนะนำทางวิชาการคือ กระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนมีเป้าหมายในชีวิตและอาชีพชัดเจน และมีการพัฒนางานวางแผนทางการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเหล่านั้น การแนะนำดังกล่าวยังเป็นการให้แนวทาง การสนับสนุน และกำลังใจแก่นักเรียนอีกด้วย (ประณต คำนิม. 2549: 63 อ้างอิงจาก Ebel. 1980:12) และการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เน้นการจัดการเรียนรู้ที่เข้าสู่เฉพาะทาง เน้นความสามารถ ความคิดระดับสูง ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนทั้งด้านอาชีพ การศึกษาเฉพาะทางและการศึกษาต่อ (วัฒนาพร ระบุทุกข. 2545: 21) ประกอบด้วยรายวิชาสาระการเรียนรู้พื้นฐาน และรายวิชาสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ซึ่งหน่วยการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถหลายด้าน เช่น การเลือกใช้และประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศได้เหมาะสม ถูกต้องและมีคุณภาพ (กรมวิชาการ. 2546: 12) การที่ผู้เรียนจะบรรลุตามเป้าหมายของการจัดหลักสูตรการศึกษาในหน่วยการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีได้นั้น ครูจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการให้การสนับสนุนในด้านการรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่เหมาะสม ก็จะนำไปสู่พฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ได้อย่างเหมาะสม

จากสมมติฐานที่ 2 พบผลว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในคือ การควบคุมตนเอง และปัจจัยภายนอกคือ การได้รับตัวแบบจากครอบครัว โดยมีรายละเอียดดังนี้

พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่มีการควบคุมตนเองและการได้รับตัวแบบจากครอบครัว ที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ โดยพบผลชัดเจนเฉพาะในกลุ่มของนักเรียนที่มีการควบคุมตนเองมาก นักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัวมาก จะมีพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัวน้อย แสดงให้เห็นว่าการที่บุคคลจะมีพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ การควบคุมตนเอง และการได้รับตัวแบบจากครอบครัว เนื่องจากการควบคุมตนเองของบุคคลนั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง จากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยที่บุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายและกระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมายด้วยตนเอง การควบคุมตนเองนั้นจะอาศัยแนวทฤษฎีการเรียนรู้แบบการกระทำ (Operant Conditioning) ของ Skinner ซึ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลพวงของพฤติกรรม โดย Skinner ได้อธิบายความสัมพันธ์นี้ว่า เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมแล้วบุคคลจะได้รับสิ่งที่ตามมาคือ ผลกรรม ซึ่งในการควบคุมตนเองก็อาศัยหลักการเช่นเดียวกันนี้ โดยบุคคลเป็นผู้ดำเนินการในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้วยตนเอง ดังนั้นจึงเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลได้ควบคุมสิ่งเร้า หรือควบคุมผลกรรมด้วยตนเอง การที่บุคคลเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย กระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมาย และการควบคุมตัวแปรทั้งภายในและภายนอกของบุคคล ตลอดจนประเมินเป้าหมายด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อเป็นการตอบสนองและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ อันจะมีผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นด้วยตนเองและมีผลระยะยาวต่อพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงนั้นให้มีความคงทนถาวร ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้ก็เท่ากับเป็นการลด

ความสำคัญของอิทธิพลภายนอก และทำให้บุคคลมีอิสระที่จะกำหนดพฤติกรรมของตนเองได้มากขึ้น (ประทีป จินฉ่ำ, 2540:123 อ้างอิงจาก Wilson and O'Leary, 1980)

นอกจากนี้การที่นักเรียนมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณได้ นอกจากจะต้องมีการควบคุมตนเองแล้วนั้น ยังมีปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งร่วมกันทำให้เกิดพฤติกรรมอันพึงประสงค์ คือ การได้รับตัวแบบจากครอบครัว เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันแรกและสถาบันหลักที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดทางสังคมให้แก่เด็ก โดยเฉพาะบิดา มารดา มีบทบาทสำคัญในการเป็นแบบอย่างให้กับบุตรของตนในคุณลักษณะทางจิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรมที่พึงงาม (อรพินทร์ ชูชม และคณะ, 2549: 20) ดังนั้น จากการที่นักเรียนเกิดความคิดในการควบคุมตนเองให้มีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณแล้ว ประกอบกับเห็นตัวแบบจากครอบครัวในการกระทำพฤติกรรมดังกล่าว แล้วได้รับประโยชน์หรือความพึงพอใจจากการกระทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งช่วยสนับสนุนความคิดของตนเอง สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ทำให้บุคคลเกิดการดำเนินการตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ข้อพบนี้เป็นไปตามทฤษฎีของ อัลบานีส ที่กล่าวว่า การที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมมาจากองค์ประกอบ 2 อย่างคือ ลักษณะส่วนบุคคล กับสภาพแวดล้อม โดยที่ลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน จะส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล

จากการศึกษางานวิจัย ไม่มีแนวคิดที่ชัดเจนว่าตัวแปรปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกที่จะมีปฏิสัมพันธ์กัน ทำให้เกิดพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยจึงศึกษาตัวแปรทุกคู่ ดังนั้นอาจจะพบปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรบางคู่ และอาจไม่พบปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรบางคู่ เนื่องจากไม่มีแนวคิดที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น ตัวแปรการคิดอย่างมีเหตุผลกับการได้รับตัวแบบจากครอบครัว ตัวแปรที่กลุ่มตัวอย่างได้รับไม่ใช่ตัวแปรที่แสดงเหตุผลในการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

ภูมิหลังด้านเพศ พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกัน โดยนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนชาย ซึ่งวันทะนีย์ วาสิกะสิน (สายสุนีย์ อุดมหนา, 2541: 94; อ้างอิงจากวันทะนีย์ วาสิกะสิน, 2526: 65) ได้กล่าวว่าสังคมได้กำหนดบทบาทของเพศสำหรับชายหญิงให้มีบทบาทต่างกันตามความคาดหวังของสังคม เพศหญิงถูกอบรมสั่งสอนให้เป็นคนเรียบร้อย สงบ เสงี่ยม อ่อนน้อม ประพฤติตนอยู่ในกรอบระเบียบ ประเพณีของสังคมไทย สังคมมักเข้มงวดกับความประพฤติของเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย ด้วยเหตุนี้อาจทำให้เด็กชายมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสมหรือกระทำผิดได้มากกว่าเด็กหญิง จึงทำให้เด็กหญิงมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากกว่าเด็กชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนิกานต์ มาชะศิริานนท์ (2545: 49) คือ เพศหญิงมีแนวโน้มและมีความต้องการที่จะส่งหรือรับข่าวสารมากกว่าเพศชาย นอกจากนี้เพศหญิงยังมีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อแสวงหาความต้องการผ่อนคลายความเครียด พักผ่อนหย่อนใจ และความต้องการหลีกเลี่ยงปัญหาต่างๆ ในชีวิตสูงกว่าเพศชาย แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงจะใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อหลบหนีจากปัญหาในโลกภายนอก และใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ ลืมความกังวลในชีวิต ส่วน

ผู้ชายจะใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ความต้องการได้รับความพึงพอใจทางอารมณ์ และความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม และมีความนับถือตนเองสูงกว่าเพศ

ในส่วนของการคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสม พบว่า นักเรียนที่มีคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกันเช่นกัน โดยนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมมาก มีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมน้อย กุญชรีย์ คำชาย (2540: 190) กล่าวว่าผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูง เป็นผู้ที่มีความสามารถทั่วไปสูงกว่าผู้ที่มีระดับสติปัญญาต่ำ อาจกล่าวได้ว่าผู้ที่มีสติปัญญาสูงสามารถเรียนรู้ได้เร็วกว่า เข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ดีกว่า และมีการกระทำที่เหมาะสมกับสถานการณ์มากกว่าผู้ที่มีสติปัญญาต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจารุกร พุทธการุณย์วงศ์ (2549: 75) พบว่า นักเรียนที่มีปัญหา สาเหตุ และผลสืบเนื่องจากการสนทนาทางอินเทอร์เน็ต เป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำกว่า 1.99 ลงมา ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.00 ขึ้นไป มีผลสืบเนื่องจากการสนทนาทางอินเทอร์เน็ตทางบวกมากกว่า

จากการสรุปและอภิปรายผลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าตัวแปรปัจจัยภายใน ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสังคม และการคิดอย่างมีเหตุผล และตัวแปรปัจจัยภายนอก ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู การได้รับตัวแบบจากเพื่อน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ สามารถทำนายพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณได้ นอกจากนี้ยังพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยภายใน (การควบคุมตนเอง) และตัวแปรปัจจัยภายนอก (การได้รับตัวแบบจากครอบครัว) ที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณอีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของท่านพระธรรมปิฎก ที่กล่าวว่า พฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลนั้นมาจากองค์ประกอบ 2 อย่างคือ ปัจจัยภายในตัวบุคคล และปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยทางสังคม ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของบุคคล และแนวคิดของอัลบาเนส ที่กล่าวว่าการกระทำพฤติกรรมใดๆ ของบุคคลเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ที่กล่าวมาทั้งหมด ได้ข้อสรุปที่ทำให้ทราบว่า

1. ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู ความรับผิดชอบต่อสังคม การได้รับตัวแบบจากเพื่อน การคิดอย่างมีเหตุผล และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ
2. พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ได้แก่ การควบคุมตนเองกับการได้รับตัวแบบจากครอบครัว ที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

ซึ่งสามารถที่จะเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติและวิจัยได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ผลการวิจัยนี้พบว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู สามารถทำนายพฤติกรรม การรับสื่ออินเทอร์เน็ตได้อย่างมีวิจารณญาณได้ โดยการที่บุคคลได้รับความสนใจ เอาใจใส่จากครูเมื่อมี ปัญหาเกี่ยวกับการรับสื่ออินเทอร์เน็ต การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งความรู้ที่มีประโยชน์และ เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ในด้านการศึกษาหาความรู้ ด้านความบันเทิงสันทนาการ และด้านการ ติดต่อสื่อสาร แนวทางในการค้นคว้าด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสนับสนุนทางด้าน วัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการถ่ายทอดความรู้ ในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมี วิจารณญาณให้เหมาะสมกับความรู้และความต้องการนั้น ครูจะต้องเข้าไปมีบทบาทในการส่งเสริม การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ เช่น เต็มใจตอบคำถามเกี่ยวกับการหาข้อมูลทาง การศึกษาในอินเทอร์เน็ต การแจกเอกสารเกี่ยวกับการใช้อีเมลที่ถูกต้อง เป็นต้น ความรับผิดชอบต่อ สังคมก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้ ทั้งพ่อ แม่ และโรงเรียน รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นตัวแบบ ที่ดีในการรับสื่ออินเทอร์เน็ต การรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีเหตุผล และเข้ามามีบทบาทในการชี้แนะ การรับสื่อมวลชนอย่างมีวิจารณญาณด้วย

2. ผลการวิจัยนี้พบว่า การได้รับตัวแบบจากครอบครัว และการควบคุมตนเอง เป็นตัวแปร สำคัญที่ทำให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งครอบครัวควร เป็นแบบอย่างที่ดีในการรับสื่ออินเทอร์เน็ต เช่น พูดคุยเกี่ยวกับการสแกนไวรัสก่อนเปิดอีเมลที่ได้รับ เพื่อความปลอดภัย กล่าวชื่นชมเนื้อหาทางการศึกษาในอินเทอร์เน็ตว่าดี ให้สาระความรู้ เป็นต้น และควรมีการฝึกการควบคุมตนเองของเด็กนักเรียนในเรื่องการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี วิจารณญาณ ทั้งจากครอบครัวและโรงเรียน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีการควบคุมตนเองมากขึ้น ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียนในการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. จากผลการศึกษาพบว่า อำนาจในการทำนายของตัวแปรปัจจัยภายใน ได้แก่ ความ รับผิดชอบต่อสังคม การคิดอย่างมีเหตุผล และตัวแปรปัจจัยภายนอก ได้แก่ การได้รับการสนับสนุน ทางสังคมจากครู การได้รับตัวแบบจากเพื่อน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ สามารถ ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณได้ 37% หากมีการเพิ่มตัวแปรที่ เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ เช่น ความเครียด การปรับตัว อาจทำให้มีอำนาจในการทำนายเพิ่มขึ้น

2. จากผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู สามารถทำนาย พฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณได้มากที่สุด (β เท่ากับ .32) ควรมีการสร้าง โปรแกรมพัฒนาครูให้สามารถใช้วิธีการสนับสนุนให้เด็กมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี วิจารณญาณได้อย่างถูกต้อง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร. สืบค้นวันที่ 7 กันยายน 2550. จาก
<http://210.1.20.11/dotoonweb/onwebcheck/check2.php>
- กรมวิชาการ. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 1. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2541). การศึกษาสื่อมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์ (Critical Theory) :
แนวคิดและตัวอย่างงานวิจัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : ภาพพิมพ์.
- (2545). สื่อสารมวลชน:ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. (2516). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว-เก็บตัว ความรู้สึก
ผิดชอบ และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา โชคเหรียญสุขชัย. (2550). การสื่อสารเชิงอวัจนภาษา รูปแบบและการใช้. กรุงเทพฯ.
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติรัตน์ ชัยรัตน์. (2547). ประสบการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนสาระ
วิทยาศาสตร์. ปรินซ์นิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิติมา สุรสนธิ. (2541). ความรู้ทางการสื่อสาร. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัย : โรง
พิมพ์ศาลาแดง.
- เกศนี ดิพพะมงคล. (2545). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต การปรับตัว
ทางสังคมอินเทอร์เน็ต และการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน
ปลาย ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย เขต
กรุงเทพมหานคร. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญศรี คำชาย. (2540). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ ห้างหุ้นส่วนจำกัด
9119 เทคนิควินด์.
- ข่าวสด. (2549). ครูสาวเหยื่อหั่นศพ แซ่ตมรณะ “แขกปากี” ฆาตกร. สืบค้นเมื่อวันที่ 5
กรกฎาคม 2550. จาก <http://www.backtohome.org>
- ข่าวสด. (2549). แซ่ตมรณะโผล่อีกกลางขยี้ “ด.ญ. 12”. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2550, จาก
<http://webboard.mthai.com>

- คมกริช ทักษิพา. (2540). พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย. วิทยานิพนธ์
คม. (โสตทัศนศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- งามตา วรินทร์านนท์. (2545). การถ่ายทอดทางสังคมกับพัฒนาการของมนุษย์. เอกสารคำสอน.
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรยา สุวรรณทัต และคณะ. (2533). ความสามารถในการควบคุมตนเองของเด็กไทยในแง่
ของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางการศึกษาการฝึกทักษะและการพัฒนา
จิตลักษณะเพื่อการสร้างพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 44.
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรยา สุวรรณทัต และคณะ. (2521). พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 1 พื้นฐานความเข้าใจทาง
จิตวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- จริญญา เฉลาประโคน. (2546). การพัฒนาเครื่องมือประเมินพฤติกรรมรับผิดชอบและเหตุผล
เชิงจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัด
และประเมินผลการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- จริญญา นวลนรินทร์. (2543). ความมีเหตุผลในทฤษฎีของแม็กซ์ เวเบอร์และเจอร์เกน
ฮาเบอร์มัส. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต. ปีที่ 1 ฉบับที่ 2
(พ.ค.-ส.ค. 43)
- จารุกร พุทธการณย์วงศ์. (2549). การศึกษาปัญหา สาเหตุ และผลสืบเนื่องจากการสนทนาทาง
อินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- จิตตินันท์ เดชะคุปต์. (2538). เจตคติและความพึงพอใจในการบริการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. เอกสาร
การสอนชุดวิชาจิตวิทยาบริการ หน่วยที่ 8. นนทบุรี:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จุฬาพัฒน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. (2547). ปัจจัยจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับชม
รายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุฬามาต ดนเจริญสุข. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการชมละครก่อนข่าว (18.45 น.) ของ
สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ บธ.ม.
(การตลาด) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ไชยรัตน์ บุตรพรหม. (2545). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นในเขต กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณพนธ์ ศศ.ม. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐสุดา สุจินท์กุล. (2541). ปัจจัยด้านครอบครัว การทำงาน และลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ. ปรินญาณพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร. (2547). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม) กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. (2529). การควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2544). ควบกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทส่งเสริมการศึกษาและจริยธรรม.
- (2531). ชุดฝึกอบรม หลักสูตรการเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยม และจริยธรรมของข้าราชการ. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ถ่ายเอกสาร.
- ดุจเดือน พันธุมนาวิน และอัมพร ม้าคนอง. (2547). ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมการพัฒนาการเรียนของครูคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา. การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. ถ่ายเอกสาร.
- เตือนใจ เทียนทอง. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของวัยรุ่น ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 1. ปรินญาณพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพย์วัลย์ สัจจันทร์. (2548). การคิดและการตัดสินใจ. พิมพ์ครั้งที่ 5. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ทิพย์สุดา จันทร์แจ่มหล้า. (2544). ปัจจัยด้านจิตสังคมของผู้ดูแลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์. ปรินญาณพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไทยรัฐ. (2550, 10 กุมภาพันธ์). เผยคนท้องเห็ด 62% เปิดเว็บโป๊. ไทยรัฐ. หน้า 19.

- ธนิกานต์ มาพะศิริานนท์. (2545). **พฤติกรรมการเสพติดอินเทอร์เน็ตและปัจจัยที่มี
ความสัมพันธ์กับการเสพติดอินเทอร์เน็ต ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย.**
วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (วารสารสนเทศ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธานีรัตน์ ยิ่งยง. (2542). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ความสามารถในการ
คิดแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการประชาสัมพันธ์กับนักเรียนที่
เรียนด้วยการสอนตามคู่มือของหน่วยศึกษานิเทศน์ กรมสามัญศึกษา. ปรินญา
นิพนธ์ กศ.บ. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**
- ธีระพร อุวรรณโณ. (2535). **เจตคติ: การศึกษาตามแนวทฤษฎีหลัก. ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.**
- นงนุช โรจนเลิศ. (2533). **การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของนักเรียน
วัยรุ่น. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**
- นารีรัตน์ สุวรรณวาริ. (2543). **พฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของ
นักศึกษาระดับอุดมศึกษา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (เทคโนโลยีการศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**
- ประมะ สตะเวทิน. (2546). **หลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ประณต คำนิม. (2549). **จิตวิทยาวัยรุ่น. ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- ประทีป จินวี. (2540). **การวิเคราะห์พฤติกรรมและการปรับพฤติกรรม. เอกสารประกอบการ
สอน. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ และสวิง สุวรรณ. (2534). **พฤติกรรมศาสตร์ พฤติกรรมสุขภาพ และสุข
ศึกษา. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.**
- ปอแก้ว ศิริจันทร์. (2546). **ผลของการฝึกมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคต
และควบคุมตนเองและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.
ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล. (2543). **“เอนดูเทนเมนต์ : สื่อสารบันเทิงเพื่อการเปลี่ยนแปลง
สังคม” ใน มองสื่อใหม่ มองสังคมใหม่. กรุงเทพฯ : เอ็ดดิสัน เพรส โปรสโปรดักส์.**

ผจงจิต อินทสุวรรณ และคณะ. (2547). **การวิจัยและพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วยปัญญาของเยาวชน**. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

----- . (2539). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการติดยาเสพติดของเยาวชน**. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 55. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ผ่องพักรัตน์ จีระวิมุตพันธ์. **องค์ประกอบบางประการที่เกี่ยวข้องกับลักษณะความเป็นชายและความเป็นหญิงในวัยรุ่นหญิง**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พจนารถ ทองคำเจริญ. (2539). **สภาพ ความต้องการและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ คม. (โสตทัศนศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

พยางค์ จีระพงษ์. (2544). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ระบบ 4 MAT กับกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.บ. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พรปวีร์ บุญสนอง. (2548). **ปัจจัยที่มีผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพรหมพิทยาลัย**. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

พรพิมล เจียมนาครินทร์. (2539). **พัฒนาการวัยรุ่น**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:คอมฟอร์ม จำกัด.

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2537). **เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ**. คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2539). **เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ**. คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ.

----- . (2546). **วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สยาม.

พระพรหมคุณาภรณ์. (2549). **พระพุทธศาสนาพัฒนาคนและสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก.

พรชัย รอดสมจิต. (2527). **ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคมของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ และที่อยู่ครอบครัวปกติในกรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พรรัตน์ แก่นทอง. (2529). **การใช้บทบาทสมมติ พัฒนาความรับผิดชอบต่อชุมชนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง กรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 8. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พลชนัน นิรมิตรไชยนนท์. (2549). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำเสนอ ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พัชนี เชยจรรยา และคณะ. (2534). **แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์ ประมวลศัพท์วิชาการ ทฤษฎีสำคัญ วิธีศึกษาวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พาสณา จุลรัตน์. (2548). **จิตวิทยาการศึกษา**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิมพ์พรรณ กิตติวงศ์ภักดี. (2547). **ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจที่มารับบริการในคลินิกโรคหัวใจ โรงพยาบาลนครปฐม**. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พีระ จิโรสภณ. (2533). **ทฤษฎีการสื่อสาร**. เอกสารประกอบการสอน หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ภาวนา เทียนขาว. (2540). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และความรับผิดชอบต่อสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ด้วยการสอนแบบแก้ปัญหากับการสอนตามคู่มือครู**. ปรินญานิพนธ์ กศ.บ. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มติชน. (2549). **แฮต-ลวง นศ.สาว ปล้ำในกฎจับเณรที่น-คลิปปี้**. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2550. จาก <http://www.thaisafenet.org>
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2536). **การสร้างแบบวัดคุณธรรมความรับผิดชอบ**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มาริษา สก๊อต. (2548). **จิตลักษณะและสถานการณ์ทางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อการทำางานของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์**. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยุวดี เทียรประสิทธิ์. (2536). **จิตวิทยาวัยรุ่น**. เอกสารประกอบการสอน ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รจิตลักษณ์ แสงอุไร. (2548). **การสื่อสารของมนุษย์**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท 21 เซ็นจูรี่. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รัชนี้กร ลักษณะ. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อินเทอร์เน็ตกับพฤติกรรมทางสังคมของวัยรุ่น. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัตติยา โตศรีพลับ. (2546). การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย (SchoolNet Thailand) ในจังหวัดนครปฐม. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนพร ไม้ตราวัฒนา. (2544). พฤติกรรมการรับชมรายการซูริก ขูรทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน. วิทยานิพนธ์ วศ.ม. (สื่อสารมวลชน) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ละม้ายมาศ ศรีทนต์ และจรรยา สุวรรณทัต. (2510). อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาของเด็กที่ตำบลนาป่า อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี. โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตรและคณะ. (2539). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัย. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 60. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรพรรณ พงศ์สวัสดิ์. (2540). ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทั่วไป กับการเปิดรับสื่อวารสารสนเทศของเด็กและเยาวชน ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (วารสารสนเทศ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนาพร ระเบียบทุกข์. (2545). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:พริกหวานกราฟฟิค.
- วันเพ็ญ พิศาลพงศ์. (2536). การถ่ายทอดทางสังคมกับพัฒนาการของมนุษย์. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชชุดา งามอักษร. (2541). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นบูรณาการ และความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการสอนแบบ เอส เอส ซี เอส กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิไลพร จิตต์จุพานนท์. (2543). การเปิดรับ ทักษะ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากเว็บไซต์การศึกษาของนักเรียน ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย (SchoolNET) ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การประชาสัมพันธ์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- ศศกร วุฒิวงศ์ภักดี. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาโท ในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริบุรณ์ สายโกสม. (2548). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศุภอักษร ปรีดาสุทธิจิตต์. (2545). พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวันของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรณีศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. (2549). รายงานผลการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2548. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สมทรง ต้นประเสริฐ. (2544). การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมการป้องกันการล่อลวงละเมิดทางเพศของนักเรียนหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมวาสนา ธนเมธีกุล. (2546). จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สมโชค พลูนาม. (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์กับความรู้สึกรับผิดชอบ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สายสุนีย์ อุดมนา. (2541). ค่านิยมต่อพฤติกรรมทางเพศของนิสิตปริญญาตรี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิริลักษณ์ ตรัยตริงศิริคุณ. (2550). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอาสาสมัครเชิงรุกของนักประชาสัมพันธ์ในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุกัญญา บุรณเดชาชัย. (2549). การสื่อสารมวลชน แนวคิด ทฤษฎี และสถานการณ์ในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุธาสนี ใจเย็น. (2545). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพัตรา สุภาพ. (2539). สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรพงษ์ ชูเดช. ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่สำคัญของนิสิต. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุริยะ พันธุ์ดี. (2536). ความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาในโรงเรียนกับจิตลักษณะและพฤติกรรมก้าวร้าวในนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- แสงทิพ อัครวิริยะกิจ. (2547). พฤติกรรมการคุกคามทางเพศผู้อื่นของนักเรียนชายที่ได้รับสื่อที่แฝงการแสดงออกทางเพศและมีจิตลักษณะควบคุมตนเองแตกต่างกัน : กรณีศึกษาของนักเรียนชาย โรงเรียนในจังหวัดนนทบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัญชลี มุ่งพาลชน. (2550). ความพึงพอใจและพฤติกรรมผู้ชมรายการ “ผู้หญิงถึงผู้หญิง” ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อ.ส.ม.ท. ในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อมรลักษณ์ วาทหงษ์. (2545). การรับรู้การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการซื้อสินค้าและบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรพินทร์ ชูชมและคณะ. (2549). การวิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับจิตสำนึกทางปัญญาและคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 104. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรรถยา เลวจันทร์. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาตรีและนักศึกษาปริญญาโทในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อรัญญา ม้าลายทอง. (2539). การเปิดรับข่าวสารและการใช้การสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของพนักงานในกลุ่มบริษัทล็อกซเลย์ จำกัด(มหาชน). วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การประชาสัมพันธ์). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2548). สื่อมวลชนเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้. รายงานการศึกษา เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 1.สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ.
- อุมาวัลย์ จันทะแก้ว. (2547). อิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ที่ส่งผลต่อค่านิยมทางเพศ ของกลุ่มวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Brant R. Burleson and others. (1994). **Communication of Social Support Messages, Interaction, Relationships, and Community.** London New Delhi.
- Moore and Parker. (1986). **Critical thinking Evaluating Claims and Arguments in Every Life.** California State University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ชูชม
2. รองศาสตราจารย์ฉันทนา ภาคบงกช
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี
4. อาจารย์ทัศนาก ทอภักดี

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการ

ที่ ศธ 0519.12/4 / 84

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒ มิถุนายน 2551

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย

เนื่องด้วย นางสาวปราณี จ้อยรอด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม
การรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี
รองศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินนี่ เป็นคณะกรรมการควบคุม
การทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 3 ห้องเรียน ทำแบบทดสอบการคิดอย่างมีเหตุผล / การควบคุมตนเอง /
ความรับผิดชอบต่อสังคม / เจตคติต่อพฤติกรรมกรรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ / การได้รับตัวแบบ
จากครอบครัว / การได้รับตัวแบบจากเพื่อน / การได้รับตัวแบบจากครู / การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจาก
ครอบครัว / การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน / การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู / การได้รับ
การสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ และ พฤติกรรมกรรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปราณี จ้อยรอด ได้เก็บข้อมูล
เพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-456-7949

ที่ ศธ 0519.12/ 4 /85

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

มีนาคม 2551

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหอวัง

เนื่องด้วย นางสาวปราณี จ้อยรอด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม
การรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี
รองศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินจี่ เป็นคณะกรรมการควบคุม
การทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 3 ห้องเรียน ทำแบบทดสอบการคิดอย่างมีเหตุผล / การควบคุมตนเอง /
ความรับผิดชอบต่อสังคม / เจตคติต่อพฤติกรรมกรรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ / การได้รับตัวแบบ
จากครอบครัว / การได้รับตัวแบบจากเพื่อน / การได้รับตัวแบบจากครู / การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจาก
ครอบครัว / การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน / การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู / การได้รับ
การสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ และ พฤติกรรมกรรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปราณี จ้อยรอด ได้เก็บข้อมูล
เพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-456-7949

ที่ สธ 0519.12/4 /สธ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑ มิถุนายน 2551

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดนายโรง

เนื่องด้วย นางสาวปราณี จ้อยรอด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม
การรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี
รองศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินจี่ เป็นคณะกรรมการควบคุม
การทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 3 ห้องเรียน ทำแบบทดสอบการคิดอย่างมีเหตุผล / การควบคุมตนเอง /
ความรับผิดชอบต่อสังคม / เจตคติต่อพฤติกรรมกรรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ / การได้รับตัวแบบ
จากครอบครัว / การได้รับตัวแบบจากเพื่อน / การได้รับตัวแบบจากครู / การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจาก
ครอบครัว / การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน / การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู / การได้รับ
การสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ และ พฤติกรรมกรรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปราณี จ้อยรอด ได้เก็บข้อมูล
เพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-456-7949

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและค่าสถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถาม

เรื่อง

**ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
ในเขตกรุงเทพมหานคร**

เนื่องด้วยผู้วิจัยซึ่งเป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ กำลังศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือนักเรียน ซึ่งได้รับการเลือกให้เป็นตัวแทนในการให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับตนเอง โดยตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ต่อการพัฒนาบุคคลและสังคมต่อไป ข้อมูลของท่านจะไม่ถูกนำไปเปิดเผยเป็นรายบุคคล และไม่มีผลกระทบต่อการเรียนแต่ประการใด

ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือครั้งนี้เป็นอย่างดี

ยิ่ง

คำชี้แจง : เกี่ยวกับแบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 13 ชุด คือ

- ชุดที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว
- ชุดที่ 2 แบบสอบถามการคิดอย่างมีเหตุผล
- ชุดที่ 3 แบบสอบถามการควบคุมตนเอง
- ชุดที่ 4 แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อสังคม
- ชุดที่ 5 แบบสอบถามเจตคติต่อการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ
- ชุดที่ 6 แบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากครอบครัว
- ชุดที่ 7 แบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากเพื่อน
- ชุดที่ 8 แบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากครู
- ชุดที่ 9 แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว
- ชุดที่ 10 แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน
- ชุดที่ 11 แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู
- ชุดที่ 12 แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ
- ชุดที่ 13 แบบสอบถามพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

ชุดที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำแนะนำในการตอบ : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ และกรอกข้อความลงในช่องคำตอบของท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. คะแนนเฉลี่ยสะสม

ชุดที่ 2 แบบสอบถามการคิดอย่างมีเหตุผล

คำแนะนำในการตอบ : ข้อความในแต่ละข้อเป็นเหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับท่าน ขอให้ท่านสมมติว่าตนเองอยู่ในเหตุการณ์ดังกล่าว และให้เลือกคำตอบข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียวในแต่ละเหตุการณ์ โดยทำเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อที่ท่านเลือก กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ถ้าเดือนนี้ใช้เงินเดือนหมดก่อนสิ้นเดือน ท่านจะอย่างไรเป็นอันดับแรก

- ก. ขอยืมเงินเพื่อนใช้
- ข. โทษตัวเองที่ไม่รู้จักควบคุมการใช้จ่ายเงินให้พอดี
- ค. ไม่ต้องคิดอะไร รีบเขียนจดหมายขอเงินพ่อแม่
- ง. คิดว่าอะไรเป็นสาเหตุให้เงินเดือนหมดก่อนที่ควรจะเป็น

2. ถ้าใกล้สอบแล้วยังดูหนังสือไม่จบ ท่านจะอย่างไร

- ก. คิดว่าครั้งต่อไปจะดูหนังสืออย่างสม่ำเสมอทุกวัน จะได้ไม่ต้องทำงานหนักใกล้สอบ
- ข. นั่งสวดตัวเองว่ามัวแต่เที่ยว ทำให้เสียเวลาไป แต่ก็ไม่สามารถดึงเวลากลับมาได้ ดีที่สุดคือกินยาบ้าเพื่อจะได้ไม่่วงนอน ดูหนังสือได้นานตลอดคืน
- ค. นั่งวางแผนว่าเวลาที่เหลือนั้น เราควรแบ่งเวลาอย่างไรจึงจะดูหนังสือได้หมด โดยพิจารณาว่าวิชาไหนที่ยากจะต้องใช้เวลาดู
- ง. รวมกลุ่มกับเพื่อนที่เรียนหนังสือเก่ง แล้วขอให้เขาช่วยติวให้เราด้วย ทั้งนี้โดยเราจะเป็นฝ่ายจัดแจงเรื่องอาหารให้เพื่อนผู้นั้น เพื่อที่เขาจะได้มีเวลาติว

3. ถ้าท่านต้องเลือกตัดสินใจแต่งงาน ท่านจะมีวิธีพิจารณาเลือกคู่ครองอย่างไร

- ก. เลือกคนที่เราถูกใจมากที่สุด
- ข. เลือกคนที่ร่ำรวยไว้ก่อน เพราะปัจจุบันใครมีทรัพย์มากก็สามารถเซดหน้าได้ในสังคม
- ค. นำคนต่างๆ ที่เราต้องเลือกมาพิจารณาทีละคน แล้วเขียนข้อดีข้อเสียของแต่ละคนลงไว้เป็นข้อๆ แล้วเลือกคนที่มีข้อดีมากกว่า ข้อเสียน้อยกว่าคนอื่น
- ง. เหมือนข้อ ค. แต่พิจารณาพิเศษในหัวข้อ ฐานะเศรษฐกิจและสติปัญญา ก่อน ถ้าผู้ใดดีหมดแต่ยากจนและสติปัญญาปานกลางจะไม่พิจารณาเลย

4. ถ้าท่านตื่นขึ้นมากในตอนเช้า แล้วรู้สึกหงุดหงิด ท่านจะอย่างไร

- ก. กินยานอนหลับ แล้วนอนต่อโดยไม่สนใจเวลา คาดว่าเมื่อตื่นขึ้นมาน่าจะดีขึ้น
- ข. พยายามคิดว่าอะไรคือสิ่งที่ทำให้ท่านหงุดหงิด หาสาเหตุให้ได้แล้วแก้ที่สาเหตุนั้น
- ค. ไม่สนใจความรู้สึก ต้องรีบแต่งตัวไปเรียนเพราะขึ้นรถติดจะไปเรียนไม่ทัน
- ง. รีบอาบน้ำ สระผม แล้วถ้ายังหงุดหงิดก็พยายามข่มใจไว้ เพราะเดี๋ยวจะไปเรียนไม่ทัน

5. ในการทำงานที่สโมสร หรือกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน ปรากฏว่ามีการใช้กระดาษฟุ่มเฟือย ท่านจะเลือกปฏิบัติตามข้อใด
- ก. เตือนเพื่อนๆ ให้ใช้กระดาษอย่างประหยัด เพราะถ้าเศรษฐกิจประเทศชาติดีเหมือนก่อนก็ไม่ใช่ไร
 - ข. ร่วมใช้กระดาษกับเขาด้วยเพราะถือว่าเป็นของหลวงใช้เท่าไรก็ได้ เมื่อหมดก็เบิกใหม่ ดีเสียอีกที่ช่วยให้เงินสะพัด
 - ค. ใช้กระดาษตามสบายเหมือนเคย เพราะกระดาษไม่หมดโลกนี้ไปหรอก เรายังคงเอากระดาษที่ใช้แล้วมา recycle ได้
 - ง. ท่านใช้กระดาษอย่างประหยัด เพื่อทำตัวให้เป็นแบบอย่าง และพูดโน้มน้าวเห็นด้วยกับท่านที่ว่า “ใช้กระดาษอย่างประหยัดก่อนที่จะไม่มีกระดาษใช้”
6. ถ้าแฟนที่ท่านรักมากมาขอยืมเงินไปเล่นพนันบอล ท่านจะเลือกปฏิบัติตามข้อใด
- ก. ให้เงินแฟนไป และฝากเงินไปพนันบอลให้ตัวเองด้วย
 - ข. ไม่ให้เงินแฟน เพราะการพนันเป็นสิ่งไม่ดี แม้ว่าเขาจะโกรธไม่เป็นแฟนท่านต่อไปก็ตาม
 - ค. ให้เงินแฟนไป เพราะถ้าไม่ให้เขาอาจโกรธ และเลิกเป็นแฟนกับท่าน แม้ว่าจะไม่เห็นด้วยก็ตาม
 - ง. ไม่ให้เงิน และสอนให้แฟนรู้ว่าการพนันเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ไม่ควรทำอย่างยิ่ง โดยไม่สนใจว่าเขาจะเลิกเป็นแฟนกับท่าน แต่อย่างน้อยท่านก็ได้ภูมิใจว่าได้ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนร่วมชาติ
7. ถ้าอาจารย์ขอให้ประเมินตัวท่านเอง ท่านจะเลือกตามข้อใด
- ก. มองตนเองในทางดี และประเมินในแง่ดีเท่านั้น
 - ข. มองตนเองในทางไม่ดีและประเมินในแง่ที่ตนบกพร่อง เพื่อนำมาแก้ไข
 - ค. มองตนเองทั้งแง่ดีและไม่ดี และประเมินทั้งแง่ดีและไม่ดีตรงความเป็นจริง
 - ง. พิจารณาตนเองว่ามีอะไรดีเป็นพิเศษบ้าง และนำเสนอหรือประเมินเพื่อให้เห็นว่าท่านมีความโดดเด่นในเรื่องใด
8. ถ้าท่านทำหนังสือที่ขอยืมมาจากห้องสมุดโรงเรียนหาย ข้อใดต่อไปนี้เป็นสิ่งที่น่าจะเกิดตามมา
- ก. เลิกขอยืมหนังสือไปเลย
 - ข. ห้องสมุดคงปรับท่านในราคาแพง
 - ค. รีบติดต่อห้องสมุด แล้วจ่ายค่าหนังสือ
 - ง. พยายามหาซื้อหนังสือนั้นมาคืนห้องสมุด
9. ถ้าให้ท่านอธิบายให้คนที่สูบบุหรี่เลิกการสูบบุหรี่ ท่านจะทำตามข้อใด
- ก. ชี้ให้ผู้สูบบุหรี่มองเห็นว่าการสูบบุหรี่ไม่ให้ผลดีอะไรแก่เราเลย
 - ข. ชี้ให้ผู้สูบบุหรี่คิดว่าการสูบบุหรี่เกิดผลดี ผลเสียอะไรต่อเขาบ้าง
 - ค. บอกผู้สูบบุหรี่ว่าการสูบบุหรี่ทำให้เป็นมะเร็งในปอด ถุงลมโป่งพอง
 - ง. ถามผู้สูบบุหรี่ว่า อยากเป็นหนุ่มรุ่นใหม่มั้ย ถ้าอยากเป็นจงเลิกสูบบุหรี่ เพราะปัจจุบันเรามีคำขวัญว่า “คนหนุ่มรุ่นใหม่ไม่สูบบุหรี่”

10. ถ้าทางโรงเรียนให้ท่านพิจารณาว่านักเรียนควรแต่งกายแบบใด ท่านจะเลือกคำตอบตามข้อใด
- ก. แต่งกายตามสบายเป็นสิ่งที่ดีที่สุด
 - ข. แต่งกายตามเดิม เพราะแลดูขลังดี
 - ค. พิจารณาว่าถ้าแต่งกายเครื่องแบบอย่างเดิมมีผลดีอย่างไร ผลเสียอย่างไร แล้วถ้าแต่งกายตามสบายจะมีผลดีอย่างไร ผลเสียอย่างไร แล้วค่อยเลือกการแต่งกายที่ได้ผลดีมากที่สุด
 - ง. จะเลือกแบบใดนั้น ต้องพิจารณากันมากหน่อย ว่าถ้าแต่งกายตามสบายแล้วนักเรียนแต่งโป๊ๆ มาเรียนจะเกิดผลอย่างไรถ้าต้องกลับบ้านดึกเมื่อมีกิจกรรม แต่อย่างไรก็ตามขอร้องทางโรงเรียนน่าจะดีที่สุดเพราะชอบ
11. ขณะนี้เกิดปัญหาว่าหนังสือในห้องสมุดในโรงเรียนของท่านถูกขีดเขียนสกปรก หรือบางครั้งมีการฉีกบางหน้าไปถ้าท่านเป็นกรรมการคนหนึ่งในกลุ่มเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ ท่านจะปฏิบัติอย่างไร
- ก. อบรมนักเรียนทุกคนของโรงเรียน ในเรื่องการใช้ห้องสมุดตลอดจนจรรยาบรรณของผู้ใช้
 - ข. ส่งคนสอดแนมเดินตรวจตราเพื่อจับดูว่าใครเป็นคนทำเช่นนั้น เพื่อจับตัวมาลงโทษไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่าง
 - ค. ประกาศให้รางวัลแก่ผู้ที่จับตัวบุคคลที่ขีดเขียนสกปรกในหนังสือของห้องสมุด หรือฉีกหน้าหนังสือบางหน้าไป
 - ง. ทำวิจัยเพื่อดูว่าการขีดเขียนสกปรกในหนังสือ หรือฉีกหน้าหนังสือบางหน้าไปนั้นเกิดจากสาเหตุอะไร เพื่อจะได้นำมาหาหนทางแก้ไขสาเหตุนั้น
12. ถ้าท่านจะซื้อนาฬิกามาใช้แทนเรือนเก่าที่ชำรุด ท่านจะตัดสินใจตามข้อใด
- ก. เลือกนาฬิกาที่ใช้งานได้ และต้องสวย แม้ราคาจะแพงก็ตาม
 - ข. เลือกนาฬิกาที่มีราคาต่ำสุดไว้ก่อน เพราะคิดว่านาฬิกาทุกเรือนน่าจะใช้งานได้
 - ค. เลือกนาฬิกาที่ใช้งานได้ โดยมองระยะเวลาที่ใช้งานประกอบ และต้องมีราคาต่ำสุด
 - ง. เลือกนาฬิกาที่แพงที่สุด เพราะของแพงมักจะเป็นของดีใช้ทนทานนานกว่า และเมื่อใส่จะแสดงถึงรสนิยมของท่าน
13. ถ้าท่านเห็นเพื่อนไม่ยอมเข้าเรียน แต่แอบไปทำงานที่สโมสร ชมรม หรือกิจกรรมอื่นๆ ของโรงเรียน ท่านจะเลือกปฏิบัติตามข้อใด
- ก. เตือนเพื่อนว่าระวังเวลาเรียนจะไม่ครบ
 - ข. ปลอຍเพื่อนไปตามเรื่อง เพราะโตๆ ด้วยกันแล้ว และเขาก็รู้ระเบียบของโรงเรียนดี
 - ค. พุดให้เพื่อนเข้าเรียน โดยยกเหตุผลทั้งปวง และชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่จะตามมา ถ้าเรียนไม่ครบหรือสอบได้เกรดต่ำ
 - ง. คิดว่าถึงจะเตือนเพื่อน เขาก็คงไม่ฟัง ดังนั้นควรไปบอกอาจารย์เพื่อเรียกเพื่อนมาอบรม น่าจะเป็นวิธีที่ดีที่สุด

14. ถ้าโรงเรียนของท่านสอบถามท่านว่าควรมีการเรียนการสอน 24 ชั่วโมงหรือไม่ ท่านจะเลือกตอบตามข้อใดที่ตรงกับใจมากที่สุด
- ก. ไม่เห็นสมควร ควรทำตามแบบเดิมดีกว่า เพราะกลางคืนเขามัวให้พักผ่อน
 - ข. ไม่เห็นด้วย เพราะจะมีสักกี่คนมาเรียนตอนกลางคืน ใครๆ ก็มักเลือกเรียนตอนกลางวัน
 - ค. เห็นด้วย เพราะเปิดโอกาสให้ผู้ที่ทำงานได้มาเรียนบางชั่วโมงในตอนกลางคืน หรือนักเรียนบางคนสามารถมาหาหนังสืออ่านในห้องสมุดได้ในตอนกลางวัน
 - ง. ขอให้ทางโรงเรียนทำวิจัยดูก่อนว่า คนส่วนใหญ่จะมาเรียนตอนกลางวันได้ไหม และขอพิจารณาปัจจัยต่างๆ ดูก่อนว่าน่าจะเปิดตลอด 24 ชั่วโมงหรือไม่
15. ถ้ามีปัญหาเรื่องไม่มีเงินพอที่จะลงทะเบียนเรียนในเทอมต่อไป ท่านจะคิดแก้ปัญหาตามข้อใด
- ก. พักการเรียนไว้ระยะหนึ่งก่อนเพื่อออกไปหางานทำเอาเงินมาเรียน
 - ข. พยายามขอยืมการศึกษาจากโรงเรียน หรือทุนภายนอกที่ประกาศให้ทุน
 - ค. พยายามติดต่อหารายได้พิเศษ เช่น การสอนพิเศษตามบ้าน หรือการรับงานพิเศษไปทำ
 - ง. วิเคราะห์การใช้เงินที่เป็นอยู่ในปัจจุบันว่ามีรายจ่ายอะไรบ้าง แยกแยะออกเป็นเรื่องๆ และพยายามตัดงบใช้ในแต่ละเรื่องออกให้น้อยที่สุด
16. ถ้าท่านเป็นหนี้การพนันบอลเป็นจำนวนเงินที่มากพอๆ แล้วไม่มีเงินจะให้ ท่านจะอย่างไร
- ก. ขอพ่อแม่ ถ้าพ่อแม่ไม่มีก็ให้พ่อแม่ไปขอยืมเงินผู้อื่นมาให้
 - ข. ขอยืมเงินจากเพื่อนๆ รวบรวมเพื่อนำไปใช้หนี้ก่อนที่ตนเองจะถูกฆ่าตาย
 - ค. พิจารณาตัวเองว่าทำไมจึงมีพฤติกรรมเช่นนั้น โดยดูว่าอะไรคือสาเหตุให้ไปเล่นพนันบอล เมื่อทราบสาเหตุแล้วจะได้แก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดอีกในอนาคต
 - ง. พิจารณาตัวเองว่าฝืนการพนันตัวโตมาซักชวนให้ท่านเห็นกงจักรเป็นดอกบัว และตอนนี้จะแก้อย่างไร เมื่อคิดมากๆ เข้าหาทางแก้ไขไม่ได้ก็ควรตายเสียดีกว่าจะอยู่ให้อายชาวบ้านทำไม
17. ช่วงเวลาปิดเทอมภาคฤดูร้อน นักเรียนควรจัดแบ่งเวลาอย่างไร
- ก. ควรหางานทำช่วยเหลือครอบครัว
 - ข. ควรเที่ยวเก็บเกี่ยวประสบการณ์ให้มากที่สุด เพราะเมื่ออายุมากขึ้นก็คงเที่ยวไม่สนุก
 - ค. ควรใช้ชีวิตสนุกสนานไปกับเพื่อนๆ ในสถานเริงรมย์ต่างๆ โดยยึดหลักว่า ใช้เวลาให้เต็มที่ตามวัยที่เป็นอยู่
 - ง. พิจารณาการบริหารเวลาว่าควรทำอย่างไร เช่น ถ้าทำงานหรือช่วยพ่อแม่ก็เป็นการใช้เวลาให้เกิดคุณประโยชน์ แต่ในขณะที่เดียวกันก็ต้องพักผ่อน ท่องเที่ยวเพื่อการผ่อนคลาย แต่ถ้าการท่องเที่ยวแล้วจะมีอันตรายก็ไม่ควรทำ
18. ข้อต่อไปนี้ข้อใดตรงกับนิสัยของท่านมากที่สุด
- ก. ใช้ไฟที่มีแรงเทียนน้อยในการดูหนังสือเพื่อการประหยัดไฟ
 - ข. ปิดไฟฟ้าห้องเฉพาะที่จำเป็น เช่น ใช้อ่านหนังสือ แต่เมื่ออ่านเสร็จก็ปิดไฟ
 - ค. การปิดๆ เปิดๆ ไฟในห้องน้ำทำให้สิ้นเปลืองสูง ทางที่ดีเปิดไฟไว้ตลอดจะประหยัดกว่า
 - ง. ปิดไฟนอนหน้าบ้านเพื่อให้แสงสว่างกับคนเดินถนนตลอดคืน เพราะไฟนอนไม่แพงมากนัก และป้องกันขโมยด้วย

19. ถ้าท่านไปเป็นกรรมการตัดสินผลการโหวตว่าที่ในหัวข้อ “การเลือกที่จะมีโทรศัพท์มือถือ ถือกับการเลือกที่จะไม่มี ท่านจะเลือกตัดสินในหัวข้อใด

ก. ไม่ขอมือ เพราะในสมัยก่อนไม่เห็นว่าจะต้องมีโทรศัพท์มือถือก็อยู่ได้ ถ้าจำเป็นต้องใช้ก็ใช้โทรศัพท์สาธารณะ

ข. ไม่ขอมือ เพราะขณะนี้ยังไม่มีความเป็น และยังไม่สามารถหาเงินได้เองเพื่อมาจ่ายเป็นค่าใช้โทรศัพท์รายเดือน

ค. เลือกที่จะมี เพราะจะได้ไว้ใช้คุยกับเพื่อนๆ ซึ่งจะได้ไม่ทำให้เหงา และไว้ใช้โทรติดต่อบ้านได้ ส่วนค่าใช้จ่ายก็ขอพ่อแม่

ง. เลือกที่จะมี เพราะแสดงให้เห็นถึงความเป็นคนมีรสนิยม ดูเท่ และยังใช้สยบเพื่อนๆ ที่ไม่มีได้

20. ถ้าท่านถูกเลือกเป็นกรรมการตัดสินบทความ ที่มีผู้ส่งเข้ามาขอทุนท่านจะเลือกตัดสินโดยใช้เกณฑ์ตามข้อใด

ก. อ่านจากประเด็นสำคัญของเรื่องเพื่อพิจารณาว่าเรื่องนี้มีเป้าหมายในทางบวกอะไร

ข. อ่านอย่างละเอียด และตีแผ่ทั้งแง่ดีและแง่ไม่ดี เพื่อนำมาเป็นหลักในการพิจารณาตัดสิน

ค. พิจารณาคำความนั้นๆ ในแง่มุมใดมุมหนึ่ง โดยเฉพาะในแง่ที่เป็นลบเพื่อนำมาชี้แจงว่าสมควรจะให้ทุนหรือไม่

ง. อ่านจับประเด็นที่มีความผิดพลาด เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเรื่องอื่นๆ และเลือกให้ทุนกับเรื่องที่ผิดพลาดน้อยที่สุด

ชุดที่ 3 แบบสอบถามการควบคุมตนเอง

คำแนะนำในการตอบ : ข้อความในแต่ละข้อกรุณาอ่านข้อความแต่ละประโยคให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นๆ ตรงกับลักษณะของท่านมากน้อยเพียงใด ให้ขีด ✓ ลงบนเส้น ได้วลีจาก “ปฏิบัติมาก” “ปฏิบัติปานกลาง” หรือ “ปฏิบัติน้อย ” เพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปานกลาง	ปฏิบัติ น้อย
1	ข้าพเจ้าหยุดงาน/หยุดเรียน เมื่อต้องการจะหยุด			
2	ข้าพเจ้ามึนเมาในการทำงาน/เรียนอย่างหนัก			
3	ข้าพเจ้าใช้จ่ายเงินทุกบาทอย่างประหยัด			
4	ข้าพเจ้าเข้าคิวซื้อของในขณะที่มีคนรอซื้อของหลายคน			
5	ข้าพเจ้าไปตามนักร้องเวลา			
6	ข้าพเจ้าข้ามถนนในเขตชุมชนตรงที่มีทางข้าม (ทางม้าลาย			
ข้อที่	ข้อความ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปานกลาง	ปฏิบัติ น้อย
	สะพานลอย)			
7	ข้าพเจ้าทิ้งเศษกระดาษและของที่ไม่ใช้แล้วลงในถังขยะ			
8	ข้าพเจ้าตื่นนอนแต่เช้า			
9	ข้าพเจ้าโต้เถียงเมื่อพ่อแม่หรือผู้ปกครองสั่งสอน			
10	ข้าพเจ้าจัดสิ่งของเครื่องใช้ให้เป็นระเบียบ			
11	ข้าพเจ้าระวังรักษาสุขภาพให้แข็งแรง			

ชุด 4 แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อสังคม

คำแนะนำในการตอบ : กรุณาอ่านข้อความแต่ละประโยคให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นๆ ตรงกับลักษณะของท่านมากน้อยเพียงใด ให้ขีด ✓ ลงบนเส้น เหนือวลีจาก จาก “จริงที่สุด” “จริง” “ไม่แน่ใจ” “ไม่จริง” หรือ “ไม่จริงเลย ” เพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ฉันคัดลอกบทความทางวิชาการในอินเทอร์เน็ตมาใส่ในรายงานโดยไม่อ้างอิงแหล่งที่มา

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. การดาวน์โหลดข้อมูลทางการศึกษา ควรดาวน์โหลดจากเว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือเท่านั้น

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันเลือกดาวน์โหลดภาพลามกอนาจารมาเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันเล่นเกมพนันออนไลน์เพราะเป็นเรื่องที่สังคมยอมรับ

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันไม่ดาวน์โหลดเกมออนไลน์ที่มีการต่อสู้รุนแรง

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันสแกนไวรัสก่อนดาวน์โหลดข้อมูลจากอีเมลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อลดการกระจายของไวรัส

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. เมื่อฉันได้รับอีเมลที่ไม่มีความสำคัญ ฉันจะลบทิ้งทันที

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 5 แบบสอบถามเจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

คำแนะนำในการตอบ : กรุณาอ่านข้อความแต่ละประโยคให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นๆ ตรงกับลักษณะของท่านมากน้อยเพียงใด ให้ขีด ✓ ลงบนเส้น เหนือวลีจาก “มากที่สุด” “มาก” “ปานกลาง” “น้อย” หรือ “น้อยที่สุด ” เพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ฉันชอบค้นหาข้อมูลในการทำรายงานทางวิชาการจากอินเทอร์เน็ต

.....				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

2. ฉันพอใจที่จะดาวน์โหลดข้อมูลที่เป็นความรู้เพื่อเก็บไว้ใช้ประโยชน์ต่อไป

.....				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

3. ฉันเพลิดเพลินกับการอ่านบทกลอนตามกระดานสนทนา (Web Board) ต่างๆ เพราะทำให้สบายใจ

.....				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

4. ฉันรู้สึกคุ้มค่าเมื่อดาวน์โหลดตัวอย่างภาพยนตร์มาดู เพื่อที่จะประเมินว่าภาพยนตร์เรื่องนั้นๆ น่าสนใจหรือไม่ ก่อนที่จะเสียเงินไปดูจริงๆ

.....				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

5. ฉันชอบใช้อีเมลในการไต่ถามทุกข์สุขกับเพื่อนๆ และญาติพี่น้อง

.....				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

6. ฉันดีใจเมื่อได้รับอีเมล อวยพรวันเกิดจากเพื่อนๆ

.....				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

ชุด 6 แบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากครอบครัว

คำแนะนำในการตอบ : กรุณาอ่านข้อความแต่ละประโยคให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นๆ ตรงกับลักษณะของท่านมากน้อยเพียงใด ให้ขีด ✓ ลงบนเส้น เหนือวลีจาก “จริงที่สุด” “จริง” “ไม่แน่ใจ” “ไม่จริง” หรือ “ไม่จริงเลย” เพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. คนในครอบครัวของฉันชมเนื้อหาทางการศึกษาในอินเทอร์เน็ตว่าดี ให้สาระความรู้

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. คนในครอบครัวของฉันสนุกกับการอ่านข่าวบันเทิงที่น่าเชื่อถือในอินเทอร์เน็ต

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. คนในครอบครัวของฉันมีความสุขกับการได้รับอีเมลที่แสดงถึงความห่วงใยจากเพื่อน

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. คนในครอบครัวฉันอ่านข่าวประจำวันจากเว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือแล้วมาเล่าสู่กันฟังอย่างสนุกสนาน

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. คนในครอบครัวของฉันกล่าวชื่นชมเว็บไซต์ที่รวบรวมสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ว่ามีประโยชน์ คั่นหาง่าย

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. คนในครอบครัวของฉันมักพูดคุยเกี่ยวกับเว็บไซต์สุขภาพจากโรงพยาบาลต่างๆ อย่างพอใจระหว่างการค้นหาในอินเทอร์เน็ต

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. คนในครอบครัวของฉันกล่าวว่าการเข้าเว็บไซต์เพลงออนไลน์สามารถหาเพลงที่มีความหมายให้กำลังใจได้สะดวก

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. คนในครอบครัวของฉันพูดคุยเกี่ยวกับการสแกนไวรัสก่อนเปิดอีเมลที่ได้รับเพื่อความปลอดภัย

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 7 แบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากเพื่อน

คำแนะนำในการตอบ : กรุณาอ่านข้อความแต่ละประโยคให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นๆ ตรงกับลักษณะของท่านมากน้อยเพียงใด ให้ขีด ✓ ลงบนเส้น..... เหนือวลีจาก “จริงที่สุด” “จริง” “ไม่แน่ใจ” “ไม่จริง” หรือ “ไม่จริงเลย” เพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. เพื่อนๆ ให้ความสนใจเนื้อหาทางการศึกษาในอินเทอร์เน็ตว่ามีประโยชน์

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. เพื่อนๆ มักจะค้นหาเว็บไซต์ลามกอนาจารเพื่อคลายเครียด

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันเห็นเพื่อนๆ มีความสุขที่ได้รับอีเมลล์แสดงความห่วงใยจากคนรู้จัก

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. เพื่อนของฉันไม่เคยเปิดอีเมลล์ที่ได้รับเลย

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. เพื่อนๆ กล่าวชื่นชมบทความทางวิชาการในอินเทอร์เน็ตว่ามีเนื้อหาครอบคลุม มีประโยชน์

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. เพื่อนของฉันชอบนำข่าวต่างๆ ในอินเทอร์เน็ตมาวิจารณ์ผู้อื่นในทางเสียหาย

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. เพื่อนๆ พุดเสมอว่าการได้รับอีเมลล์จากคนรู้จักที่อยู่ไกลกันสะดวกสบาย

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุด 8 แบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากครู

คำแนะนำในการตอบ : กรุณาอ่านข้อความแต่ละประโยคให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นๆ ตรงกับลักษณะของท่านมากน้อยเพียงใด ให้ขีด ✓ ลงบนเส้น เหนือวลีจาก “จริงที่สุด” “จริง” “ไม่แน่ใจ” “ไม่จริง” หรือ “ไม่จริงเลย” เพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ครูของฉันมักเปิดเว็บไซต์ลามกอนาจาร

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันเห็นครูเล่นเกมออนไลน์ขณะสอนหนังสือ

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันเห็นครูเปิดเว็บไซต์ลามกอนาจารต่างๆ ที่ครูห้ามนักเรียนไม่ให้ทำ

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ครูของฉันสาธิตวิธีการสแกนไวรัสก่อนเปิดอีเมลเพื่อความปลอดภัย

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ครูของฉันแนะนำให้นักเรียนค้นหาข้อมูลทางวิชาการในเว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือ เพราะมีประโยชน์มาก

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ครูของฉันกล่าวเสมอว่าข้อมูลทางวิชาการในอินเทอร์เน็ตมีความทันสมัย

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ครูของฉันพูดเสมอว่าการเล่นเกมนั้นออนไลน์เป็นสิ่งไม่ดี

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ครูของฉันกล่าวว่าการเล่นเกมนั้นออนไลน์สนุกมาก

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ครูของฉันกล่าวว่า การเปิดอีเมลที่ได้รับจากคนที่รู้จักเป็นอันตราย เช่น ติดไวรัส

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 9 แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว

คำแนะนำในการตอบ : กรุณาอ่านข้อความแต่ละประโยคให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นๆ ตรงกับลักษณะของท่านมากน้อยเพียงใด ให้ขีด ✓ ลงบนเส้น เหนือวลีจาก “จริงที่สุด” “จริง” “ไม่แน่ใจ” “ไม่จริง” หรือ “ไม่จริงเลย” เพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. คนในครอบครัวของฉันไม่เคยสนใจเมื่อฉันมีปัญหาในการดาวน์โหลดข้อมูลทางการศึกษาในอินเทอร์เน็ต

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. คนในครอบครัวของฉันไม่ให้ความสนใจ เมื่อฉันไม่สามารถเปิดอีเมลที่ใช้ในการทำรายงานได้

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. คนในครอบครัวของฉันแนะนำให้ฉันเข้าเว็บไซต์เกมพนันออนไลน์ เมื่อฉันไม่สามารถเข้าเว็บไซต์เกมออนไลน์เพื่อฝึกทักษะได้

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. คนในครอบครัวของฉันให้คำแนะนำเกี่ยวกับรายชื่อเว็บไซต์ทางการศึกษา เมื่อฉันต้องค้นหาข้อมูลในการทำรายงาน

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. คนในครอบครัวของฉันไม่เคยให้คำปรึกษาเมื่อฉันไม่สามารถหาข้อมูลทำรายงานทางอินเทอร์เน็ตได้

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. คนในครอบครัวของฉันแนะนำเว็บไซต์เพลงออนไลน์ที่มีเนื้อหาให้กำลังใจ เมื่อฉันเกิดความท้อแท้ใจ

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. คนในครอบครัวของฉันให้คำแนะนำวิธีตรวจสอบอีเมลเบื้องต้นก่อนที่จะเปิด เพื่อความปลอดภัย

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. คนในครอบครัวสนับสนุนให้ฉันไปเรียนเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตที่เป็นประโยชน์ในการเรียน

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 10 แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน

คำแนะนำในการตอบ : กรุณาอ่านข้อความแต่ละประโยคให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นๆ ตรงกับลักษณะของท่านมากน้อยเพียงใด ให้ขีด ✓ ลงบนเส้น เหนือวลีจาก “จริงที่สุด” “จริง” “ไม่แน่ใจ” “ไม่จริง” หรือ “ไม่จริงเลย” เพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. เพื่อนๆ แนะนำให้สแกนไวรัสก่อนเปิดไฟล์ทางวิชาการที่ดาวน์โหลดจากอินเทอร์เน็ต เพื่อป้องกันคอมพิวเตอร์ติดไวรัส

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. เพื่อนของฉันช่วยหาที่อยู่เว็บไซต์ทางการศึกษาให้ เมื่อฉันต้องการใช้ในการทำรายงาน

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันได้รับคำแนะนำวิธีการเปิดอีเมลจากเพื่อน เพราะฉันเปิดไม่เป็น

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. เพื่อนของฉันโกรธเมื่อฉันไม่สแกนไวรัสก่อนเปิดอีเมล

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. เพื่อนของฉันให้กำลังใจเมื่อฉันไม่สามารถหาข้อมูลการทำรายงานในอินเทอร์เน็ตได้

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. เพื่อนของฉันชื่นชมเมื่อฉันดาวน์โหลดภาพลามกอนาจารมาเก็บไว้

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. เพื่อนของฉันตำหนิเมื่อฉันเล่นเกมพนันออนไลน์เพื่อคลายเครียด

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 11 แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู

คำแนะนำในการตอบ : กรุณาอ่านข้อความแต่ละประโยคให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นๆ ตรงกับลักษณะของท่านมากน้อยเพียงใด ให้ขีด ✓ ลงบนเส้น..... เหนือวลีจาก “จริงที่สุด” “จริง” “ไม่แน่ใจ” “ไม่จริง” หรือ “ไม่จริงเลย” เพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ครูของฉันเต็มใจตอบคำถามเกี่ยวกับการหาข้อมูลทางการศึกษาในอินเทอร์เน็ต

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ครูของฉันไม่เคยแก้ไขปัญหา เมื่อนักเรียนไม่สามารถเปิดอีเมลที่ใช้ในการเรียน/ทำรายงานได้

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ครูแนะนำเว็บไซต์ที่มีประโยชน์ทางการเรียนให้ฉัน

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ครูไม่เคยแนะนำให้ดาวน์โหลดภาพลามกอนาจาร

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ครูแนะนำเว็บไซต์เกมพนันออนไลน์

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ครูสอนการใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูลเฉพาะในตำราเรียนเท่านั้น ไม่เคยปฏิบัติจริง

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ครูแจกเอกสารเกี่ยวกับรายชื่อเว็บไซต์ลามกอนาจาร/เว็บไซต์ที่ไม่มีลิขสิทธิ์

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ครูแจกเอกสารเกี่ยวกับการใช้อีเมลที่ถูกต้อง

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุด 12 แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ

คำแนะนำในการตอบ : กรุณาอ่านข้อความแต่ละประโยคให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นๆ ตรงกับลักษณะของท่านมากน้อยเพียงใด ให้ขีด ✓ ลงบนเส้น เหนือวลีจาก “จริงที่สุด” “จริง” “ไม่แน่ใจ” “ไม่จริง” หรือ “ไม่จริงเลย” เพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ฉันได้รับเกร็ดความรู้เกี่ยวกับข้อเสียของการเล่นเกมพนันออนไลน์จากโทรทัศน์

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันไม่เคยอ่านบทความที่แสดงถึงอันตรายจากการเปิดอีเมลที่ได้รับจากคนที่ไม่รู้จักจากหนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสารต่างๆ

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันเคยฟังข่าวสารเกี่ยวกับการแนะนำเว็บไซต์ทางการศึกษาที่น่าเชื่อถือจากวิทยุ

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันเคยอ่านบทความเกี่ยวกับการแนะนำเว็บไซต์ทางการศึกษาที่น่าเชื่อถือจากหนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสารต่างๆ

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันได้รับเกร็ดความรู้เกี่ยวกับการแนะนำวิธีดาวน์โหลดภาพหรือเกมทางอินเทอร์เน็ตที่น่าเชื่อถือจากวิทยุ

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันเคยอ่านบทความเกี่ยวกับวิธีการรับและส่งอีเมลอย่างถูกวิธีจากหนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสารต่างๆ

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันไม่เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการแนะนำเว็บไซต์ทางการศึกษาจากวิทยุเลย

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ฉันเคยอ่านบทความเกี่ยวกับการแนะนำเว็บไซต์ลามกอนาจารจากหนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสารต่างๆ

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ฉันพึงข่าวสารเกี่ยวกับวิธีการรับและส่งอีเมลที่มีประโยชน์จากวิทยุ

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ฉันเคยอ่านบทความที่แสดงถึงข้อควรปฏิบัติในการเปิดอีเมลที่ได้รับจากคนที่รู้จักอย่างปลอดภัยจากหนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสารต่างๆ

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ฉันไม่เคยดูรายการเกี่ยวกับการแนะนำวิธีดาวน์โหลดภาพหรือเกมทางอินเทอร์เน็ตจากโทรทัศน์

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุด 13 แบบสอบถามพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ

คำแนะนำในการตอบ : กรุณาอ่านข้อความแต่ละประโยคให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นๆ ตรงกับลักษณะของท่านมากน้อยเพียงใด ให้ขีด ✓ ลงบนเส้น เหนือวลีจาก “จริงที่สุด” “จริง” “ไม่แน่ใจ” “ไม่จริง” หรือ “ไม่จริงเลย” เพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ฉันดาวน์โหลดข้อมูลทางวิชาการที่ตรงกับความต้องการ จากเว็บไซต์มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันดาวน์โหลดข้อมูลทางการศึกษาที่พบในอินเทอร์เน็ต โดยไม่ได้ดูรายละเอียดว่าตรงกับความต้องการหรือไม่

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันเล่นเกมออนไลน์ที่มีเนื้อหาไม่รุนแรง เพื่อฝึกประสาทสัมผัส และการตัดสินใจเฉพาะหน้า

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันเข้าเว็บไซต์ทุกเว็บไซต์ที่มีการเชิญชวนเข้าร่วมสัมมนา

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. เมื่อฉันต้องการหาข้อมูลทางสุขภาพ ฉันจะหาในเว็บไซต์โรงพยาบาลต่างๆ

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. เมื่อฉันต้องการเล่นเกมออนไลน์ที่มีเนื้อหาไม่รุนแรง ฉันจะค้นหาจากเว็บไซต์ต่างๆ เช่น เว็บไซต์หน่วยงานราชการ

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันเลือกเปิดอีเมลข้อมูลทางวิชาการจากเพื่อน โดยดูจากหัวเรื่อง

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ฉันเลือกเปิดอีเมลที่แสดงความห่วงใยจากในครอบครัว โดยดูจากหัวเรื่อง

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ฉันใช้เวลาสั้นๆ ในการเล่นเกมออนไลน์ที่มีเนื้อหาไม่รุนแรงเพื่อคลายเครียด

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ฉันเปิดอีเมลที่เล่าเรื่องสนุกสนานจากเพื่อนเมื่อมีเวลาว่าง

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ฉันเข้าเว็บไซต์ที่มีการเล่นพนันฟุตบอล

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. ฉันดาวน์โหลดเพลงที่มีลิขสิทธิ์เพื่อนำไปขาย

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. เมื่อคัดลอกบทความทางวิชาการในอินเทอร์เน็ตมาใส่ในรายงาน ฉันจะอ้างอิงแหล่งที่มาเสมอ

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14. ฉันไม่เคยเปิดอีเมลที่ได้รับเลย

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

15. ฉันเปิดเว็บไซต์ที่มีภาพลามกอนาจาร เพราะหาได้ง่าย

.....				
จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อที่	ค่าอาร์ (r)
1	.21
2	.39
3	.32
4	.38
5	.32
6	.26
7	.41

ค่าความเชื่อมั่น = .63

ตาราง 14 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเจตคติต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่าง
มีวิจารณญาณ

ข้อที่	ค่าอาร์ (r)
1	.33
2	.42
3	.39
4	.22
5	.43
6	.35

ค่าความเชื่อมั่น = .62

ตาราง 15 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากครอบครัว

ข้อที่	ค่าอาร์ (r)
1	.33
2	.31
3	.41
4	.36
5	.48
6	.42
7	.36
8	.19

ค่าความเชื่อมั่น = .80

ตาราง 16 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากเพื่อน

ข้อที่	ค่าอาร์ (r)
1	.22
2	.23
3	.40
4	.31
5	.34
6	.18
7	.34

ค่าความเชื่อมั่น = .54

ตาราง 17 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการได้รับตัวแบบจากครู

ข้อที่	ค่าอาร์ (r)
1	.39
2	.44
3	.35
4	.18
5	.37
6	.18
7	.42
8	.39
9	.30

ค่าความเชื่อมั่น = .69

ตาราง 18 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว

ข้อที่	ค่าอาร์ (r)
1	.52
2	.60
3	.41
4	.48
5	.56
6	.36
7	.41
8	.47

ค่าความเชื่อมั่น = .74

ตาราง 19 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน

ข้อที่	ค่าอาร์ (r)
1	.25
2	.31
3	.21
4	.16
5	.37
6	.13
7	.33

ค่าความเชื่อมั่น = .53

ตาราง 20 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครู

ข้อที่	ค่าอาร์ (r)
1	.60
2	.59
3	.43
4	.28
5	.47
6	.34
7	.43
8	.28

ค่าความเชื่อมั่น = .72

ตาราง 21 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสื่อ

ข้อที่	ค่าอาร์ (r)
1	.22
2	.35
3	.37
4	.43
5	.24
6	.24
7	.57
8	.32
9	.28
10	.21
11	.35

ค่าความเชื่อมั่น = .63

ตาราง 22 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมี
 วิจารณญาณ

ข้อที่	ค่าอาร์ (r)
1	.37
2	.28
3	.23
4	.34
5	.35
6	.08
7	.62
8	.40
9	.30
10	.25
11	.43
12	.39
13	.37
14	.25
15	.34

ค่าความเชื่อมั่น = .74

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวปราณี จ้อยรอด
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 28 เดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2523
สถานที่เกิด	ดินแดง กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 11 ซ.วิภาวดี 16/39 เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม
พ.ศ. 2546	ปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2552	วท.ม. (พฤกษศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ